

VESTHIMMERLANDS
KOMMUNE
- lyst til at gøre en forskel

Tillæg til miljøgodkendelse
af husdyrbruget Bystrup Hedegård
på Bystrupvænget 50
9631 Gedsted

Tillæggets datering:
29. september 2010

Registreringsblad

Titel	Tillæg til miljøgodkendelse af husdyrbrug - Sag: 08/29483
Godkendelsesdato	29. september 2010
Adresse	Bystrupvænget 50, 9631 Gedsted
Husdyrbrugets ejer	Antonius Pauwels
CVR-nr.	2545 7803 AP Mælk v/Antonius Pauwels
CHR-nr.	40193 og 4356
Anlæg ligger på matr. nr.	3b, Bystrup By, Gedsted
Telefon nr.	9864 5945 og 6043 6215
Ansøger	Antonius Pauwels
Ansøgers konsulent	Rune Hjortbak, Agri Nord
Tilsynsmyndighed	Vesthimmerlands Kommune
Udarbejdet af	Lars Kildested
Kontrolleret af:	Dorthe Berg

Indholdsfortegnelse

1	Resume.....	4
2	Indledning.....	6
3	Afgørelse.....	7
4	Vilkår.....	12
4.1	Vilkår vedr. anlæg og dyrehold	12
4.2	Vilkår vedr. arealer.....	14
4.3	Vilkår i forbindelse med opstart af den ansøgte drift.....	15
4.4	Generelle vilkår	17
5	Kommunalbestyrelsens vurdering	18
5.1	Ophævelse af tidligere vilkår	18
5.2	Beregning af ”kumuleret nudrift” i fiktiv ansøgning (§ 26).....	18
5.3	Mængder af husdyrgødning og aftalearealer	20
5.4	Udvaskning af kvælstof til grundvand og overfladevand.....	21
5.5	Udvaskning af fosfor til overfladevand	23
5.6	Ammoniak	24
5.7	Bedste tilgængelige teknologi (BAT).....	27
5.8	Anvendelse af arealer beskyttet af §3.....	29
5.9	Bilag IV-arter samt fredede og sjældne arter	30
5.10	Lugt- og transportgener, læbeplantning, afstandskrav og dispensation.....	30
6	Klagevejledning.....	33
7	Liste med de underrettede	34
8	Henvisninger.....	36
	Bilag 1: Beliggenhed af husdyrbruget.....	37
	Bilag 2, 2a og 2b: Anlæg, kalvehytteplads og boring samt afløb og kemi/olie	38
	Bilag 3: Beskyttede overdrev	41
	Bilag 4: Afvandingsforhold og Natura 2000-områder.....	42
	Bilag 5-5d: Udbringningsarealer for husdyrgødning.....	43
	Bilag 6: Arealer, som er trukket ud af udbringningsarealet.....	48
	Bilag 7-7d: Aftalearealer.....	49
	Bilag 8: Transportruter.....	54
	Bilag 9: Beregning af ammoniak-fordampning ved anvendelse af BAT.....	55
	Bilag 10: Bemærkninger til udkast fra ansøgers konsulent	57
	Bilag 11: Bemærkninger til udkast fra Det Økologiske Råd.....	58
	Bilag 12: Ansøgers projektbeskrivelse	59

1 Resume

Antonius Pauwels driver et malkekvægbrug på Bystrupvænget 50 syd for Gedsted og tæt ved grænsen til Viborg Kommune, se bilag 1. Hans miljøgodkendelse er fra 2006, og han har fået tillæg til miljøgodkendelsen i 2008. Han har nu søgt Vesthimmerlands Kommune om tillæg til sin miljøgodkendelse igen, så han kan udvide sin besætning til 606 malkekøer plus opdræt, svarende til cirka 949 DE (dyreenheder). Kvierne er på kviehotel på Sognevejen 115 i alderen fra 13 til 22 mdr.

Samtidig ønsker han at opføre en ny to-delt stald samt at indrette stald i en del af den nyopførte foderlade. Pladsen til kalvehytter ønskes udvidet, og ensilagesiloanlægget udvides også. Der søges om dispensation fra afstandskravet til naboskel ved transformatorstationen på Korsvejen. En oversigt over bygningerne kan ses i bilag 2.

Antonius Pauwels ejer selv ejendommene Bystrupvænget 50, Engholmvej 3S og den bygningsløse Engholmvej 11 B (udstykket fra Engholmvej 2). Derudover indgår der 6 forpagtninger i driften, og der afsættes husdyrgødning til 10 andre landmænd samt til biogas. Egne og forpagtede marker kan ses af bilag 5 samt efterfølgende bilag. De 10 andre landmænds marker, hvortil der overføres husdyrgødning, kan ses af bilag 7 samt efterfølgende bilag.

Viborg Kommune er blevet hørt i forbindelse med sagsbehandlingen, idet en del af arealerne ligger her. Viborg Kommunes bemærkninger er indarbejdet i sagsbehandlingen.

Vurdering

Vesthimmerlands Kommune har vurderet ansøgningen og er nået frem til følgende.

Udbringningsarealerne for husdyrgødning omfatter ikke arealer i nitratfølsomt indvindingsområde (NFIO) for drikkevand, og der er derfor ingen regler i husdyrloven vedrørende grundvand, som skal overholdes. Kalvehyttepladsen ligger meget tæt ved ejendommens boring, og der er stillet vilkår om, at der skal være kant på pladsen, så regnvand ikke kan føre husdyrgødning ud i terrænet omkring boringen. Se afsnit 5.10.

Udbringningsarealerne ligger i oplandet til Lovns Bredning og Hjarbæk Fjord, og næsten hele arealet er klassificeret som nitratklasse 3. Det betyder, at bedriften pålægges maksimale beskyttelseskrav i forhold til udvaskning af kvælstof fra markerne. Den andel, som dyrkes med roer, græs eller græsefterafgrøder, skal ifølge de generelle miljøregler i 2010 mindst udgøre 70 % for at vandmiljøet beskyttes, men i dette tillæg til miljøgodkendelsen fastsættes, at andelen fremover skal øges med 12,5 % i forhold til de generelle regler. Dermed sikres en udvaskning på højst 51,3 kg kvælstof pr ha pr år. Udvaskningen i den nuværende drift er på 55,4 kg pr ha pr år, så der sker altså et fald i udvaskningen. Se afsnit 5.4.

Ingen udbringningsarealer ligger i fosforklasser, og dermed overholdes reglerne vedrørende fosfor også. Overskuddet af fosfor i markerne er 10,6 kg pr ha pr år. Se afsnit 5.5.

Samlet set overholdes altså alle regler vedrørende udvaskning af næringsstoffer til grundvand og overfladevand.

For at holde fordampningen af ammoniak nede har Antonius Pauwels valgt at opføre en del af den nye stald med fast, drænedede gulve, som renholdes ved skrabning, og som har hul ned til underliggende drænkkanal på højst 5 % af gulvets areal (i modsætning til normale spaltegulve, som har meget større huller ned til gyllekanalerne). Samtidig er der skrabere på spaltegulvene i de gamle stalde. Ved udvidelsen af besætningen øges fordampningen af ammoniak fra hele anlægget med 2.667 kg til 7.306 kg pr år.

Anlægget ligger i såkaldt bufferzone 2 omkring et overdrev cirka 900 meter mod sydøst. Depositionen af ammoniak stiger ved udvidelsen med 0,52 kg pr ha pr år, hvilket overholder grænsen på 0,7 kg pr ha pr år. Stigningen er beregnet i sammenligning med miljøgodkendelsen fra 2006. Se afsnit 5.6.

Det er beregnet, at driften overholder kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknologi (BAT), både hvad angår ammoniak og hvad angår alle andre typer forurening. Se afsnit 5.7.

Depositionen af ammoniak er også vurderet og fundet acceptabel i nærmeste natur omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og af udpegning som Natura 2000-område.

En række udbringningsarealer for husdyrgødning kunne muligvis være omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. I de fleste tilfælde har Antonius Pauwels valgt at trække arealerne ud af ansøgningen for i at forsinke sagsbehandlingen. Arealerne må således ikke efter dette tillæg tilføres husdyrgødning, men det er Antonius Pauwels hensigt at søge om afklaring af markernes status efterfølgende. De marker, som viser sig ikke at være omfattet af § 3, kan efterfølgende inddrages ved anmeldelse til kommunen. Se afsnit 5.8.

Truede arter, herunder bilag IV-arter, vurderes ikke at blive påvirket af udvidelsen. Se afsnit 5.9. Gener for omkringboende fra lugt, transport mv. er vurderet og blev ikke fundet urimelige, og der er stillet vilkår om beplantning efter to naboers ønske. Se afsnit 5.10.

Afgørelse, offentliggørelse og klagevejledning

Vesthimmerland Kommune udsteder hermed tillæg til miljøgodkendelse til husdyrbruget. Se kapitel 3. Som det fremgår af kapitel 3 er alle tidligere vilkår ophævet og erstattet af vilkårene i dette tillæg. Vesthimmerlands Kommune meddeler samtidig den ønskede dispensation. Udnyttelsesfristen er 2 år for byggeriet og 5 år for udvidelsen af besætningen.

Høring før vedtagelsen af tillægget er også omtalt i kapitel 3. Klagevejledning findes i kapitel 6.

2 Indledning

Syd for Gedsted og kun et par hundrede meter fra Vesthimmerlands Kommunes grænse til Viborg Kommune ligger ejendommen Bystrupvænget 50 (se beliggenheden af bilag 1). Ejendommen drives med mælkekvæg af stor race og er miljøgodkendt af Aalestrup Kommune den 20. september 2006 til et dyrehold på 275 malkekøer samt 69 kalve (0-6 mdr.). Driftsherren var dengang I/S AP Mælk med CVR nummer 2863 4609.

Ved tillæg til denne miljøgodkendelse af 3. april 2008 har Vesthimmerlands Kommune godkendt udvidelse af husdyrbruget til 405 malkekøer, 106 kalve (0-6 mdr.) og 203 tyrekalve (0-1/2 mdr.) (Kommunens journal nr. 07/20022). Der er nu cirka 145 ha udbringningsarealer for husdyrgødning og 132 ha arealer hos tredjemand, hvorpå der også udbringes husdyrgødning. Virksomheden ejer angives til Antonius Pauwels og CVR nummeret er 2545 7803.

Den 10. december 2008 har Antonius Pauwels indsendt en ny ansøgning om tillæg til sin miljøgodkendelse gennem ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk. Mens sagsbehandlingen på denne ansøgning gik sin gang, ansøgte Antonius Pauwels i 2009 om lov til at opføre en maskinhal på ejendommen (kommunens journal nr. 08/30519). Kommunen har efter godkendelsesbekendtgørelsens² §19 vurderet, at hallen kunne opføres uden udarbejdelse af tillæg til miljøgodkendelsen.

Ansøgningen, der som nævnt blev indsendt i 2008, havde skema nummer 10027. På grund af en sagspukkel hos kommunen tog sagsbehandlingen længere tid end normalt, og inden sagen derfor for alvor kom i gang, havde Antonius Pauwels nået at ændre sine planer. Da de nye planer var meget forskellige fra, hvad der stod i ansøgningen, blev denne ansøgning trukket tilbage, og en ny blev indsendt den 17. juni 2010 med skema nummer 18341.

I denne fornyede ansøgning om tillæg til miljøgodkendelsen anfører Antonius Pauwels, at driften siden 2005 er foregået i I/S AP Mælk med CVR nummer 2863 4609, men at I/S'et ophører den 30. juni 2010, hvorefter driften vil fortsætte i hans personlige CVR nummer 2545 7803, som nu skifter navn til AP Mælk v/Antonius Pauwels. Der søges om udvidelse af besætningen til 606 malkekøer plus opdræt op til en alder på 13 mdr. Kvierne er derefter på kviehotel på Sognevejen 115, indtil de ved en alder på 25 mdr kommer hjem igen før kælvning. Samtidig søges om opførelse af en ny to-delt stald, ombygning af halvdelen af den nye maskinhal til stald, opførelse af en ny mødding, en ensilageplads med videre. Der søges om dispensation fra afstandskravet, således at den nye møddingsplads kan placeres tæt på transformatorstationen øst for ejendommen.

3 Afgørelse

Vesthimmerlands Kommune meddeler hermed tillæg til miljøgodkendelse af 20. september 2006 for husdyrbruget Bystrupvænget 50, 9631 Gedsted udstedt af Aalestrup Kommune, senest ændret ved tillæg af 3. april 2008, udstedt af Vesthimmerlands Kommune. Tillægget udstedes efter § 12, stk. 3 i Lov om Miljøgodkendelse mv. af Husdyrbrug¹, herefter kaldet husdyrloven.

Samtidig meddeles dispensation fra afstandskravet til naboskel i husdyrlovens §8, stk. 1, nr. 7, således at den nye møddingsplads kan opføres ned til 13 meter fra naboskellet til matrikel 1g, Bystrup By, Gedsted, hvorpå der ligger en transformatorstation. Dispensationen meddeles efter husdyrlovens §9, stk. 3.

Ophævelse af vilkår i miljøgodkendelse fra 2006 og tillæg fra 2008

Samtlige vilkår i den oprindelige miljøgodkendelse fra 2006 og i tillægget fra 2008 ophæves ved dette tillæg og erstattes af de heri anførte vilkår. Se afsnit 5.1.

Omfang

Miljøgodkendelsen med efterfølgende tillæg omfatter hele anlægget på Bystrupvænget 50, jf. bilag 2, herunder også husdyrholdet. Dernæst omfatter miljøgodkendelsen samtlige arealer, som drives under CVR nr. 2545 7803 – både arealer, som er ejede, og arealer som er tilforpagtede, og både arealer som anvendes til udbringning af husdyrgødning og arealer, som ikke gør. Udbringningsarealerne for husdyrgødning fremgår af bilag 5 samt i udsnit i efterfølgende bilag. Anlæg og arealer må ikke udvides eller ændres uden tilladelse fra kommunen.

Selv om det godkendes, at der opbevares gylle i tanken på Sognevejen 115, omfattes selve denne tank ikke af miljøgodkendelsen/tillæggene. Tanken er indtegnet i ansøgningsmaterialet, fordi depositionen af ammoniak derved placeres geografisk korrekt.

Miljøgodkendelsen/tillæggene omfatter ikke andre nødvendige tilladelser eller godkendelser og er ikke en anerkendelse af, at anden lovgivning med det ansøgte overholdes, for eksempel regler i landbrugsloven, dyreværnsloven eller byggeloven.

Udnyttelsesfrist

Udnyttelsesfristen for dette tillæg til miljøgodkendelsen er 2 år, dog 5 år for udvidelsen af dyreholdet. Hvis hele eller dele af tillægget ikke er udnyttet ved udløbet af de pågældende udnyttelsesfrister, bortfalder de ikke-udnyttede dele af tillægget automatisk.

Kontinuitetsbrud

Efter udnyttelsesfristens udløb gælder husdyrlovens¹ § 33, stk. 3. Hvis det meddelte tillæg til miljøgodkendelsen ikke har været helt eller delvis udnyttet i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af tillægget, der ikke har været udnyttet i de seneste tre år. Dette forhold kaldes kontinuitetsbrud og medfører, at det godkendte dyrehold automatisk beskæres til det maksimale dyrehold, der har været inden for de tre år.

Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, brand eller sygdom i besætningen, skal betragtes som kontinuitetsbrud.

Offentlighed og høringer

Ifølge husdyrlovens¹ §55-6 er ansøgninger efter §12 stk. 3 ikke omfattet af kravet om høring af offentligheden tidligt i sagsbehandlingen (for-offentlighed). På grund af husdyrbrugets størrelse har Vesthimmerlands Kommune valgt alligevel at annoncere ansøgningsmaterialet. Ansøgningsmaterialet er således annonceret for offentligheden ved avisannoncer i Farsø Avis, Aars Avis, Vesthimmerlands Avis og Vesthimmerlands Folkeblad i uge 26 i 2010 med 3 ugers høringsfrist for eventuelle bemærkninger (for-offentlighed). Der indkom ingen bemærkninger i høringsperioden.

Idet der indgår marker beliggende i Viborg Kommune i ansøgningen, har ansøgningen været sendt i høring her. Viborg Kommune kunne ikke umiddelbart godkende anvendelsen af to marker som udbringningsareal for husdyrgødning, idet markerne var foreløbigt registreret som beskyttet af naturbeskyttelsesloven³. Ansøger har efterfølgende fjernet markerne fra udbringningsarealet, og Viborg Kommune har ikke haft yderligere kommentarer til ansøgningen. Se omtalen af de to marker i afsnit 5.8.

Efter udarbejdelse af udkast til miljøgodkendelse har dette været sendt i høring hos naboerne inden for en konsekvensradius på 559 meter. Udkastet er sendt til følgende naboer:

Ejendom	Ejer	Ejers adresse
Fjordvej 30	Niels Christian Jensen	Fjordvej 30, 9631 Gedsted
Bystrupvænget 43	Egon Bertelsen og Anne-Cathrine Praëm Machholm	Bystrupvænget 43, 9631 Gedsted
Korsvejen 125	Kian Birger Nielsen	Korsvejen 125, 9631 Gedsted
Klotrupvej 14	Lotte Hummeluhr og Brian Thomas Nielsen	Klotrupvej 14, 8832 Skals
Korsvejen 128 (transformatorstation)	Energimidt Net A/S	Tietgensvej 2, 8600 Silkeborg

Fjordvej 28 ligger også inden for konsekvensradius og er nævnt nedenfor under ”aftalearealer”.

Dernæst er udkastet sendt til ejerne af forpagtede arealer og til landmænd, som aftager husdyrgødning fra Bystrupvænget 50. Disse er:

FORPAGTNINGER:		
Ejendom	Ejer	Ejers adresse
Præstevejen 175	Jens Kr. Thomsen og Ingrid M. Poulsen	Præstevejen 175, 9631 Gedsted
Bystrupvej 7	Svend Peter Sørensen	Bystrupvej 7, 9631 Gedsted
Bystrupvej 8	Svend Peter Sørensen	Bystrupvej 7, 9631 Gedsted
Knabervej 140	Villiam Sloth	Knabervej 140, 9620 Aalestrup
Korsvejen 67	Anette og Lars Ove Serritzlev	Korsvejen 67, 9620 Aalestrup
Digevænget	Fjelsø Menighedsråd	Ettrupvej 64, 9620 Aalestrup
AFTALE-AREALER:		
Ejendom	Ejer	Ejers adresse
Ettrupvej 21	John Peter Poulsen	Ettrupvej 21, Fjelsø 9620 Aalestrup
Knabervej 148 *	Holger Marius og Egon Peter Poulsen	Knabervej 148, Fjelsø 9620 Aalestrup
Fjordvej 28	Bent Sloth	Fjordvej 28, 9631 Gedsted
Fjordvej 36	Børge Koudal	Fjordvej 36, 9631 Gedsted
Sognevejen 115	Anders Erik Gundersen	Sognevejen 115, 9620 Aalestrup
Fjordvej 8	Kurt Fodgaard Christoffersen	Fjordvej 8, 9631 Gedsted
Engholmvej 5	Lisbeth Andersen og Martin Myrthue	Engholmvej 5, 8832 Skals
Holmmarkvej 76	Peter Roersen	Holmmarkvej 76, 9631 Gedsted
Holmmarkvej 52	Alfred Roersen	Holmmarkvej 52, 9631 Gedsted
Kastanievej 28	Tommy Staun Kristensen	Kastanievej 28, 9620 Aalestrup
Sognevejen 32	Arne Møller Nielsen	Sognevejen 32, 9620 Aalestrup

* Arealet under Knabervej 148 er forpagtet af John Peter Poulsen, Ettrupvej 21

Anders Erik Gundersen, som ejer gylletanken på Sognevejen 115, er også blevet hørt. Han er nævnt ovenfor under ejere af forpagtet jord. Endelig er udkastet sendt til ansøger og ansøgers konsulent samt til følgende interesseorganisationer:

Lokalafdelingen af Danmark Naturfredningsforening	DN Vesthimmerland, vesthimmerland@dn.dk
Det Økologiske Råd	Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk

Udkastet er udsendt den 6. september 2010 med høringsfrist tirsdag den 28. september 2010. Der indkom følgende bemærkninger i høringen:

Ansøgers konsulent sendte en mail den 21. september 2010, hvori forskellige mindre sproglige præciseringer blev angivet (se bilag 10). Det blev desuden påpeget, at der ikke fandtes loggere til spalteskrabere, og at det derfor var et urimeligt vilkår, at skraberne skulle forsynes med loggerfunktion. Kravet om logger er efterfølgende fjernet fra miljøgodkendelsen. Det blev også fremført, at man ønskede, at kravet om, at en bestemt andel af arealet skulle dyrkes med ”roer, græs eller græsefterafgrøder”, blev omformuleret, således at også andre efterafgrøder kunne accepteres. Dette ønske er ikke efterkommet, idet husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 2 ikke åbner mulighed for dette.

Naboerne på Klotrupvej 14 og ejerne af transformerstationen på Korsvejen indsendte ønsker om læbeplantning. Disse ønsker er imødekommet og omtales i afsnit 5.10.

Det Økologiske Råd indsendte den 27. september 2010 bemærkninger vedrørende anvendelsen af bedste, tilgængelige teknologi (BAT). Efter revidering af beregningerne indsendte rådet en revideret bemærkning samme dag, og denne kan ses af bilag 11. Kommunens vurdering af BAT fremgår af afsnit 5.7, og heri forklares det også, hvorledes kommunen har forholdt sig til DØR's bemærkninger.

Revurdering og retsbeskyttelse

Reglerne om revurdering og retsbeskyttelse af miljøgodkendelser efter § 12 fremgår af husdyrlovens¹ § 39 – 43 samt godkendelsesbekendtgørelsens² § 17 - 18. Ifølge husdyrlovens § 41, stk. 3 ”skal tilsynsmyndigheden tage godkendelsen efter §§ 11, 12 eller 16 op til revurdering, når der er forløbet 8 år efter godkendelsen”.

Ved revurderingen skal tilsynsmyndigheden om nødvendigt meddele påbud eller forbud i de tilfælde, som er nævnt i § 40, stk. 2. Disse tilfælde er:

Tillæg til miljøgodkendelse for Bystrupvænget 50, 9631 Gedsted

- hvis der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- hvis væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller
- hvis det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Bemærk, at retsbeskyttelsen ikke fritager husdyrbruget fra at leve op til alle generelle regler, også selv om disse måtte blive strammere end hvad der følger af dette tillæg til miljøgodkendelse.

4 Vilkår

4.1 Vilkår vedr. anlæg og dyrehold

1. Der godkendes det anlæg, som fremgår af bilag 2, og som i hovedtræk består af:
  - a. Gamle stalde, opført frem til 2008 (1.1.1) samt kviestald (1.1.2) opført cirka 1980
  - b. Ny stald til køer og kælvkvier (22-24 mdr.). Stalden er todelt, således at den ene del er en dybstrøelsesstald med lang ædeplads (1.1.5), mens den anden indrettes med faste, drænede gulve med skraber og ajeafløb (1.1.4) – se vilkår nr. 14 vedrørende denne sidste stald
  - c. Plads til kalvehytter (1.1.3), som udvides mod øst til en størrelse på 21 * 70 meter
  - d. Foderlade og kviestald indrettet i foderlade med dybstrøelse og lang ædeplads (1.1.6)
  - e. 4 gylletanke og en mødding. Dybstrøelse opbevares ikke i markstak.
  - f. Ensilagesiloanlæg vest for kviestald 1.1.6 samt et nyt anlæg på østsiden.

Det godkendes, at der opbevares 800 m³ gylle på Sognevejen 115. Se kapitel 3 under ”Omfang”.

Desuden godkendes et dyrehold på 606 malkekøer + opdræt, fordelt som følger på aldre og staldsystemer (alle dyr er stor race):

	Staldtype	Antal årsdyr	Stald samt staldnummer i ansøgningen
Malkekøer	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl, ringkanal)	477	Gamle stalde (1.1.1)
	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	58	Ny løsdriftsstald (1.1.5)
	Sengestald med faste, drænede gulve (max 5% lysning)	71	Ny løsdriftsstald (1.1.4)
Kvier, 22-24 mdr.	Sengestald med faste, drænede gulve (max 5% lysning)	39	Ny løsdriftsstald (1.1.4)
	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	12	Ny løsdriftsstald (1.1.5)
Kvier, 10½-13 mdr.	Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	63	Ny stald i foderlade (1.1.6)
Kvier, 6-10½ mdr.	Dybstrøelse (hele arealet)	114	Gamle stalde (1.1.1) og kviestald (1.1.2)
Småkalv, 3-6 mdr.	Dybstrøelse (hele arealet)	76	Gamle stalde (1.1.1)
Småkalv, 0-3 mdr.	Dybstrøelse (hele arealet)	76	Gamle stalde (1.1.1) og kalvehytter (1.1.3)
Tyrekalve, 40-55 kg	Dybstrøelse (hele arealet)	72 *	Kalvehytter (1.1.3)

Tabel 1: Det godkendte dyrehold.

* antal producerede stk.

Dyreholdet svarer til 949,21 DE. Det, som skal overholdes, er antallet af dyr, ikke antallet af dyreenheder. Antallet af dyr skal overholdes for hver dyregruppe for sig, men der kan – beregnet på dyreenheder – tillades 10% omfordeling mellem dyregrupper, som producerer samme type gødning (for eksempel gylle eller dybstrøelse). Alle dyr skal tælles med ved opgørelsen af dyreholdet, også dyr som registreres i CHR nr. 4356, dog ikke hobbygedehold.

Det tillades ikke, at dyrene omfordeles mellem staldene, idet gulvtyperne i nogle stalde medfører højere fordampning end i andre. Dyrene kommer ikke på græs.

- Der skal afsættes 469,21 DE i kvæggylle og 123,12 DE i dybstrøelse med et samlet indhold af kvælstof og fosfor på 55.813 kg og 9.376 kg. Afsætningen skal ske efter følgende fordeling (kun en af modtagerne er ved udstedelsen af dette tillæg til miljøgodkendelsen omfattet af en miljøgodkendelse):

Modtager	Mængde	Prod.mæssigsam menhæng?	Søgt miljøgodkendelse?
Anders Erik Gundersen, Sognevejen 115	49,00 DE	Ja	Ja
Arne Møller Nielsen, Sognevejen 32 **	27,69 DE	Nej	Nej
Tommy Kristensen, Kastanievej 28	27,60 DE	Ja	Nej
John Peter Poulsen, Ettrupvej 21	117,48 DE	Ja	Nej
Bent Sloth, Fjordvej 28	49,00 DE	Ja	Ja
Børge Koudal, Fjordvej 36	83,89 DE	Ja	Miljøgodkendelse er udstedt
Kurt Fodgaard Christoffersen, Fjordvej 8	43,38 DE	Ja	Nej
Martin Myrthue og Lisbeth Andersen, Engholmvej 5 *	16,98 DE	Nej	Nej
Peter Roersen, Holmmarkvej 76	10,98 DE	Nej	Nej
Alfred Roersen, Holmmarkvej 52	20,36 DE	Nej	Nej
Biogasanlæg	145,97 DE		
I alt	592,33 DE		

Tabel 2: Afsætning af husdyrgødning til tredjemand. Tredje kolonne angiver, om modtager er omfattet af produktionsmæssig sammenhæng jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens⁴ § 3, nr. 10. Fjerde kolonne angiver, om der er søgt miljøgodkendelse for den pågældende ejendom ved udstedelsen af tillægget til miljøgodkendelse for Bystrupvænget 50.

* denne modtager af husdyrgødning ligger i Viborg Kommune

** denne aftager er økolog

3. Der skal føres logbog, som skal indeholde følgende, og som skal fremvises ved tilsyn:
  - a. Konklusion af årligt tilsyn med opkant på kalvehyttepladsen, jf. vilkår nr. 4
  - b. Dokumentation for drift af skrabere i stald 1.1.1 og 1.1.4, jf. vilkår nr. 6
  - c. Placering af markstakke med ensilage for 5 år tilbage, jf. vilkår nr. 7
4. Kalvehyttepladsen (se bilag 2 og 2a) skal på nordsiden i hele sin længde være forsynet med en opkant på 10 cm højde. Kanten skal tilses én gang om året, og resultatet skal skrives ind i logbogen (se vilkår nr. 3) med dato for tilsynet, således at logbogen altid indeholder resultatet af tilsynet for 5 år tilbage. Hvis der er brud på kanten, skal disse straks udbedres, så det sikres, at der ikke kan tabes husdyrgødning ud i området ved boringen.
5. Der skal til enhver tid være skrabere på hele spaltearealet i de gamle stalde (stald 1.1.1), som drives med en effekt på 25% reduktion i fordampningen af ammoniak. Driftsstop af skraberne som omtalt i vilkår nr. 5 og 14 skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed (se vilkår nr. 3 vedr. logbog).
6. Al dybstrøelse, som køres ud fra følgende stalde, skal køres direkte i marken og straks nedpløjes uden oplagring først:
  - a. Stald 1.1.5 (den nye stald med lang ædeplads med dybstrøelse)
  - b. Stald 1.1.6 (den nye stald, som indrettes i foderladen)
7. Ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, må højst være placeret på samme sted i 24 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før ensilage igen må placeres på samme sted. Placering af sådanne stakke skal registreres i logbogen (se vilkår nr. 3) med tegning. På tegningen angives på hver placering den periode, hvori markstakken lå på den pågældende placering (skriv datoer for udlægning og fjernelse af markstakken).
8. Kalve og kvier skal i gødningsregnskabet opgøres efter de aldersgrupper, som fremgår af vilkår nr. 1, således at antallet af dyr i hver gruppe ved tilsyn kan kontrolleres i gødningsregnskaberne.

4.2 Vilkår vedr. arealer

9. Der må kun udbringes husdyrgødning på de arealer, som i bilag 4 samt efterfølgende udsnit er angivet som udbringningsarealer. Udbringningsarealerne udgør i alt 155,48 ha. Arealernes fordeling på ejerskab og forpagtninger kan ses af bilag 4a-4d. Bemærk især, at mark 26, 62, 204 og en del af mark 202 ikke må tilføres husdyrgødning (se bilag 6). Markerne hedder nu 26x?, 62x?, 204x? og 202-1x?.
10. Der skal dyrkes roer, græs eller græsefterafgrøder på en andel af udbringningsarealerne, som ligger 12,5 % over den andel, som til enhver tid er fastsat i bilag 2 til husdyrgødningsbekendtgørelsen⁴. Eksempel: I 2010 er denne andel 70 %, og andelen ville altså i 2010 skulle hæves til 82,5 %.

4.3 Vilkår i forbindelse med opstart af den ansøgte drift

11. Uanset hvornår tillægget til miljøgodkendelsen udnyttes, skal vilkår nr. 8 opfyldes fra og med det tidspunkt, hvor det tidligere tilladte husdyrhold overskrides første gang eller hvor byggeriet påbegyndes.
12. Leverancer af husdyrgødning til andre landbrug må først påbegyndes, når alle følgende betingelser er opfyldt:
  - a. Landbruget er omfattet af miljøgodkendelse eller –tilladelse for de arealer, som fremgår af bilag 7a-7d til dette tillæg til miljøgodkendelse og for de mængder af husdyrgødning, som fremgår af vilkår nr. 2
  - b. Såfremt der er tale om produktionsmæssig sammenhæng, skal den lovpligtige og underskrevne skriftlige aftale herom være indsendt til Vesthimmerlands Kommune, Natur og Miljø, Himmerlandsgade 27, 9600 Aars, evt. på landbrug@vesthimmerland.dk.
13. Byggearbejdet må påbegyndes straks, når dette tillæg til miljøgodkendelse er udstedt. Dyreholdet må dog ikke udvides hurtigere, end at husdyrgødningen har et areal at blive afsat på. Det betyder, at hvis der i vilkår nr. 2 er angivet, at en bestemt modtager skal aftage et antal DE i husdyrgødning, men vedkommende på et givent tidspunkt endnu ikke er miljøgodkendt, så må dyreholdet højst udvides til det dyrehold, som godkendes i dette tillæg minus det pågældende antal DE. Er der flere, som endnu ikke er miljøgodkendt, skal fradraget i dyreholdet beregnes ved at summere mængderne, som de til sammen skulle aftage.

Eksempel: Der udbringes 100 DE på egne arealer og leveres 100 DE til aftalearealer hos to andre landmænd. Af de sidste 100 DE er der på et givet tidspunkt kun udstedt miljøgodkendelse til den ene aftager, som aftager 60 DE. Miljøgodkendelsen for den anden aftager, som skal aftage 40 DE, er endnu ikke udstedt. På dette tidspunkt må husdyrholdet altså kun udvides til 160 DE.
14. Den stald med ”faste, drænedede gulve med skraber og ajleafløb”, som omtales i vilkår 1b, skal opfylde beskrivelsen i Miljøstyrelsens Teknologiblad⁵. Staldsystemet beskrives her som en sengebåsestald med gulve af beton og med 1-2 % fald mod ajleafløb i midten. Lysåbningen mod gyllekanal må højst udgøre 5 % af gangarealet. Gulvene renholdes ved hurtigt ajleafløb og skrabning 12 gange pr døgn. Der kan være jævn overflade eller langsgående eller tværgående drænriller. Se afsnit 5.6 i kapitel 5 vedrørende ammoniak.
15. Før husdyrholdet må udvides til fuld størrelse, skal der lejes 3500 m³ yderligere opbevaringskapacitet for gylle. Opbevaringen af gylle i denne eller disse tank(e) må ikke påbegyndes, før det er godkendt af Vesthimmerlands Kommune. Det er til enhver tid ansøgers ansvar, at husdyrgødningsbekendtgørelsens⁴ krav til opbevaringskapacitet overholdes.

16. Senest 1 år efter, at der er meddelt tillæg til miljøgodkendelsen, skal bedriften gennemgås af en energikonsulent, som skal vurdere, hvilke energibesparende tiltag der kan iværksættes. Ansøger skal snarest herefter informere Natur og Miljø, Vesthimmerlands Kommune, Himmerlandsgade 27, 9600 Aars (evt. på landbrug@vesthimmerland.dk) om, hvilke tiltag der gennemføres.
17. Der skal udarbejdes en beredskabsplan, der fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det omgivende miljø. Beredskabsplanen skal indsendes til godkendelse til Natur og Miljø, Vesthimmerlands Kommune, Himmerlandsgade 27, 9600 Aars eller til landbrug@vesthimmerland.dk senest 1. januar 2012. Beredskabsplanen skal til enhver tid som minimum indeholde:
  - Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
  - Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan (med telefonnumre)
  - Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
  - En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser på det eksterne miljø.

Planen skal revideres hvert år, så det sikres, at den altid er forsynet med korrekte oplysninger, telefonnumre osv. På forsiden skal dato for seneste revision fremgå. Hvis der ansættes udenlandsk arbejdskraft på bedriften, skal beredskabsplanen oversættes til et sprog, som de pågældende medarbejdere kan forstå. Både den danske og eventuelle udenlandske versioner af beredskabsplanen skal opbevares på et sted, hvor personalet færdes til daglig og på et lettilgængeligt og synligt sted (for eksempel i et frokostrum). Planen skal fremvises på forlangende ved tilsyn.

18. Når udnyttelsesfristen på 5 år nås, skal ansøger underrette tilsynsmyndigheden om dyreholdets størrelse på dette tidspunkt. Hvis besætningens fulde størrelse nås før udnyttelsesfristens udløb, skal ansøger underrette kommunen herom på dette tidspunkt.
19. Der skal etableres læbeplantning i overensstemmelse med bilag 2. Mod syd er der i dag et tjørnehegn med ringe dækning, og dette skal erstattes med et højere og tættere læhegn fra knækket på indkørselsvejen til Fjordvej 36 og langs halvvejen af strækningen hen mod Korsvejen. På den sydlige og vestlige side af transformerstationen skal læhegnet etableres og passes på en sådan måde, at grene ikke vokser ind i hegnet omkring stationen, og således at der ikke opstår fare for, at træer kan vælte ind i stationens anlæg. Denne beskyttelse kan enten opnås ved regelmæssig beskæring af hegnet eller ved at kombinere artsvalg i hegnet med en så stor afstand fra stationen, at disse risici ikke opstår.

4.4 Generelle vilkår

20. Der skal etableres forkøling af mælken med køernes drikkevand. Varmen, som indvindes fra hovedkølingen af mælken, skal anvendes til opvarmning af vaskevand og/eller stuehus.
21. Under og omkring dieseltanken skal der være fast underlag uden revner, lavet af støbt beton, asfalt eller lignende. Underlaget skal være så stort, at det dækker hele arealet under dieseltanken samt så langt væk fra dieseltanken, som slangen kan nå. Underlaget skal være vandret eller have hældning ned mod midten, så evt. spild ikke kan løbe fra underlaget til jord, kloak, overfladevand eller grundvand, og der skal være opkant på 5 cm til alle sider.
22. Kemikalier, smøreolie, hydraulikolie, motorolie og lignende må kun opbevares i intakte beholdere under tag. Beholderne skal stå på tæt bund uden afløb og med en opkant, der giver mulighed for opsamling af et volumen svarende til indholdet af den største beholder.
23. Al belysning i og omkring stald, foderlade og maskinhus skal være dagslysstyret eller styret af bevægelsessensorer eller anden energibesparende teknologi.
24. Gyllevogn til transport/udkørsel af gylle skal være udstyret med en overløbssikring. Alternativt skal der ved beholderne etableres fast, støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder.
25. Ved transport af gylle på offentlige og private fællesveje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.
26. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgers projektbeskrivelse (se bilag 12) og alle øvrige fremlagte oplysninger. Såfremt der er modstrid mellem beskrivelsen af den ansøgte drift i ansøgers projektbeskrivelse og vilkårene i selve tillægget til miljøgodkendelse, er det vilkårene i tillægget til miljøgodkendelse, der er gældende.
27. Driften skal indrettes, så den ikke medfører gener i form af lugt, støv, støj, transport, fluer eller andet uden for ejendommen. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår gener, der vurderes til at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.
28. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkelig at anmelde dette til Alarmcentralen på 112 og efterfølgende at underrette Tilsynsmyndigheden, Vesthimmerlands Kommune Miljøafdeling 99 66 70 00.
29. Ændringer i ejer eller driftsansvarlig skal meddeles til kommunen.
30. Ved ophør af virksomheden skal stalde og opbevaringsanlæg tømmes for husdyrgødning, og husdyrgødningen skal anvendes i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsen⁴.

5 Kommunalbestyrelsens vurdering

Anlægget på Bystrupvænget 50 ligger cirka 3½ km sydøst for Gedsted, se bilag 1, og de tilknyttede dyrkningsarealer ligger mellem Fjelsø og Lovns Bredning. Ansøger ejer ejendommene Bystrupvænget 50, Engholmvej 3S og den bygningsløse Engholmvej 11 B (udstykket fra Engholmvej 2). Derudover indgår der 6 forpagtninger i driften. Området er jordbrugsområde med spredt bebyggelse.

5.1 Ophævelse af tidligere vilkår

Da det vil være upraktisk for såvel driftsherre, dennes faglige konsulenter og myndighederne at forholde sig til vilkår i en miljøgodkendelse og i to tillæg, har Vesthimmerlands Kommune valgt at sammenskrive alle vilkårene i dette tillæg. Dette er sket ved, at alle vilkår i miljøgodkendelsen fra 2006 og tillægget fra 2008 i kapitel 3 er ophævet. Nogle af vilkårene gentages herefter i dette tillæg og er derved reelt fortsat gældende, hvorimod andre ikke gentages og dermed helt falder bort. Andre igen omformuleres i nye vilkår – hvilket for eksempel gælder for vilkår for arealer, hvor det ikke giver mening at give tillæg til et tidligere vilkår.

For eksempel stilles der i tillægget fra 2008 vilkår om 18,5 % mere roer, græs og græsefterafgrøder på 132 ha. Sagsbehandlingen på den nuværende ansøgning om tillæg er nået frem til, at der nu skal stilles vilkår om 12,5 % mere roer, græs og græsefterafgrøder på 155,48 ha. Det vil være unødvendigt besværligt at formulere dette vilkår som et tillæg til det oprindelige vilkår, og derfor har Vesthimmerlands Kommune valgt at erstatte det tidligere vilkår med et nyt, som slet og ret lyder på 12,5 % mere roer, græs og græsefterafgrøder på de 155,48 ha.

Det er ikke hensigten med denne praksis at ændre vilkårenes eller miljøgodkendelses-/tillæggenes juridiske status, herunder retsbeskyttelsen. Tillægget er fortsat et tillæg til den tidligere miljøgodkendelse. Der er udelukkende tale om at gøre dokumenterne mere overskuelige for alle.

5.2 Beregning af ”kumuleret nudrift” i fiktiv ansøgning (§ 26)

I husdyrlovens¹ § 26, stk. 2 står følgende:

”Kommunalbestyrelsen skal foretage en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden den 1. januar 2007 på husdyrbruget, inklusive bedriftens arealer.”

Flere af husdyrlovens beskyttelsesniveauer er bygget op som faste afskæringskriterier, som ikke må overskrides, og som ikke har noget med nudriften at gøre. For eksempel er beskyttelsen af overfladevand bygget op omkring de såkaldte nitratklasser. Arealerne på Bystrupvænget 50 ligger således alle i nitratklasse 2 og 3, og deraf følger bestemte restriktioner for, hvor meget kvælstof

der må udvaskes fra markerne. Disse restriktioner udløses af beliggenheden i nitratklasser og har intet med nudriften at gøre. § 26 finder derfor ikke anvendelse i sådanne tilfælde.

I andre tilfælde, derimod, er beskyttelsesniveauet defineret ud fra, hvor meget forureningen må stige i forhold til den nuværende drift. Hvis nogle af arealerne for eksempel er beliggende i fosforklasse, foreskriver beskyttelsesniveauet for fosfor, at fosforoverskuddet i markerne højst må stige med en bestemt mængde – sammenlignet med den nuværende drift. I sådanne tilfælde er det vigtigt, at der sammenlignes med den korrekte nudrift, og her foreskriver § 26 altså, at det er driften pr 1. januar 2007, som skal anvendes som nudrift. Hensigten med reglen er, at det ikke skal kunne lade sig gøre at få tilladelse til små merudledninger ved gentagne, små forøgelse af husdyrholdet, uden at summen af merudledningerne tælles sammen.

Som forklaret i kapitel 2, er husdyrbruget på Bystrupvænget 50 første gang miljøgodkendt i 2006, og der er givet et tillæg til denne miljøgodkendelse i 2008. For at kunne sammenligne den ansøgte drift med driften pr 1. januar 2007 har ansøger indsendt en fiktiv ansøgning med skema nummer 19306. Heri er driften, som blev tilladt ved miljøgodkendelsen fra 2006 anvendt som nudrift, således at merudledningerne beregnes for hele perioden 2007-2010. I den ”rigtige” ansøgning er den drift, som blev tilladt ved tillægget til miljøgodkendelsen i 2008, anvendt som nudrift. Dyreholdet i 2006-miljøgodkendelsen er som nævnt 405 malkekøer, 106 kalve (0-6 mdr) og 203 tyrekalve (0-1/2 mdr).

De regler, som derfor kan vurderes ud fra den rigtige ansøgning, fordi nudriften er uden betydning, er:

- Nitratklassereglerne
- Det generelle ammoniakkrav

De regler, som skal vurderes ved sammenligning med driften pr. 1. januar 2007, er derimod:

- Grundvandsreglerne (se afsnit 5.4)
- Fosfor-reglerne (se afsnit 5.5)
- Merdeposition i naturarealer omfattet af lovens §§ 7 og 25 (se afsnit 5.6)
- Lugt-reglerne (kan dog i de fleste tilfælde vurderes uden sammenligning med nudrift) (se afsnit 5.10)

Endelig kan det nævnes, at naturbeskyttelseslovens § 3 om tilstandsændringer på naturarealer for så vidt angår merdeposition af ammoniak godt nok tager udgangspunkt i nudriften, men her er det den nuværende nudrift, der menes, ikke driften i 2007. Altså kan disse vurderinger foretages ud fra den rigtige ansøgning.

Ved gennemgang af den fiktive ansøgning viser det sig umiddelbart, at der ikke indgår nitratfølsomme indvindingsområder (NFIO) i udbringningsarealet for husdyrgødning i den ansøgte drift. Der er derfor ingen regler for grundvand, som skal overholdes. Dernæst viser det

sig også, at der ikke indgår arealer omfattet af fosforklasser i den ansøgte drift. Selv om der ifølge vilkår nr. 37 i miljøgodkendelsen fra 2006 kun tillades et overskud af fosfor på 0,02 kg pr ha pr år, er der ifølge fosforklasse-reglerne ikke længere belæg for restriktioner ang. overskuddet af fosfor.

Tilbage er derfor kun beregninger vedrørende ammoniak og lugt. Resultatet af beregningerne i den fiktive ansøgning er,

- Merdepositionen af ammoniak i §7-arealet 8-900 m mod syd er 0,52 kg ammoniak
- Geneafstandene i forhold til lugt er

Nabokategori	Geneafstand
Enkeltnabo	132 meter
Enkeltnabo i samlet bebyggelse	449 meter
Byzone/sommerhusområde	639 meter

Tabel 3: Geneafstande for lugt, beregnet i fiktiv ansøgning

Sagsbehandlingen af de omtalte regler kan ses nedenfor i de relevante afsnit.

5.3 Mængder af husdyrgødning og aftalearealer

En del af den producerede husdyrgødning overføres til tredjemand, og listen over modtagere kan ses af tabel 2 i kapitel 4. Modtagernes arealer kan ses i bilag 7-7d.

Afsætningen medfører, at kun en del af den producerede gødning udbringes på udbringningsarealerne under Bystrupvænget 50. Tallene herfor fremgår af tabel 4:

	Kvælstof, kg	Fosfor, kg	DE
Produceret i kvæggylle	74.656	12.504	799,59
Afsat med kvæggylle	-43.662	-7.338	-469,21
Udbragt med kvæggylle	30.994	5.166	330,38
Produceret i dybstrøelse	15.234	2.476	149,62
Afsat i dybstrøelse	-12.151	-2.038	-123,12
Udbragt med dybstrøelse	3.083	438	26,50
Udbragt i alt	34.077	5.604	356,88

Tabel 4: Mængder af husdyrgødning, som udbringes på udbringningsarealerne efter afsætning til tredjemand

Idet udbringningsarealet er på 155,48 ha, bliver gødsningen af udbringningsarealet dermed i gennemsnit 2,295 DE pr ha.

Fjordvej 36 er omfattet af miljøgodkendelse, men de andre aftagere af husdyrgødning er endnu ikke omfattet af miljøgodkendelser, og derfor er det skrevet ind som vilkår nr. 12, at overførslen af husdyrgødning til dem ikke må påbegyndes, før disse miljøgodkendelser foreligger. Samtidig er det skrevet ind som vilkår nr. 13, at husdyrholdet på Bystrupvænget 50 ikke må udvides hurtigere, end at der er miljøgodkendte aftagere til at aftage husdyrgødningen fra dyrene.

5.4 Udvasning af kvælstof til grundvand og overfladevand

Husdyrlovens¹ regler vedrørende udvasning til grundvand omfatter kun arealer i nitratfølsomme indvindingsområder (NFIO). I udbringningsarealet for husdyrgødning på Bystrupvænget 50 indgår ikke arealer beliggende i NFIO, og der er derfor ingen regler, som skal overholdes i denne sammenhæng.

Næsten hele udbringningsarealet afvander til Lovns Bredning, enten direkte eller via Gjørup-Gedsted Bæk. Cirka 6 hektar ved Fjelsø afvander dog via Simested Å til Hjarbæk Fjord, hvorfra vandet dog også løber op gennem Lovns Bredning. Se afvandingsforholdene i bilag 4.

I Lovns Bredning ligger fuglebeskyttelsesområdet ”Lovns Bredning” og i Hjarbæk Fjord ligger fuglebeskyttelsesområdet ”Hjarbæk Fjord og Simested Fjord”. Habitatområdet ”Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skravad Bæk” dækker begge områder. Altså er både Lovns Bredning og Hjarbæk Fjord Natura2000-områder.

Husdyrloven¹ og habitatbekendtgørelsen⁶ beskytter Natura 2000-områderne mod tilførsel af kvælstof, og i det følgende vurderes det, om den ansøgte drift overholder beskyttelsesniveauerne i de to regelsæt.

Husdyrloven

Husdyrlovens¹ beskyttelse af overfladevand mod udvasning af kvælstof er koncentreret omkring Natura 2000-områderne. Natura 2000-områderne i Lovns Bredning og Hjarbæk Fjord klassificeres som ”meget kvælstof-sårbar”, hvilket er den mest kvælstofsårbare kategori. For størstedelen af arealernes vedkommende er reduktionspotentialt højest 50 %, og kun for de cirka 6 hektar ved Fjelsø, som afvander til Hjarbæk Fjord, er reduktionspotentialt 50-75 %. Det følger heraf, at størstedelen af arealerne klassificeres i såkaldt nitratklasse 3, mens de 6 hektar klassificeres i nitratklasse 2.

Reduktionspotentialt er et udtryk for, hvor stor en del af det fra markerne udvaskede kvælstof der forsvinder, før det når Limfjorden (for eksempel ved fordampning eller ved indbygning i jordens kvælstofpulje). Et højt reduktionspotentialt (fx 90 %) er altså udtryk for, at ”naturen selv løser problemet” med kvælstof – men dette er altså ikke tilfældet på Bystrupvænget 50.

Denne indplacering af arealet i nitratklasse 2 og 3 medfører ifølge husdyrlovens regler, at ansøger enten skal reducere gødningstrykket til cirka 51 % af normal gødning eller skal

begrænse udvaskningen af kvælstof fra rodzonen i marken til højst 51,3 kg pr ha pr år. Ansøger har anvendt den sidste løsning og har ønsket at forøge den andel af sædskiftet, som dyrkes med roer, græs eller græsefterafgrøder med 12,5 %. For husdyrbrug, hvor der gødskes med op til 2,3 DE pr ha, er det lovpligtigt at dyrke roer, græs eller græsefterafgrøder mindst i en bestemt andel af arealet (i 2010 70 %), og ved at øge denne andel med 12,5 % begrænser ansøger udvaskningen til netop 51,3 kg pr ha. Altså overholdes grænsen.

Habitatbekendtgørelsen

Habitatbekendtgørelsens⁶ §7 foreskriver, at kommunen skal foretage en faglig vurdering af, om den ansøgte drift kan påvirke Natura 2000-områder væsentligt, enten alene eller i kumulation med andre planer eller projekter. I forhold til udvaskning af kvælstof skal det derfor først vurderes, om den årlige udvaskning af 51,3 kg kvælstof pr ha fra rodzonen fra 155,48 ha kan påvirke Natura 2000-områderne.

Den årlige udvaskning er i den nuværende drift 55,4 kg kvælstof pr ha. Dermed sker der et fald i udvaskningen fra rodzonen på $55,4 - 51,3 = 4,1$ kg pr ha ved overgangen til den ansøgte drift. Faldet i udvaskning til Lovns Bredning og Hjarbæk Fjord vil være noget mindre end dette på grund af reduktionen (se ovenfor under "Husdyrloven"), men der vil stadig være et fald. Dermed kan det uden videre konkluderes, at den ansøgte drift ikke i sig selv kan påvirke Natura 2000-områderne væsentligt som følge af udvaskning af kvælstof.

Samtidig skal bedriften dog også vurderes i kumulation med andre planer og projekter – det vil sige at effekten skal vurderes i lyset af, at der også udledes forurening fra mange andre kilder, primært landbrug. Vesthimmerlands Kommune har for Lovns Bredning og Hjarbæk Fjord opgjort den samlede ændring i udvaskningen af kvælstof fra rodzonen fra alle de landbrug, som er miljøgodkendt siden 1. januar 2007, inklusiv Bystrupvænget 50. Resultaterne ses af tabel 5.

Recipient	Samlet godkendt areal	Kumuleret ændring i udvaskning af kvælstof fra rodzonen	Kumuleret ændring i udvaskning af kvælstof fra rodzonen pr ha
Lovns Bredning	2.400 ha	-6.881 kg	-2,87 kg
Hjarbæk Fjord	587 ha	-839 kg	-1,43 kg

Tabel 5: Kumuleret ændring i udvaskningen af kvælstof til to recipienter. Minus angiver er fald.

Som det ses af tabellen, er udvaskningen fra rodzonen faldet i begge oplandene til de to recipienter. Faldet i udledningen til fjorden og bredningen vil være noget mindre (igen på grund af reduktionen), men der vil samlet set være tale om et fald. Derfor vurderer Vesthimmerlands Kommune, at den ansøgte drift på Bystrupvænget 50 heller ikke i kumulation med andre planer og projekter vil påvirke Natura 2000-områderne væsentligt som følge af udvaskningen af kvælstof.

Samlet set overholdes derfor habitatbekendtgørelsens⁶ § 7 for så vidt angår udvaskning af kvælstof.

5.5 Udvasning af fosfor til overfladevand

Tilførsel, fraførsel og overskud af fosfor på udbringningsarealerne kan ses af tabel 6. Overskud af fosfor er et udtryk for, hvor meget fosfor der er tilbage i marken, når det med gødningen tilførte fratrækkes det, som fraføres med afgrøderne. Overskuddet er altså den mængde, der eventuelt kan tabes til vandmiljøet.

	Ansøgt drift i alt	Ansøgt drift pr ha
Tilførsel med husdyrgødning	5.604 kg fosfor pr år	36,0 kg fosfor pr ha pr år
Fraførsel med afgrøderne	- 3.949 kg fosfor pr år	- 25,4 kg fosfor pr ha pr år
Overskud	1.655 kg fosfor pr år	10,6 kg fosfor pr ha pr år

Tabel 6: Fosfor på udbringningsarealet.

Da bedriften anvender de regler, som tillader en gødsning op til 2,3 DE pr ha, og da gødskningen som beregnet ovenfor er 2,295 DE pr ha, er overskuddet af fosfor i markerne forholdsvis stort – 10,6 kg pr ha pr år. Overskuddet er dog reduceret en lille smule ved, at den husdyrgødning, som afsættes til tredjemand, så vidt muligt afsættes som dybstrøelse, således at der næsten ikke er dybstrøelse tilbage til udbringning på Bystrupvænget 50. Dybstrøelse indeholder 16,5 kg fosfor pr DE, hvorimod gyllen kun indeholder 15,6 kg pr DE. Se også afsnit 5.7 vedrørende BAT på fosfor.

Husdyrloven og habitatbekendtgørelsen beskytter ligeledes Natura 2000-områderne mod tilførsel af fosfor, og i det følgende gennemgås reglerne herfor.

Husdyrloven

Husdyrlovens¹ regler for beskyttelse af overfladevand mod udvasning af fosfor fokuserer på dræned eller grøftede arealer, som er enten ler- eller lavbundjord. Udbringningsarealet på Bystrupvænget 50 omfatter ikke lerjord, og ingen arealer er dræned eller grøftede. Alle arealer falder derfor uden for fosforklasser, og det kan umiddelbart konstateres, at fosforklasse-reglerne i husdyrloven overholdes.

Habitatbekendtgørelsen

Ligesom det var tilfældet vedrørende kvælstof i afsnit 5.4, stiller habitatbekendtgørelsens⁶ §7 også krav til, at der skal foretages en faglig vurdering af, om udvasningen af fosfor kan påvirke Natura 2000-områderne væsentligt.

Vesthimmerlands Kommune har lagt vægt på, at der er tale om sandede og udræned arealer, som ikke er præget af risiko for tab af fosfor. Der indgår ganske vist enkelte marker, som ligger

tæt ved åer eller grøfter, såsom mark 21, 24, 61, 203, 775 og 777, men da der ikke er tale om stærkt skrånende arealer eller meget lange strækninger, vurderes det ikke at indebære væsentlig risiko for tab til vandmiljøet.

Vesthimmerlands Kommune vurderer, at den ansøgte drift ikke kan påvirke Natura 2000-områderne væsentligt som følge af tilførsel af fosfor.

Naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelsesloven³ beskytter søer mod tilførsel af især fosfor. Området omkring Bystrupvænget 50 er præget af mange søer og vandhuller, og visse steder ligger disse i nærheden af marker, hvorpå der udbringes husdyrgødning. På grund af afstanden til vandhullerne og terrænhældningerne i området vurderes det dog ikke, at den ansøgte drift vil påvirke vandhullerne i strid med naturbeskyttelseslovens §3.

5.6 Ammoniak

Fra staldanlæg fordamper ammoniak, som efterfølgende deponeres i arealer omkring anlægget.

En af de nye stalde hedder i ansøgningen 1.1.4. Denne stald opføres med faste, drænedede gulve med skraber og ajlefløb samt et lysningsareal på højst 5% af gangarealet. Miljøstyrelsen har den 30. juni 2010 udsendt et Teknologiblad⁵, som beskriver, at kun 4 % af kvælstoffet i husdyrgødningen fordamper fra stalde med dette gulvsystem, hvor der i referencegulvsystemet fordamper 8%. Dermed placerer gulvet sig på niveau med de bedste gulvsystemer mht. fordampning af ammoniak. Den lave fordampning skyldes, at urinen straks drænes væk, og at lysningsarealet til gyllekanalen under gulvet højst udgør 5 % af gulvet.

I ansøgningsystemet kan den nævnte staldtype dog ikke angives korrekt, idet systemet er bygget op således, at der kun kan vælges nogle på forhånd fastlagte staldtyper – og heri indgår denne staldtype ikke. Derfor har ansøger angivet stalden som ”præfabrikerede, drænedede gulve” og så forklaret, at der i virkeligheden er tale om ”faste, drænedede gulve”. Da fordampningen af ammoniak også er 4 % fra ”præfabrikerede, drænedede gulve”, har Vesthimmerlands Kommune accepteret denne metode. De tekniske beregninger bliver korrekte, og det er det vigtigste.

To andre nye stalde er dybstrøelsesstalde med ædeplads. I de eksisterende stalde går køerne på normalt spaltegulv, men der er installeret skraber på alle spaltearealer, således at fordampningen reduceres med 25 %.

Endelig har ansøger søgt at reducere fordampningen af ammoniak ved at køre en del af dybstrøelsen direkte fra stalden til nedpløjning i marken. Når dybstrøelsen køres direkte til nedpløjning i marken ligger den altså ikke på møddingsplads først, og derved sker der ingen fordampning under oplagring.

Ansøger har downloadet det regneark, som ligger bagved ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk og heri beregnet, at en direkte udkørsel og nedpløjning af dybstrøelsen fra staldene 1.1.5 og 1.1.6 sammen med alle de øvrige tiltag vil reducere fordampningen af ammoniak fra hele anlægget til 7.306 kg. Imidlertid kan andelen af direkte udkørsel fra individuelle stalde ikke indtastes i ansøgningssystemet, hvor der kun kan indtastes en andel direkte udkørsel og nedpløjning for alle staldene samlet. Når der altså i ansøgningen er indtastet en samlet udkørselsprocent på 82, skal dette opfattes som den bedst mulige illustration af det rigtige scenarie. Ifølge ansøgningen (med 82 % for alle stalde) fordamper der 7.294 kg, men det korrekte tal (med 100% i kun 2 stalde) er altså 7.306 kg pr år. Vilkåret, hvor disse betingelser er skrevet ind, har nr. 6.

Dybstrøelse fra andre stalde må derimod gerne køres i lager først.

Ved udvidelsen af besætningen øges fordampningen af ammoniak fra hele anlægget med 2.667 kg til de nævnte 7.306 kg pr år.

Forskellige love beskytter naturområder mod deposition af ammoniak på hver sin måde, og vurderingerne efter disse regler gennemgås i det følgende.

Husdyrloven

Husdyrloven¹ indeholder for det første regler om maksimal udledning af ammoniak, som ofte omtales som ”de generelle ammoniakreduktionskrav”. For ansøgninger, der er indsendt i 2010 (som tilfældet er på Bystrupvænget 50), er kravet, at der højst må udledes ammoniak på et niveau, som ligger 25 % under et fastlagt standardniveau. Det er beregnet, at den samlede årlige fordampning fra anlægget på Bystrupvænget 50 (7.306 kg som nævnt ovenfor) overholder det generelle ammoniakkrav med 825 kg pr år.

Dernæst indeholder husdyrlovens¹ §§7 og 25 såkaldte ”specifikke ammoniakreduktionskrav”. Visse særligt beskyttede naturarealer (omtales som §7-arealer) afkaster ifølge disse regler en bufferzone 1. Bufferzone 1 omfatter alle arealer op til 300 meter fra naturområdet. Dernæst afkaster §7-arealer en bufferzone 2, som omfatter alle arealer 300-1.000 meter fra naturarealet. Anlæg beliggende inden for disse bufferzoner omfattes af særlige krav til fordampning af ammoniak.

Bystrupvænget 50 ligger i bufferzone 2 i forhold til et hede/overdrevsareal, som ligger 8-900 meter syd-sydøst for anlægget, se bilag 3. Det følger derfor af husdyrlovens regler, at depositionen af ammoniak hidhørende fra anlægget i §7-arealet højst må øges med en mængde, som afhænger af antallet af øvrige anlæg på mindst 75 DE, som ligger inden for bufferzonen.

En del af bufferzonen ligger i Viborg Kommune. Viborg Kommune har oplyst, at der ikke findes husdyrbrug større end 75 DE i den omtalte bufferzone. I Vesthimmerlands Kommune findes der heller ikke husdyrbrug større end 75 DE i bufferzonen. Altså er Bystrupvænget 50 det

eneste husdyrbrug over 75 DE i bufferzonen. Det følger dermed af husdyrlovens regler, at depositionen af ammoniak i hede/overdrevsarealet højst må øges med 0,7 kg pr ha pr år.

Som forklaret i afsnit 5.2 foreskriver husdyrloven, at en merdeposition skal beregnes over hele tidsrummet siden 1. januar 2007. Denne beregning er foretaget i en fiktiv ansøgning, og resultatet er, at merdepositionen i §7-arealet fra 1. januar 2007 til den nuværende ansøgte drift er 0,52 kg pr ha pr år. Det konkluderes, at grænsen på 0,7 kg overholdes.

Det tredje og sidste krav i husdyrloven¹, som vedrører fordampningen af ammoniak, er kravet om anvendelse af bedste, tilgængelige teknologi (BAT) i § 19. En samlet vurdering af BAT på alle forureningsparametre fremgår af afsnit 5.7. Det konstateres her, at fordampningen af ammoniak overholder kravet om anvendelse af BAT.

Habitatbekendtgørelsen

Habitatbekendtgørelsens⁶ § 7 foreskriver, at kommunen skal vurdere, om deposition af ammoniak fra anlægget på Bystrupvænget 50 kan påvirke Natura 2000-områder væsentligt. Det Natura 2000-område, som ligger nærmest ved Bystrupvænget 50, er området i Lovns Bredning, som ligger cirka 3½ km vest for anlægget. Det er beregnet, at depositionen af ammoniak i det nærmeste punkt vil øges med 0,017 kg pr ha pr år til 0,042 kg pr ha pr år. Det vurderes, at så små mængder af ammoniak ikke kan påvirke Natura 2000-områder væsentligt.

Naturbeskyttelsesloven

Endelig beskyttes en række naturområder af naturbeskyttelsesloven³. Naturbeskyttelseslovens §3 foreskriver, at der ikke må gennemføres projekter, som kan ændre tilstanden på en række naturarealer. Hvis udvidelsen af et husdyrbrug medfører så stor merdeposition af ammoniak, at tilstanden ændres, kan projektet altså ikke tillades.

Af kommunens foreløbige registreringer af arealer omfattet af § 3 fremgår det, at det nærmeste sådanne område er et surt overdrev cirka 500 meter nordvest for anlægget. Overdrevet ligger uden for habitatområde. Beregningerne i dette punkt viser, at depositionen af ammoniak øges med 0,32 kg pr ha pr år. Tålegrænsen for sure overdrev ligger mellem 10 og 20 kg kvælstof pr ha pr år. Baggrundsbelastningen på stedet er 12 kg. Fordi der er tale om en begrænset merdeposition, og fordi der ikke er registreret specielt følsomme arter på stedet, er det vurderingen, at merdepositionen ikke vil have væsentlige negative virkninger på overdrevet.

Opbevaringen af gylle i tanken på Sognevej 115 vil medføre øget deposition i dette område også. Der er 2½ km til nærmeste Natura 2000-område (syd for Aalestrup), men kun 370 meter sydøst for tanken ligger et engområde med en sø omfattet af § 3. Merdepositionen af ammoniak i dette areal er beregnet til 0,005 kg pr ha pr år, og dette vurderes ikke at kunne medføre en tilstandsændring på arealet.

5.7 Bedste tilgængelige teknologi (BAT)

Ifølge husdyrlovens¹ §19 skal der i den ansøgte drift anvendes den bedste, tilgængelige teknologi (BAT). Det betyder, at forureningen fra driften skal nedbringes til et niveau, som er økonomisk set opnåeligt for landmanden ved anvendelse af teknologi, som ikke er urimeligt dyr.

Vesthimmerlands Kommunes vurdering af anvendelsen af BAT i forhold til fordampning af ammoniak fremgår af bilag 9. Vurderingen er her, at fordampningen ved anvendelse af bedste, tilgængelige teknologi kan reduceres til 8.048 kg pr år fra stalde og opbevaringsanlæg.

Som nævnt ovenfor er fordampningen i den ansøgte drift på 7.306 kg pr år, og det kan altså konkluderes, at kravet om anvendelse af BAT er overholdt for så vidt angår fordampningen af ammoniak. Den lave fordampning er resultatet af anvendelse af de teknologier og metoder, som er nævnt i indledningen til afsnit 5.6.

Det Økologiske Råd har den 27. september 2010 indsendt bemærkninger til udkastet til miljøgodkendelsen, som var udsendt i høring. Heri beregnede rådet BAT-kravet til 6.834 kg ammoniak pr år. Efter kommunens telefoniske kontakt med rådet indsendte rådet samme dag en revideret bemærkning, hvori beregningen nu er korrigeret til 7.310 kg. Disse reviderede bemærkninger kan ses af bilag 11. I høringsudkastet af miljøgodkendelsen var fordampningen af ammoniak 7.879 kg pr år, og kravet om anvendelse af BAT var derfor i Det økologiske Råds opfattelse ikke opfyldt.

Vesthimmerlands Kommune er ikke enig i alle rådets beregninger. For det første er der flere uforklarede beregninger. I den telefoniske kontakt oplyste rådet, at man ikke regnede i det regneark, som ligger bagved husdyrgodkendelse.dk, men anvender det såkaldte ”amtsregneark”, som blev anvendt frem til amternes nedlæggelse ved udgangen af 2006. Ifølge Det økologiske Råd anvendes heri de samme normtal som i det nuværende ansøgningssystem, men Vesthimmerlands Kommune har ikke kunnet verificere dette. Blandt andet kan det heller ikke verificeres, at dyreenhedsberegningerne er korrigeret efter den ændring af de anvendte faktorer, som blev gennemført i 2009. Derfor kan det heller ikke vurderes, hvordan Det Økologiske Råd når frem til sine resultater ved at regne i dyreenheder i stedet for som normalt på antal dyr, for så vidt angår kvier og kalve.

Den mest afgørende forskel er dog formodentlig, hvorledes de ”nye” køer i ”eksisterende stalde” opfattes. I de eksisterende stalde vil der i ansøgt drift være 405 ”gamle køer”, det vil sige det antal køer, som også var der før udvidelsen. Herudover vil der være 72 ”nye” køer, således at det samlede antal køer vil være 477 i de eksisterende bygninger efter udvidelsen.

De gamle køer er der ingen uenighed om – og de ”nye køer”, som opstaldes i nye bygninger er der heller ingen uenighed om. Men de nye køer i eksisterende stalde opfattes forskelligt. Vesthimmerlands Kommunes beregninger følger Miljøstyrelsens vejledning⁷, og Miljøstyrelsen har i september 2010 uddybet vejledningen i en ”Korte Nyheder”⁸ med følgende bemærkning:

Miljøstyrelsen er blevet gjort opmærksom på, at de beregningseksempler .....kan misforstås derhen, at en udvidelse af dyreholdet i eksisterende stalde skal behandles, som om de ekstra dyr blev placeret i et nyt staldanlæg. Dette er ikke Miljøstyrelsens opfattelse.

Vurderingen af BAT tager udgangspunkt i det ansøgte projekt, hvor nye anlægsdele skal vurderes ud fra de tekniske og økonomiske muligheder, der foreligger ved nybyggeri. Denne vurdering er lagt til grund for Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for nyanlæg.

Tilsvarende skal eksisterende anlægsdele vurderes ud fra de tekniske og økonomiske muligheder, der findes for de eksisterende anlægsdele – uanset om der skal være flere dyr i disse anlægsdele, end der er ved nudrift.

Vesthimmerlands Kommune er enig i, at der således skal laves en konkret proportionalitetsvurdering, og at det er denne, som skal lægges til grund for, om nye dyr i eksisterende stalde skal leve op til et krav, som er på niveau med, hvad der kræves ved nybyggeri, eller et krav, som er på niveau med eksisterende byggeri. Her må det forventes, at hvis der sættes få ekstra dyr ind i en stald, vil det ikke være proportionalt at kræve særlig meget – hvorimod det modsatte gør sig gældende i den modsatte situation. Sættes der mange ekstra dyr ind i en stald, vil proportionalitetsbetragtningen tilsige, at der ”bør kræves mere BAT”. Udgifterne til ombygningen vil være den samme, men når miljøeffekten virker på flere dyr, bliver tiltaget billigere pr dyr og pr sparet kg ammoniak.

Samtidig vil det også skulle indgå i betragtningen, om virkemidlet også virker på de ”gamle” dyr i den eksisterende stald – er dette tilfældet, kan den derved opnåede miljøgevinst også indregnes.

Det Økologiske Råd har påpeget, at Miljøklagenævnet i sagerne 130-00464, 130-00598 og 130-00634 har fundet, at BAT på nye dyr i eksisterende bygninger skulle beregnes, som om dyrene gik i nye stalde (såkaldt ”fuld BAT”). Vesthimmerlands Kommune mener dog, at flere af disse sager netop lægger sig op ad den ovenfor skitserede opfattelse, idet der er tale om at indsætte væsentligt flere nye dyr i eksisterende stalde.

På Bystrupvænget 50 er der imidlertid ikke tale om at indsætte væsentligt flere dyr. Af de 477 køer i ansøgt drift er de 72 nye, svarende til 15%. Vesthimmerlands Kommune har derfor ikke ændret sin vurdering af BAT ud fra bemærkningerne fra Det Økologiske Råd.

Imidlertid har ansøger selv valgt at ændre sin ansøgning på to måder. For det første sættes intensiteten af skrabningen på spalterne op, således at effekten øges til 25 % reduktion af fordampningen. Samtidig øges andelen af dybstrøelse, som køres direkte ud i marken og pløjes ned (se forklaringen herpå i afsnit 5.6). Disse forhold indgik ikke i den version af ansøgningen, som lå til grund for høringsudkastet.

Ændringerne har medført, at den ansøgte drift nu giver en fordampning på 7.306 kg, hvor den i den version, som lå til grund for høringsudkastet, lå på 7.879 kg. Dermed overholder den

ansøgte drift også det niveau, som Det Økologiske Råd har beregnet, selv om dette altså ikke var nødvendigt for at overholde kommunens krav til anvendelse af bedste, tilgængelige teknologi.

Ved vurderingen af BAT i forhold til fosfor meldte kommunen ud i forhold til ansøger, at man anså det som BAT at reducere overskuddet af fosfor i markerne til 8 kg pr ha, hvilket kunne ske ved reduktion af fosforindholdet i foderet til 4,2 gram pr foderenhed. Ansøgers konsulent fremlagde hertil følgende regnestykke for, hvad det ville koste at nå dette niveau ved en omlægning fra raps til mere soja i kraftfoderet:

”Det kan koste 0,25 kr./FE at lave denne ændring. Med 6 FE/ko/dag i proteinfoder bliver det 1,50 kr./ko/dag. Med 606 køer bliver det 331.785 kr./år. Forestiller vi os en situation med maksimalt busdyrtryk fra alle de ansøgte DE, skal der bruges 949 DE/2,3 DE/ha = 412,6 ha. Det vil sige med maks. P-belastning fra alle DE vil det koste 331.785 kr./412,6 ha = 804 kr./ha at reducere P.”

Vesthimmerlands Kommune vurderer en pris på 804 kr pr ha som alt for dyr. Samtidig hæfter kommunen sig ved, at Miljøstyrelsen i sin vejledning⁷ ikke mener, at der findes teknikker, som kan opfattes som BAT på området fosfor. Der er derfor ikke stillet vilkår til BAT vedrørende fosfor. Overskuddet af fosfor er som nævnt i afsnit 5.5 cirka 10,6 kg pr ha pr år.

Der er stillet vilkår om anvendelse af dyrenes drikkevand til forkøling af mælken og om anvendelse af varmen fra mælkekølingen til opvarmning af vaskevand. Der er også stillet vilkår om, at belysning styres af bevægelsessensorer eller andet, og at bedriften gennemgås af en energikonsulent med henblik på at udpege yderligere tiltag til energibesparelse. Dermed vurderer Vesthimmerlands Kommune, at bedriften lever op til kravet om anvendelse af BAT for så vidt angår udledning af kuldioxid stammende fra produktionen af energi.

Samtidig har ansøger i den projektbeskrivelse, som kan ses af bilag 12, redegjort for sine valg og fravalg vedrørende BAT. Vesthimmerlands Kommune har taget denne redegørelse til efterretning.

Samlet set finder Vesthimmerlands Kommune derfor, at den ansøgte drift lever op til kravet om anvendelse af bedste, tilgængelige teknologi i overensstemmelse med lovens §19.

5.8 Anvendelse af arealer beskyttet af §3

Flere udbringningsarealer for husdyrgødning i den første version af ansøgningen for Bystrupvænget 50 var omfattet af kommunens foreløbige registrering af arealer beskyttet af naturbeskyttelseslovens³ § 3. Denne paragraf siger, at tilstanden af bestemte naturarealer ikke må ændres, og derfor er det afgørende, om arealerne rent faktisk var omfattet af denne regel eller ej.

Ansøger angav imidlertid hurtigt, at han havde meget travlt med at få sit tillæg til miljøgodkendelsen, fordi der var salmonella i besætningen. Han ønskede derfor at undgå en egentlig afklaring af, om arealerne var omfattet af § 3 eller ej, om af, hvor meget husdyrgødning arealerne i givet fald må tildeles. Han frygtede, at denne afklaring ville udskyde processen.

Fire arealer er derfor trukket ud af udbringningsarealet for husdyrgødning. Markerne indgik i den oprindelige ansøgning som mark 26, 62, 204 og som en del af mark 202 (de to første er beliggende i Viborg Kommune). Arealerne angives i stedet som arealer uden for udbringningsareal med numrene 26x, 62x, 202-1x og 204x. Se markerne i bilag 6. Arealernes status i forhold til § 3 er derfor ikke yderligere afklaret i forbindelse med ansøgningen om tillæg til miljøgodkendelsen, men ansøger agter at få denne afklaret efterfølgende.

Ansøgningen indbefatter overførsel af husdyrgødning til arealer på andre landbrug (aftalearealer). For flere af disse arealer var en afklaring af status i forhold til § 3 eller til habitatbekendtgørelsens regler også nødvendig, og også her er arealerne trukket ud af ansøgningen som aftalearealer for ikke at forsinke sagsbehandlingen. Alle aftalearealer skal miljøgodkendes, før overførslen af husdyrgødning kan påbegyndes, og i forbindelse med miljøgodkendelsen af arealerne vil spørgsmålet om arealernes status blive behandlet.

På overførselsarealet 817-1 og 818, beliggende på Fjordvej 36, er der dog foretaget en besigtigelse den 31. august 2010 for at afklare, hvilke arealer der kunne indgå som udbringningsarealer. Denne afklaring omtales i miljøgodkendelsen for Fjordvej 36.

5.9 Bilag IV-arter samt fredede og sjældne arter

Indenfor de nærmest liggende naturområder har kommunen ikke kendskab til forekomster af planter og dyr, der er omfattet af artsfredning eller er optaget på den nationale Rødliste eller på habitatdirektivets lister over sårbare og beskyttelseskrævende arter. Vurderingen er derfor, at udvidelsen ikke væsentligt vil forringe levevilkår for truede plante- og dyrearter i området og derfor ikke vil være til skade for arter på habitatdirektivets bilag IV i strid med habitatbekendtgørelsens⁶ § 11.

5.10 Lugt- og transportgener, læbeplantning, afstandskrav og dispensation

Ifølge husdyrlovens¹ regler skal den ansøgte drift overholde såkaldte ”geneafstande”. Geneafstande er minimumsafstande, som staldanlægget skal overholde til naboer, for at lugtgenerne for naboerne ikke skal blive urimeligt store. Der beregnes geneafstande for enkeltnabo, for enkeltnabo i samlet bebyggelse og for byzone/sommerhusområde.

Som nævnt i afsnit 5.2 kan reglerne for lugt nogle gange være bundet op på den nuværende drift, og derfor er geneafstandene for en sikkerheds skyld beregnet i forhold til nudriften pr 1. januar 2007. Resultaterne af denne beregning sammenholdt med de faktiske afstande vises i tabel 7.

Nabokategori	Geneafstand	Nærmeste nabo i kategorien	Aktuel afstand til naboen
Enkeltnabo	132 meter	Korsvejen 125	300 meter
Enkeltnabo i samlet bebyggelse	449 meter	Fjelsø	2.500 meter
Byzone/sommerhusområde	639 meter	Gedsted	3.000 meter

Tabel 7: Geneafstande og aktuelle afstande for de 3 nabokategorier.

Det konstateres, at alle geneafstande for lugt overholdes.

Transportruterne for husdyrgødning og grovfoder fra anlæg til udbringningsarealer/aftalearealer fremgår af bilag 8. Det vurderes ikke, at transporterne vil medføre urimelige gener for naboer og omgivelser.

Beboerne på Klotrupvej 14 har i perioden, hvor udkastet til miljøgodkendelse var udsendt i høring, indsendt et ønske om, at læhegnet langs indkørselsvejen til Fjordvej 36, forbedres (se bilag 2). Læhegnet består i dag af tjørn, som ikke skjuler anlægget, set fra Klotrupvej 14. Når den nye stald opføres, vil denne være meget synlig i landskabet set fra Klotrupvej 14. Vesthimmerlands Kommune er enig i denne betragtning og har derfor stillet vilkår om, at tjørnehgnet erstattes af et bedre læhegn.

Dernæst har ejerne af transformerstationen på Korsvejen ønsket, at der blev foretaget beplantning op mod transformerstationen med det formål at opfange plast og halm, som kan komme flyvende fra møddingspladsen eller oplagspladser på Bystrupvænget 50 (se bilag 2). Samtidig ønsker man dog hegnet etableret og vedligeholdt på en sådan måde, at grene ikke vokser ind i stationens eget hegn, og at træer ikke kan vælte ind i stationens anlæg. Vesthimmerlands Kommune har også valgt at imødekomme dette ønske, og det er derfor inkluderet i det samlede vilkår om beplantning.

I forbindelse med ansøgningen er der søgt om dispensation fra afstandskravene til naboskel i husdyrlovens¹ § 8. Ansøger ønsker at have god plads, hvis stalden fra 2008 senere skal udvides mod øst, og derfor ønskes møddingspladsen placeret tættere på transformatorstationen, end § 8 giver mulighed for. Se bilag 2.

Der er tidligere givet dispensation fra tilsvarende afstandskrav fra en gylletank til samme naboskel. Bygningen på nabomatriklen er en transformatorstation, og der er derfor kun sjældent personer til stede, som vil kunne blive generet af lugt, fluer eller andre gener fra møddingspladsens. Samtidig angiver ansøger i sin projektbeskrivelse, at der foretages beplantning langs Korsvejen, således at møddingspladsen ikke vil blive synlig fra vejen. Vesthimmerlands Kommune har derfor også i dette tilfælde valgt at give den søgte dispensation.

Som det fremgår af bilag 2 og 2a, omfatter tillægget til miljøgodkendelsen også en kalvehytteplads samt en udvidelse af denne. Kalvehyttepladsen er godkendt i tillægget i 2008 i en afstand af 4 meter fra en boring, som forsyner ejendommen med drikkevand samt vand til driften.

Terrænet nord for kalvehyttepladsen stiger på de første 6-7 meter, og tørbrønden ligger derfor cirka ½ meter højere i terræn end kalvehyttepladsen. Alligevel er der en vis risiko for, at der ved kraftige regnskyl eller hurtig tø af sne og is eventuelt kan forekomme så meget vand på pladsen, at afløbene ikke slår til, således at overfladevand strømmer fra pladsen ud over siderne. Hvis dette skulle ske, kunne husdyrgødning skylles ud i terrænet omkring pladsen, hvorfra næringsstoffer kunne sive ned i jordprofilen omkring boringen.

For at modvirke denne risiko er der stillet vilkår nr. 4 om, at kalvehyttepladsen langs hele sin nordside skal være forsynet med opkant på 10 cm, som skal tilses hvert år. Det vurderes hermed, at risikoen for forurening af boringen minimeres.

6 Klagevejledning

Der kan klages over kommunens afgørelse indtil 4 uger efter offentliggørelsen. Det vil sige, at klagen skal være modtaget senest ved kontortids ophør på klagefristens sidste dag. Klagen skal være skriftlig og sendes til landbrug@vesthimmerland.dk eller til Vesthimmerlands Kommune, Himmerlandsgade 27, 9600 Aars.

Enhver, der har væsentlig individuel interesse i sagen, samt en række foreninger og organisationer mv. kan klage over kommunens afgørelse.

Efter klagefristens udløb underretter kommunen ansøger om klagen og videresender den til Miljøklagenævnet, som behandler klagen.

7 Liste med de underrettede

Følgende er orienteret om, at tillægget til miljøgodkendelse er udstedt:

Ansøger	Antonius Pauwels	Bystrupvænget 50, 9600 Aars
Ansøger konsulent	Rune Hjortbak, Agri Nord	mha@agrinord.dk
Naboer, som indsendte bemærkninger til udkastet	Lotte Hummeluhr og Brian Thomas Nielsen	Klotrupvej 14, 8832 Skals
Nabo, hvortil der meddelt dispensation fra afstandskrav til naboskel	Energimidt Net A/S	Tietgensvej 2, 8600 Silkeborg

Følgende er orienterede fordi de har bortforpagtet arealer til/aftager husdyrgødning fra ansøger:

Jens Kr. Thomsen og Ingrid M. Poulsen	Præstevejen 175, 9631 Gedsted
Svend Peter Sørensen	Bystrupvej 7, 9631 Gedsted
Svend Peter Sørensen	Bystrupvej 7, 9631 Gedsted
Villiam Sloth	Knabervej 140, 9620 Aalestrup
Anette og Lars Ove Serritzlev	Korsvejen 67, 9620 Aalestrup
Fjelsø Menighedsråd	Ettrupvej 64, 9620 Aalestrup
John Peter Poulsen	Ettrupvej 21, Fjelsø, 9620 Aalestrup
Holger Marius og Egon Peter Poulsen	Knabervej 148, Fjelsø, 9620 Aalestrup
Bent Sloth	Fjordvej 28, 9631 Gedsted
Børge Koudal	Fjordvej 36, 9631 Gedsted
Anders Erik Gundersen	Sognevejen 115, 9620 Aalestrup
Kurt Fodgaard Christoffersen	Fjordvej 8, 9631 Gedsted
Lisbeth Andersen og Martin Myrthue	Engholmvej 5, 8832 Skals
Peter Roersen	Holmmarkvej 76, 9631 Gedsted
Alfred Roersen	Holmmarkvej 52, 9631 Gedsted
Tommy Staun Kristensen	Kastanievej 28, 9620 Aalestrup
Arne Møller Nielsen	Sognevejen 32, 9620 Aalestrup

Viborg Kommune ved Finn Larsen er orienteret om afgørelsen på fil@viborg.dk.

Endelig er følgende orienterede om afgørelsen:

Miljøcenter Aalborg, post@aal.mim.dk
Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
DN Vesthimmerland, vesthimmerland@dn.dk
Sundhedsstyrelsen, Nordjylland, nord@sst.dk
Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund, jkt@sportsfiskerforbundet.dk
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
DOF – Nordjylland, vesthimmerland@dof.dk
Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
Ferskvandsfiskeriforening, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Afgørelsen er desuden annonceret i lokale aviser.

Vesthimmerlands Kommune

Den 29. september 2010

Lars Kildested
Miljøsagsbehandler

8 Henvisninger

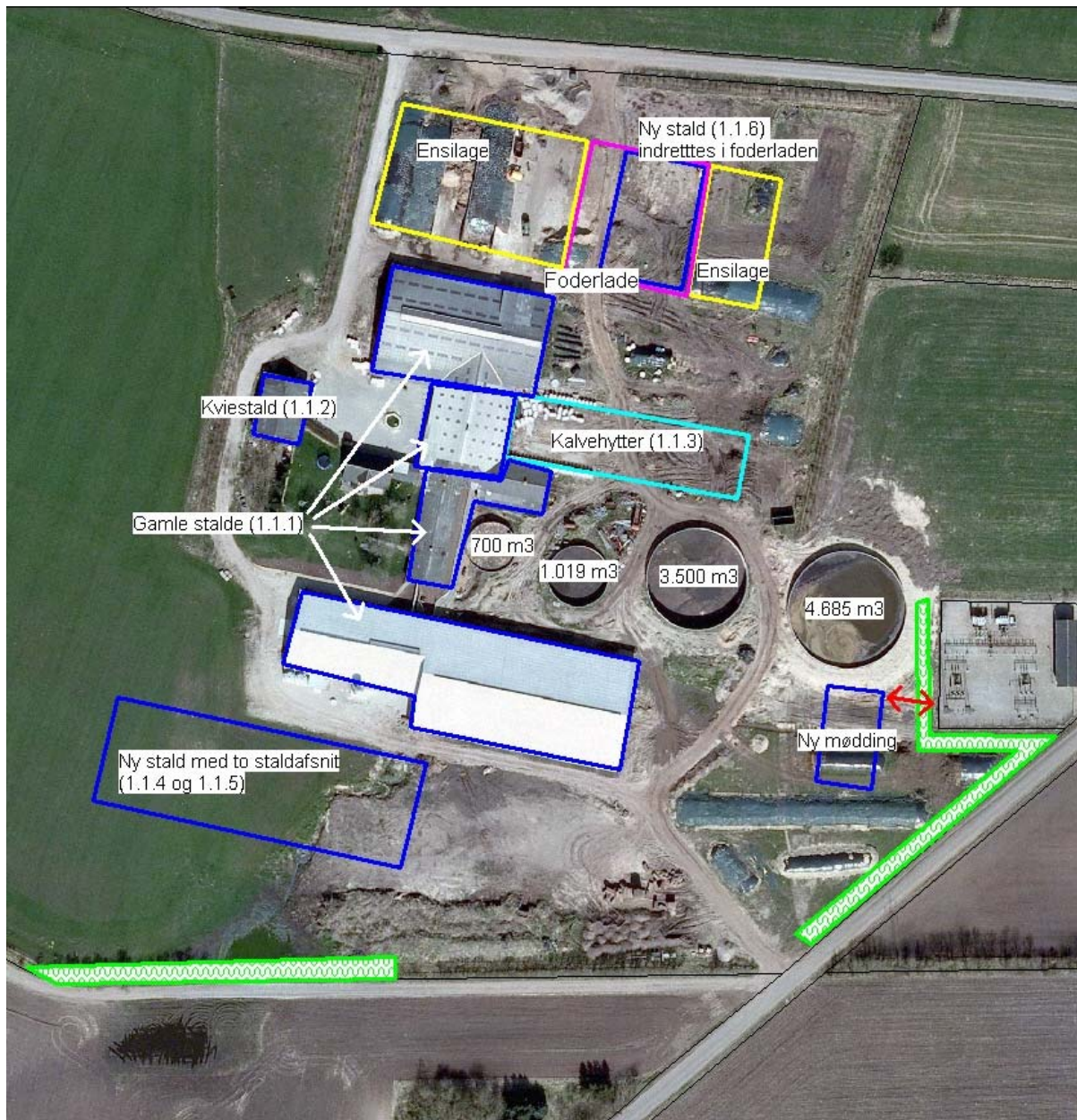
1. Husdyrloven: Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, LOV nr. 1572 af 20. december 2006
2. Godkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug BEK nr. 294 af 31. marts 2009
3. Naturbeskyttelsesloven: Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, LBK nr. 749 af 21. juni 2007
4. Husdyrgødningsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., BEK nr 1695 af 19. december 2006
5. ”Faste drænede gulve med skraber og ajleafløb”, Miljøstyrelsens Teknologiblad, 1. udgave, 30.06.2010
6. Habitatbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, BEK nr. 408 af 1. maj 2007
7. Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), Miljøstyrelsen juli 2010, Husdyrbrug med konventionel produktion af mælkekvæg (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12.
8. ”Korte nyheder om husdyrgodkendelser”, kan ses på http://www.mst.dk/Virksomhed_og_myndighed/Landbrug/Husdyrgodkendelser/Nyhedsbrevet+husdyrgodkendelse/Korte_nyheder/

Bilag 1

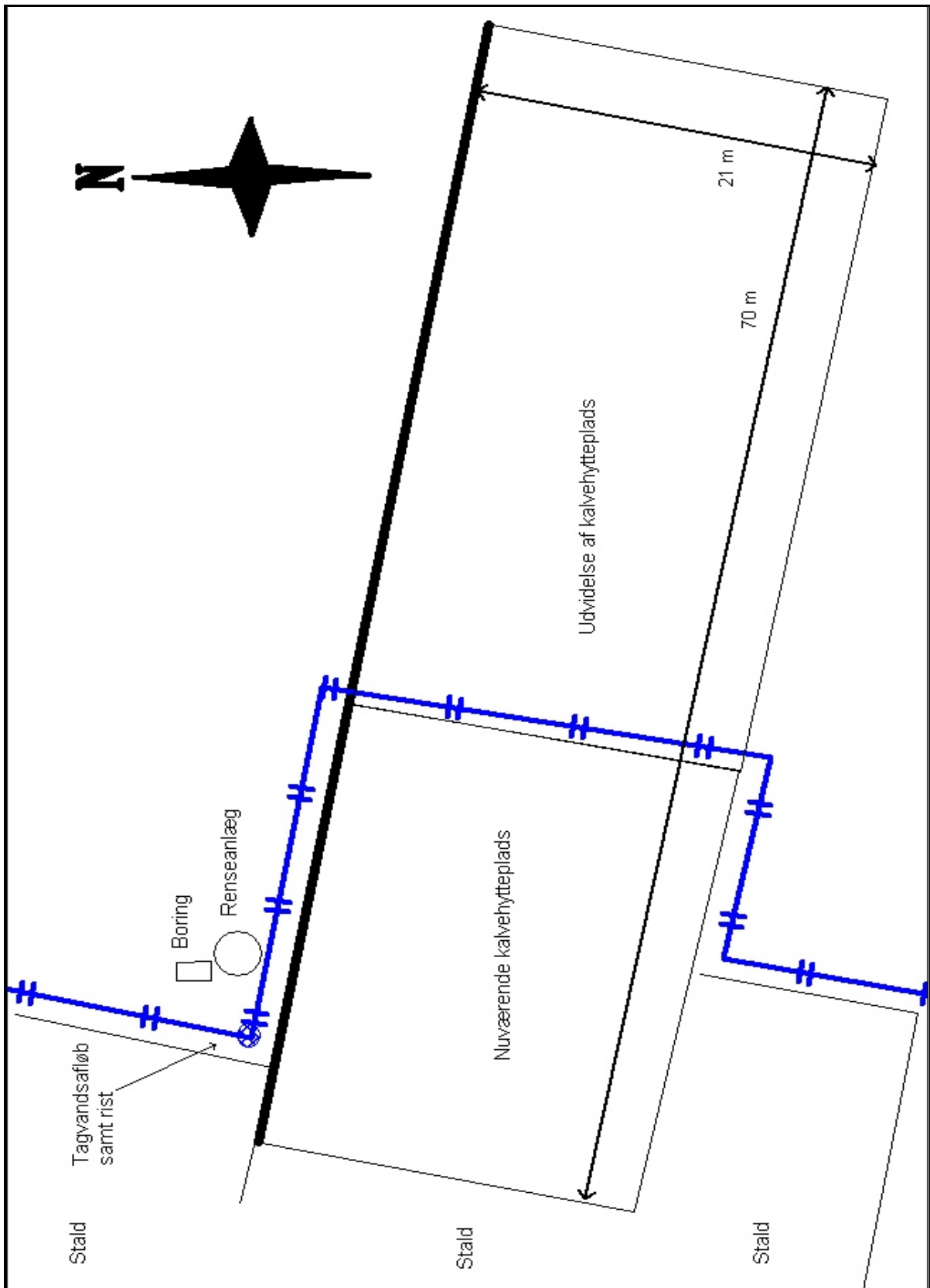
Bilag 1: Beliggenhed af husdyrbruget. Rød cirkel markerer anlægget. Gul linie viser kommunegrænsen mellem Vesthimmerlands og Viborg Kommuner.

Bilag 2

Bilag 2: Hovedbestanddele af anlæg. Blå viser stalde, gul viser ensilagepladser, pink viser foderladen, turkis viser pladsen til kalvehytter. Tynd, sort streg viser matrikelgrænser. Den røde dobbeltpil viser, hvor der er givet dispensation fra afstandskrav til naboskel. Grøn viser læbeplantning.

Bilag 2a

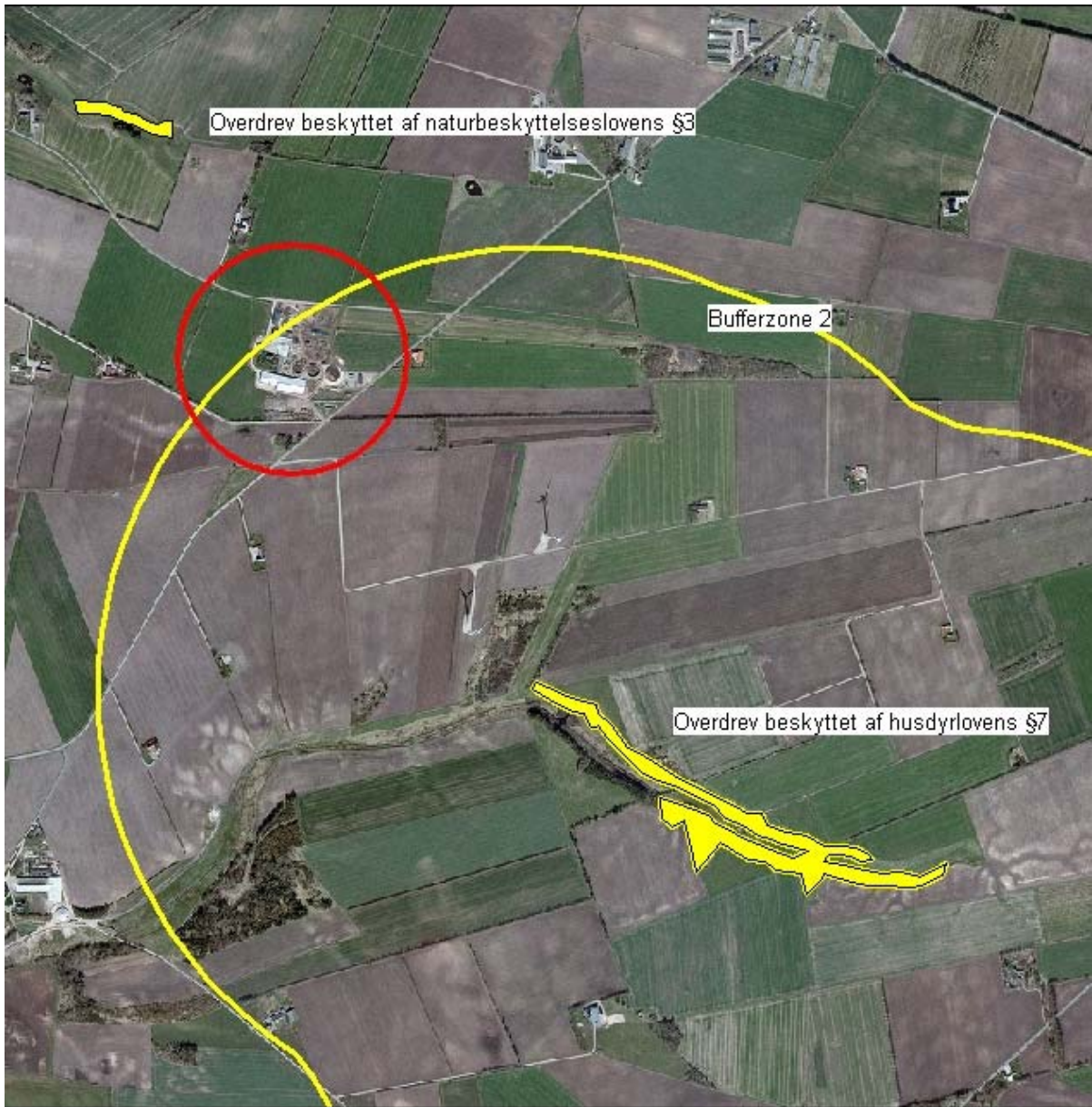

Bilag 2a: Kalvehytteplads og boring. Tyk, sort streg er opkanten langs pladsens nordside

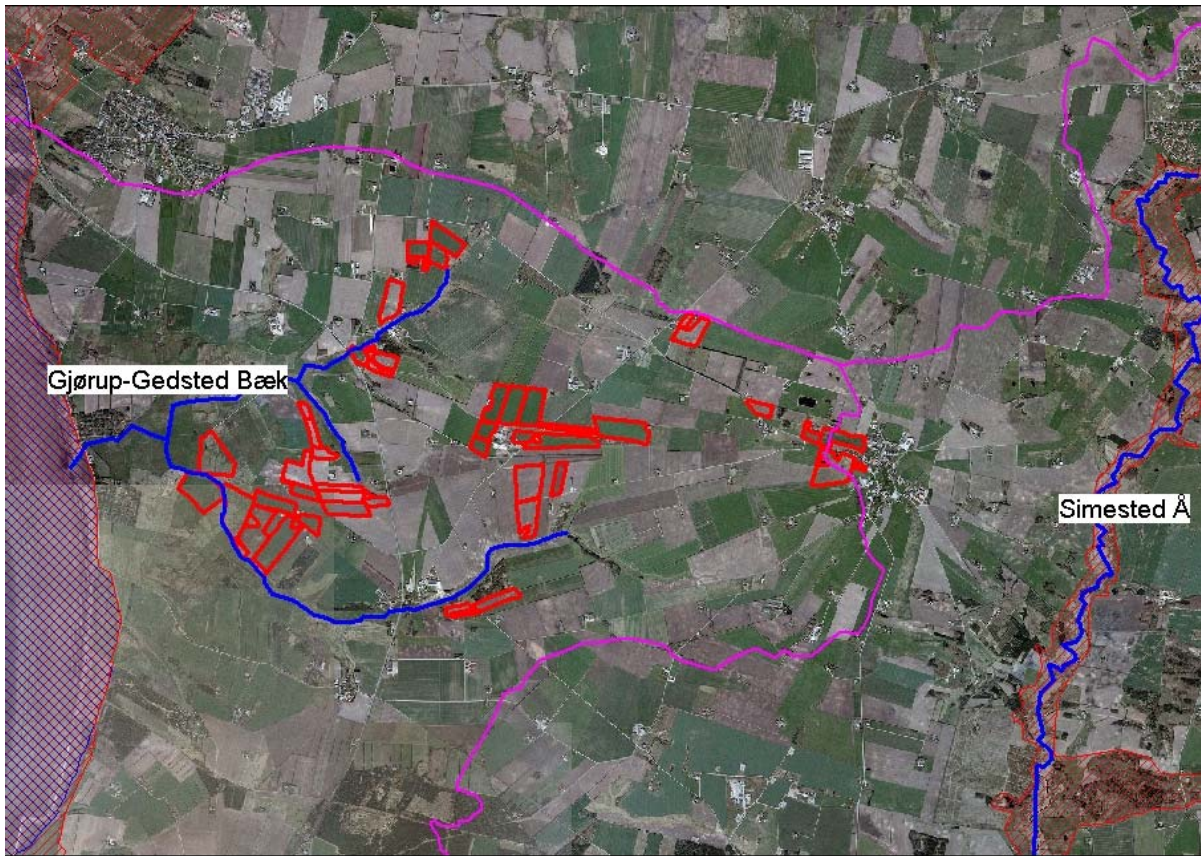

Bilag 3

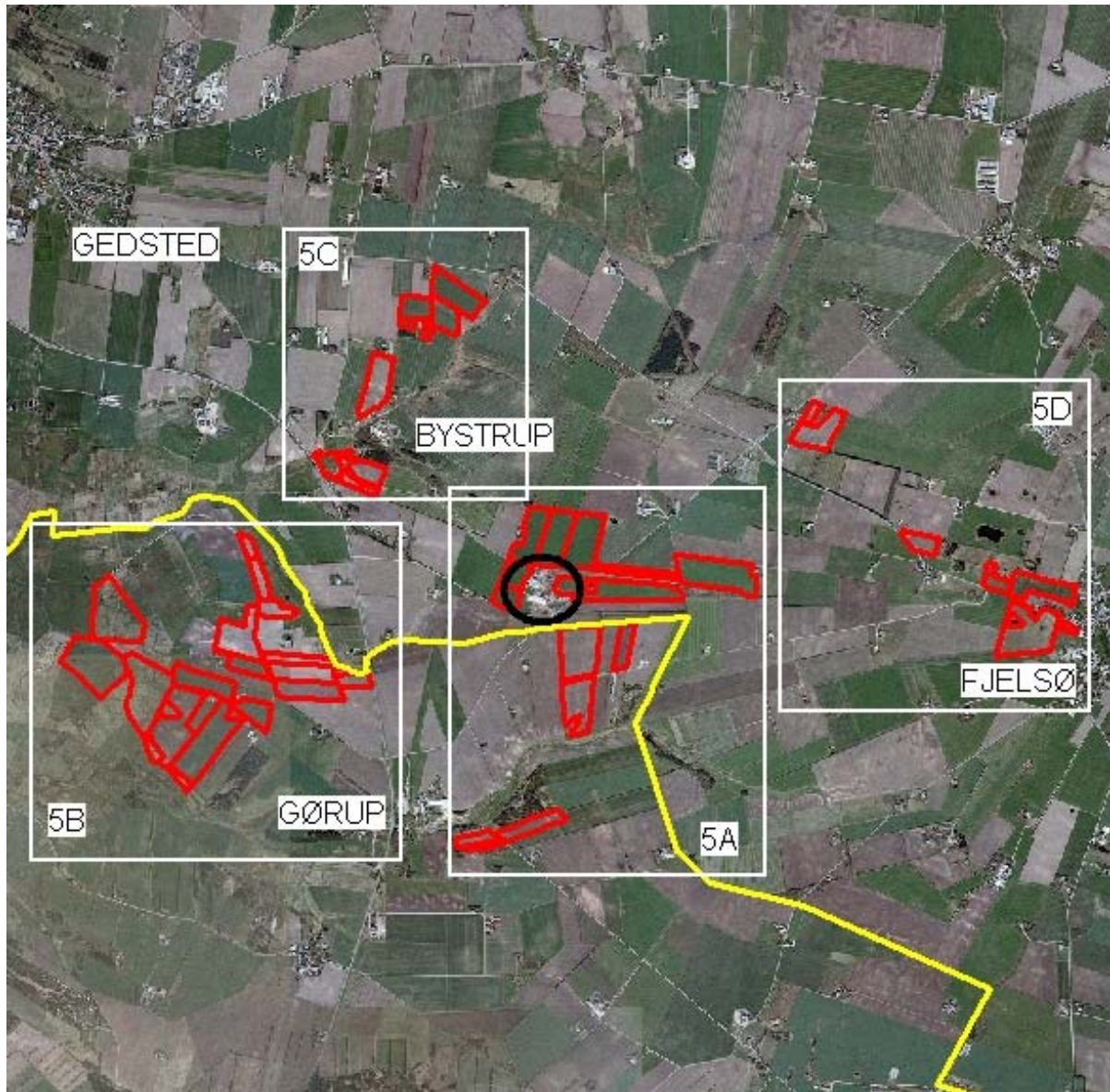
Bilag 3: Beskyttede overdrev samt bufferzone 2. Den røde cirkel angiver placeringen af anlægget.

Bilag 4

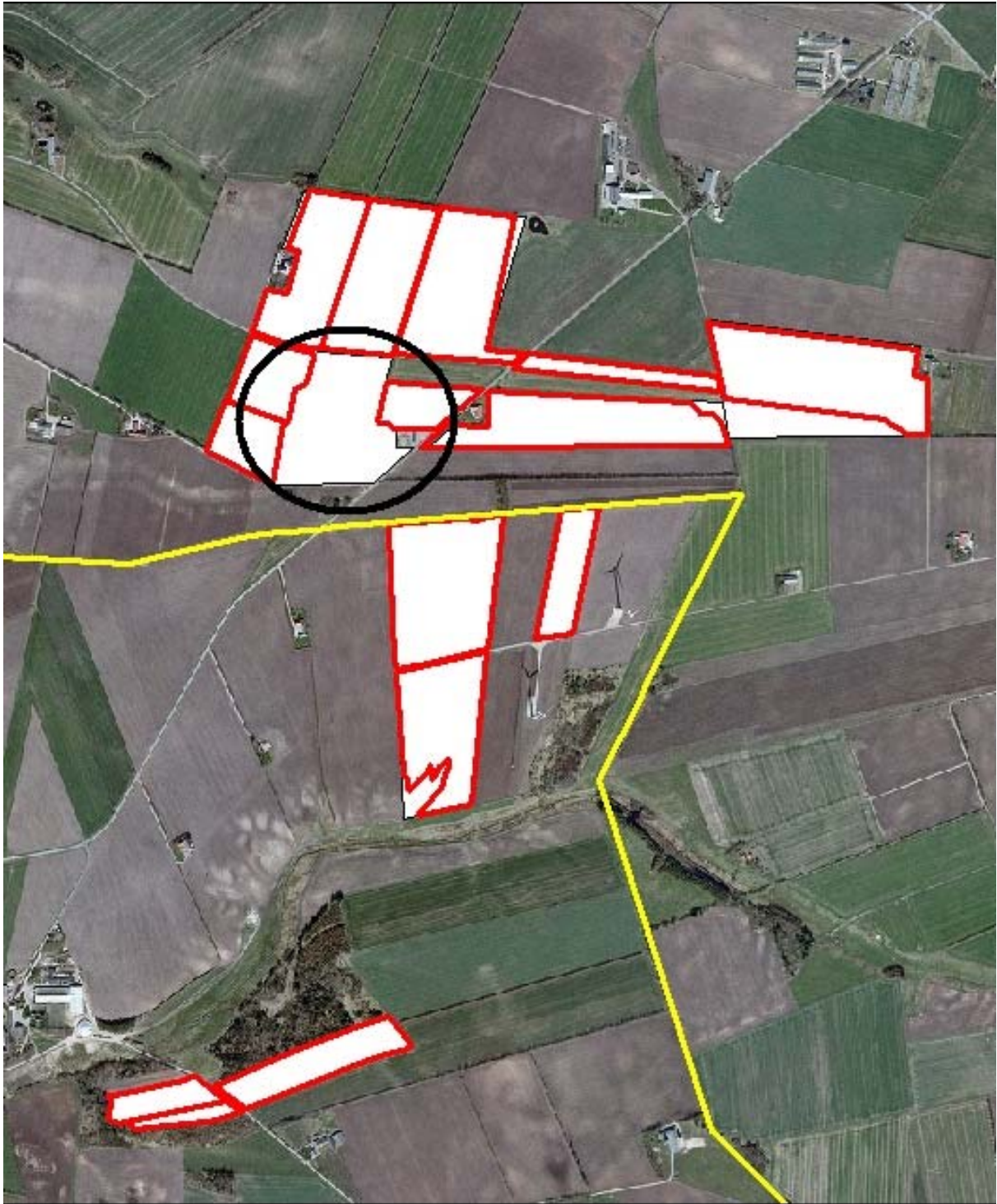
Bilag 4: Afvandingsforhold. Rød streg angiver udbringningsarealet for husdyrgødning. Blå streg angiver vandløb. Pink streg angiver afgrænsning af oplande. Skraveringer angiver Natura 2000-områder.

Bilag 5

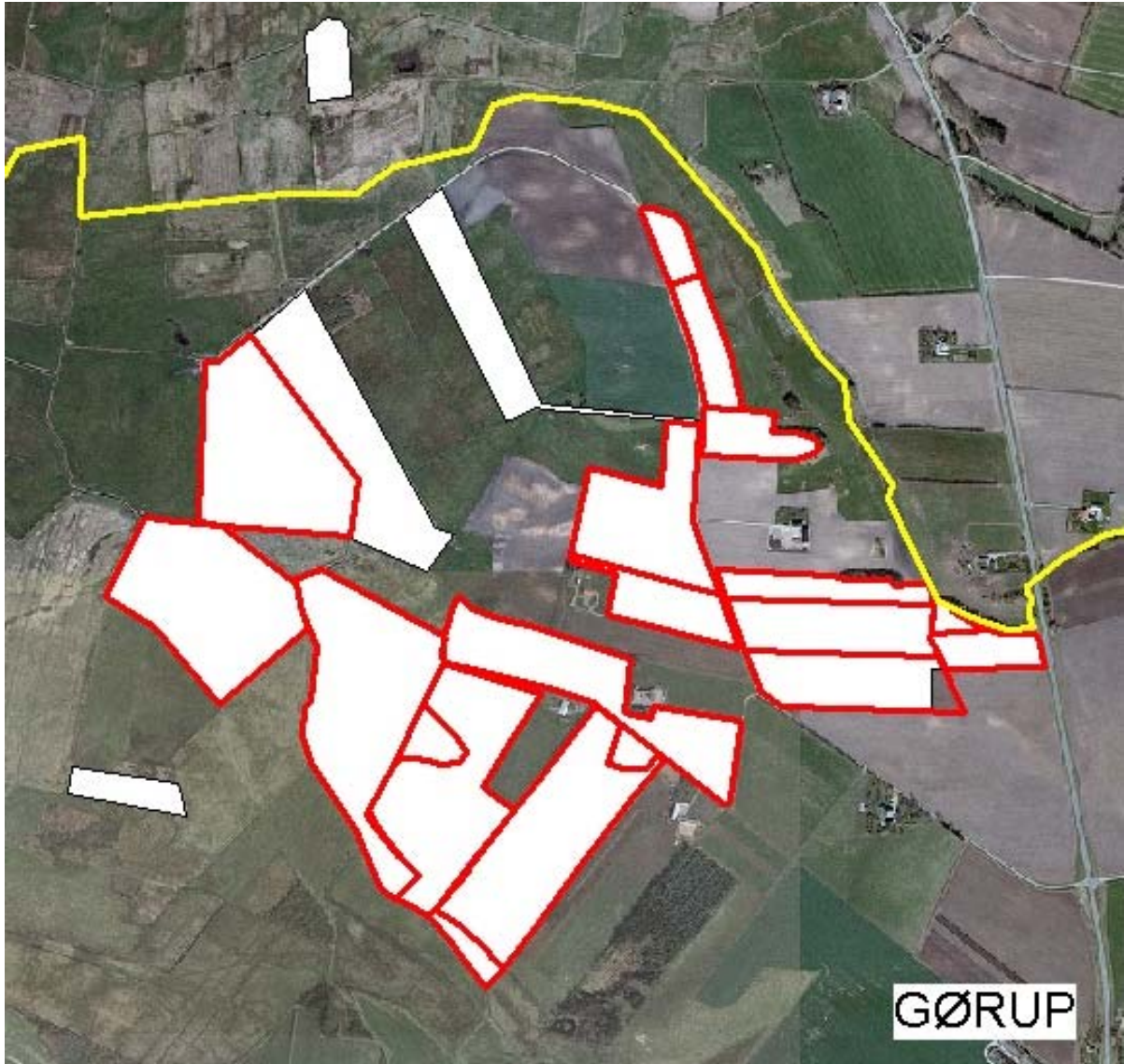
Bilag 5: Samtlige udbringningsarealer, indtegnet med rødt. Sort cirkel angiver anlægget. Gul linie viser kommunegrænsen. Hvide rammer angiver de udsnit, som vises i bilag 5a-5d.

Bilag 5a

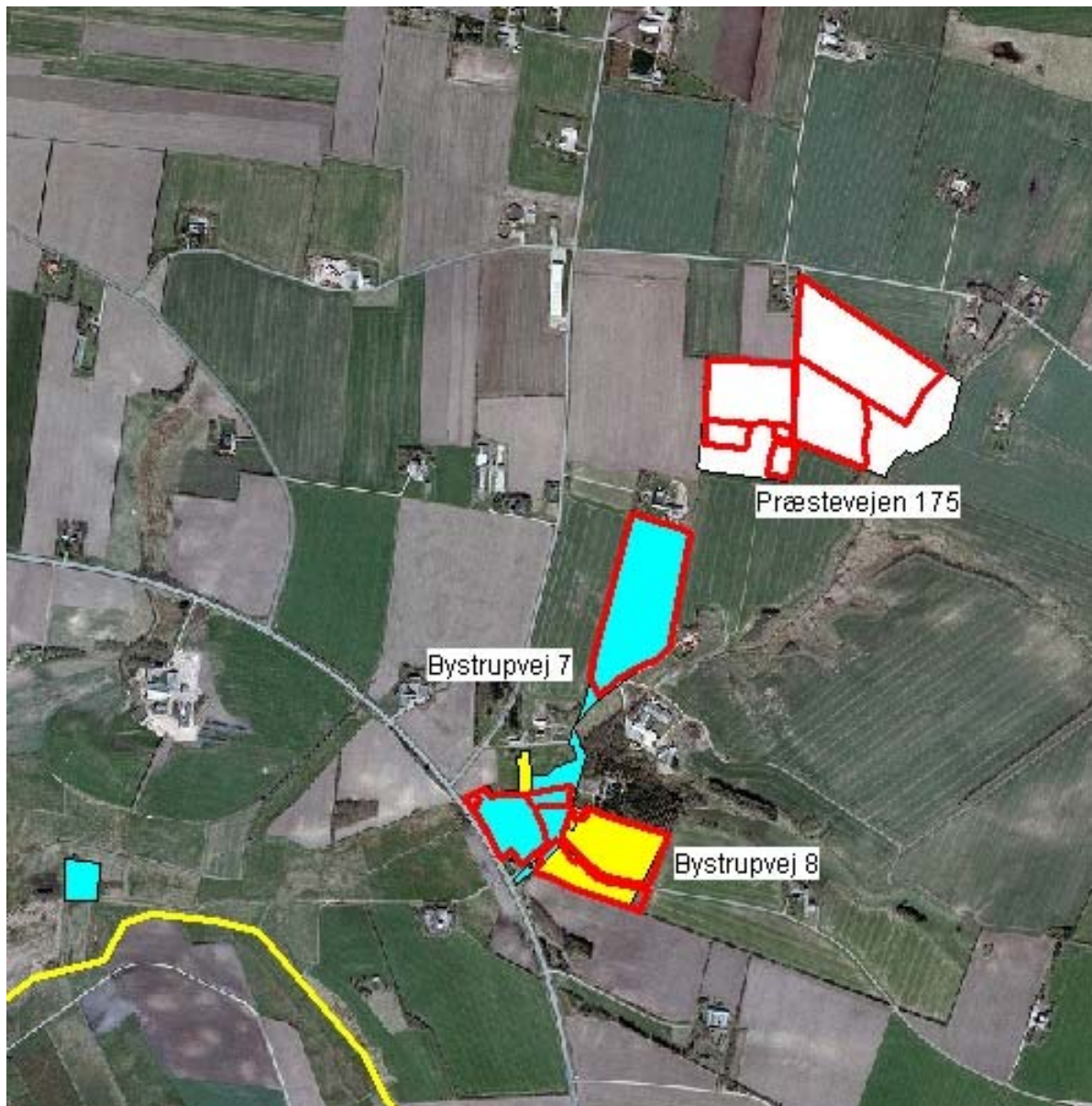
Bilag 5a: Midterste udbringningsareal for husdyrgødning (udsnit af bilag 5). Ejede arealer (under Bystrupvænget 50, Engholmvej 3s og Engholmvej 11b) er markeret med hvid udfyldning. Udbringningsarealer er markeret med rød kant. Sort cirkel angiver anlægget. Gul linie viser kommunegrænsen.

Bilag 5b

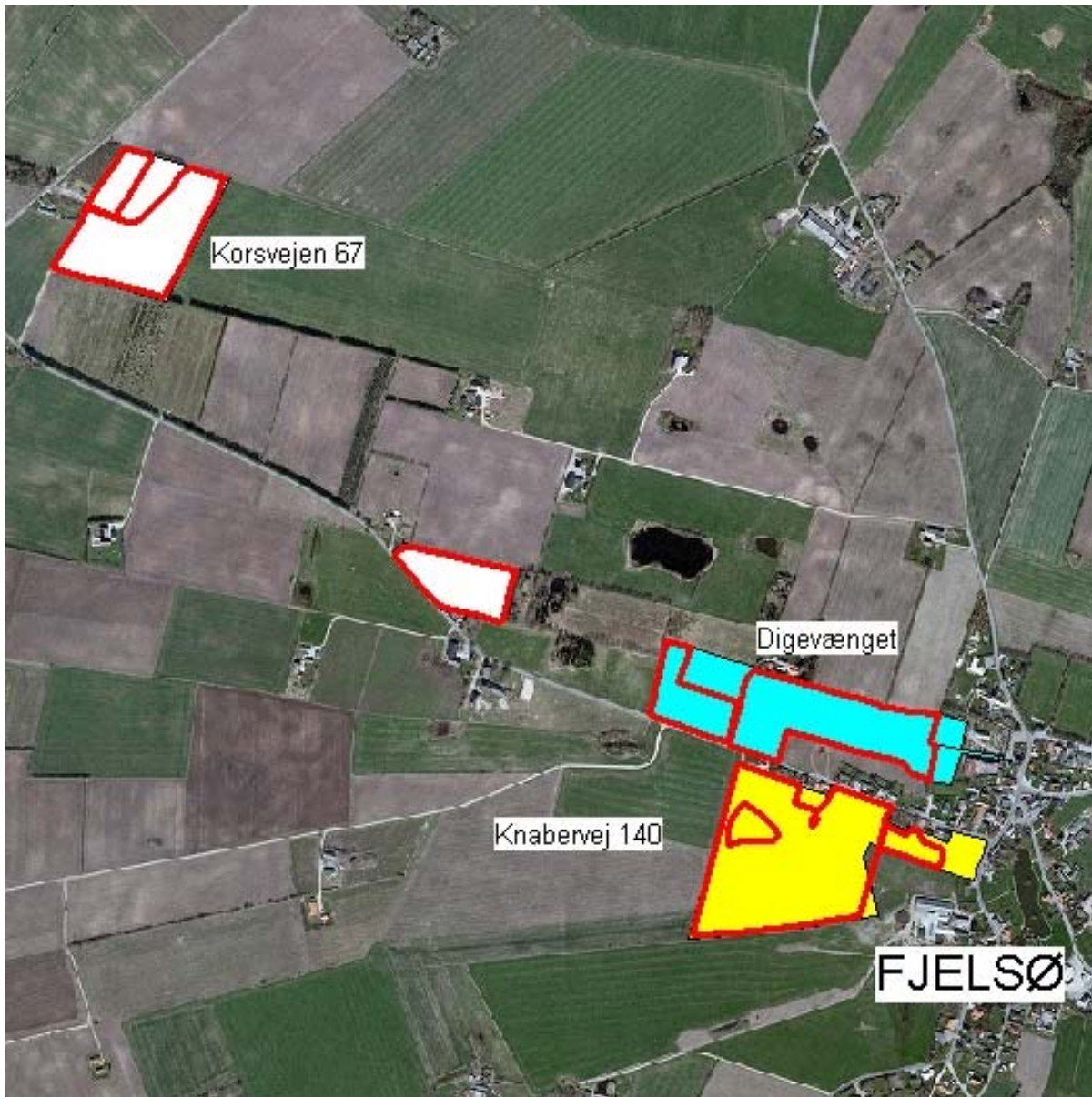
Bilag 5b: Vestlige udbringningsareal for husdyrgødning (udsnit af bilag 5). Ejede arealer (under Bystrupvænget 50, Engholmvej 3s og Engholmvej 11b) er markeret med hvid udfyldning. Udbringningsarealer er markeret med rød kant. Gul linie viser kommunegrænsen.

Bilag 5c

Bilag 5c: Nordlige udbringningsareal for husdyrgødning (udsnit af bilag 5). Hvid, gul og turkis udfyldning viser ejendommene Præstevejen 175, Bystrupvej 8 og Bystrupvej 7. Rød kant viser arealer, som er forpagtede som udbringningsareal under tillægget til miljøgodkendelsen. Gul linie viser kommunegrænsen.

Bilag 5d

Bilag 5d: Østlige udbringningsareal for husdyrgødning (udsnit af bilag 5). Hvid, gul og turkis udfyldning viser ejendommene Korsvejen 67, Knabervej 140 og Digevænget. Rød kant viser arealer, som er forpagtede som udbringningsareal under tillægget til miljøgodkendelsen.

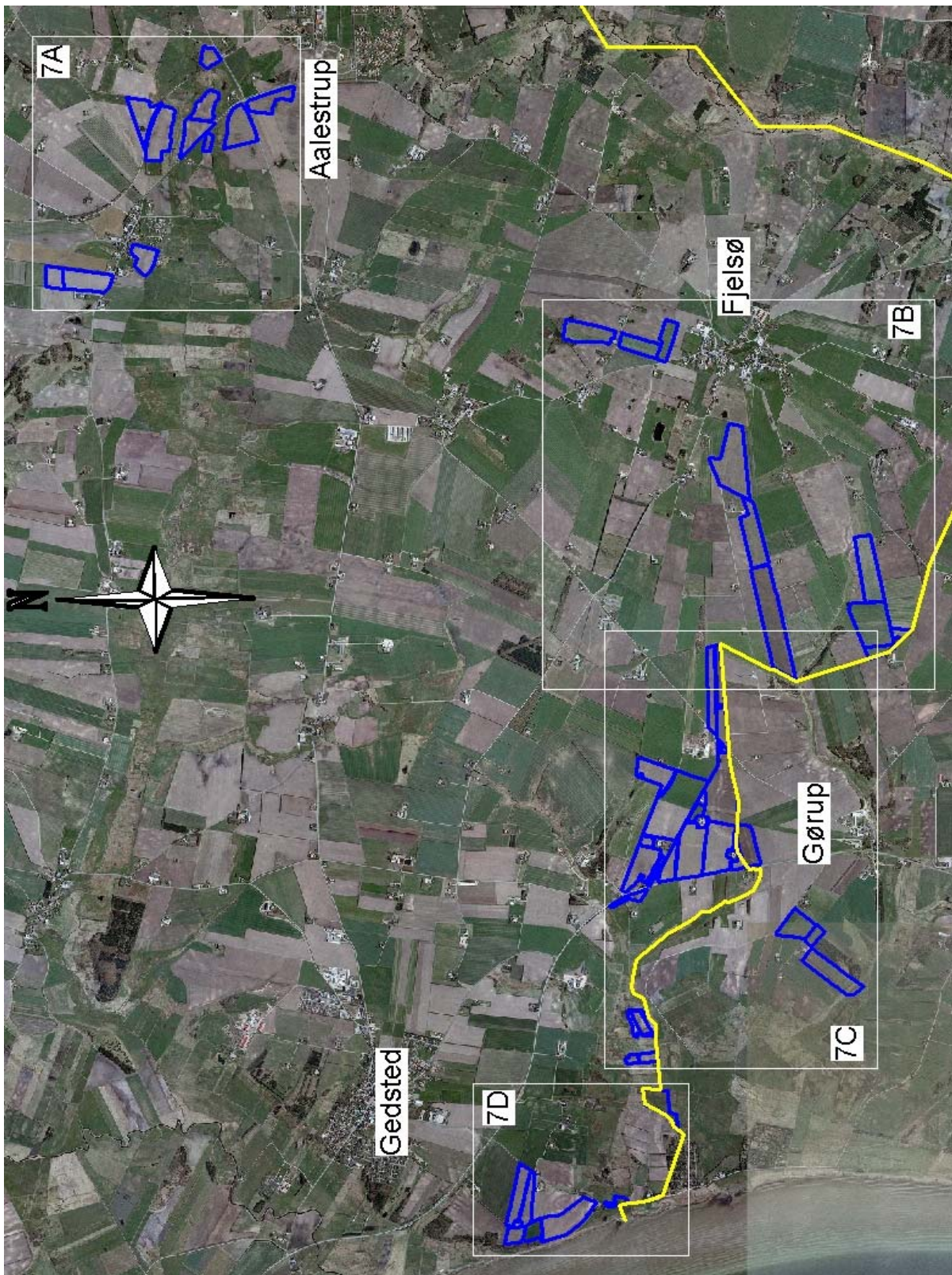
Bilag 6

Bilag 6: Arealer, som er trukket ud af udbringningsarealet, men som ansøger senere ønsker at afklare §3-status på. Gul linie viser kommunegrænsen.

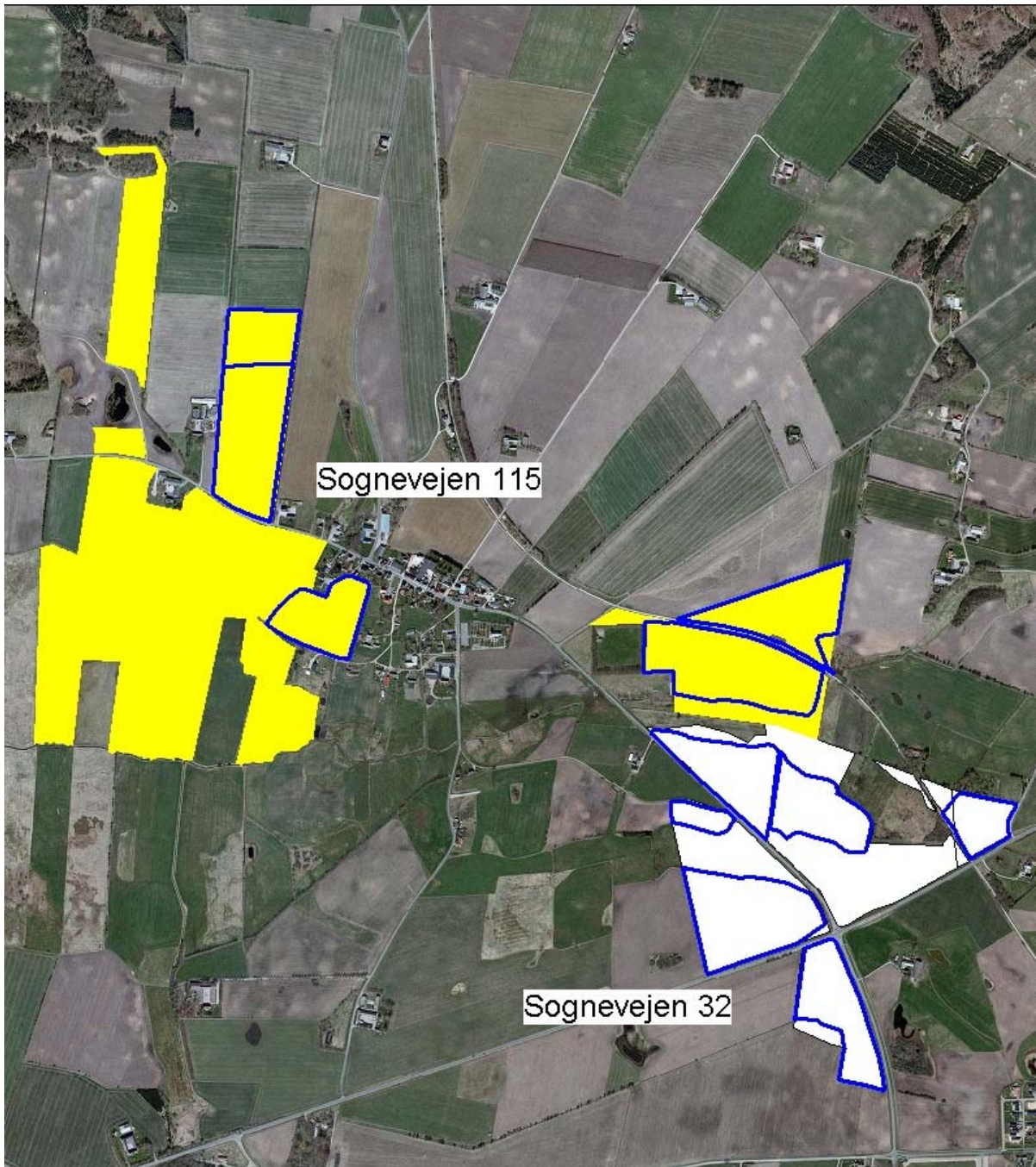

Bilag 7

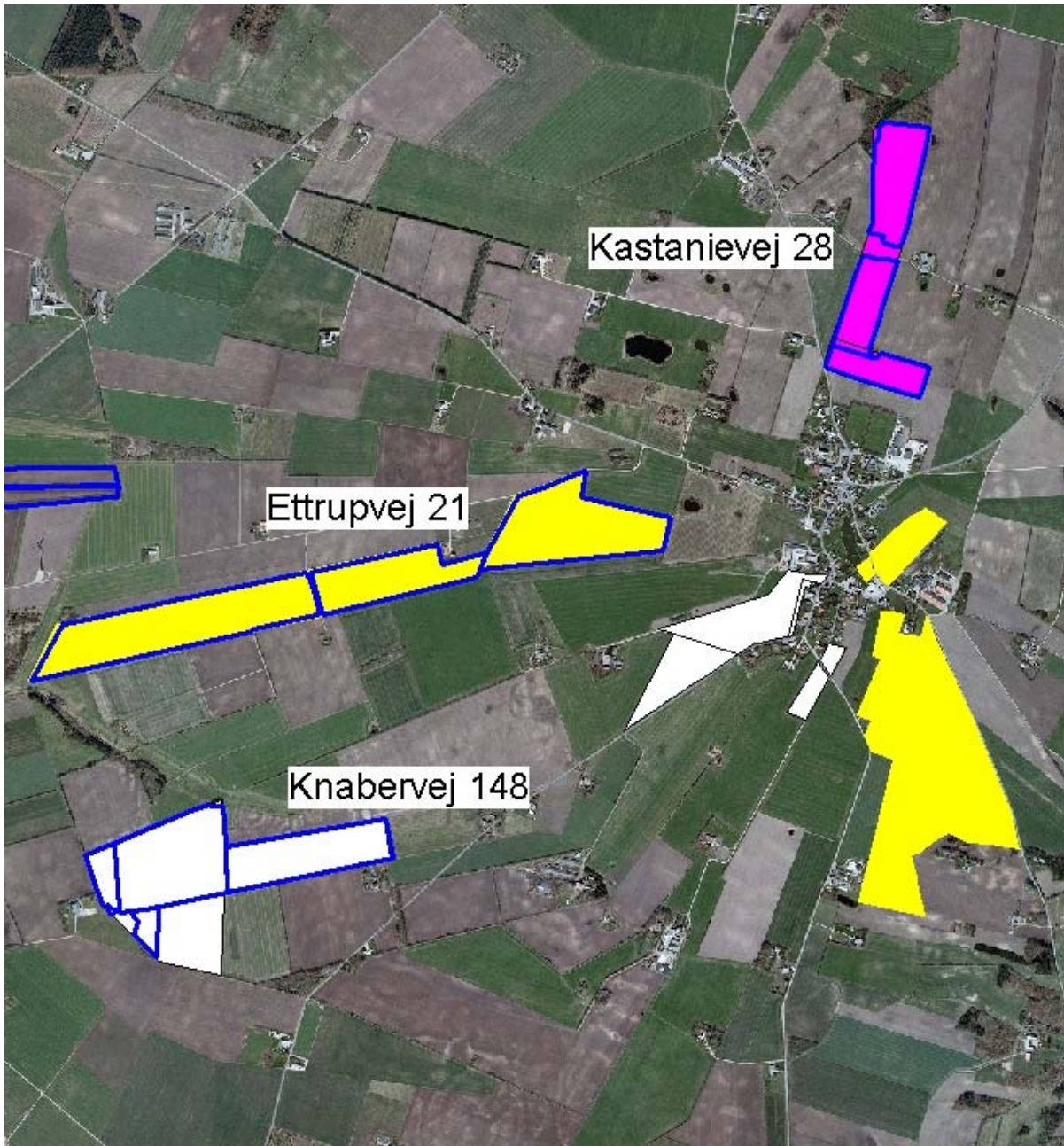
Bilag 7: Aftalearealer. Gul streg viser kommunegrænsen. Hvide firkanter angiver udsnit, som vises i bilag 7a-7d.

Bilag 7a

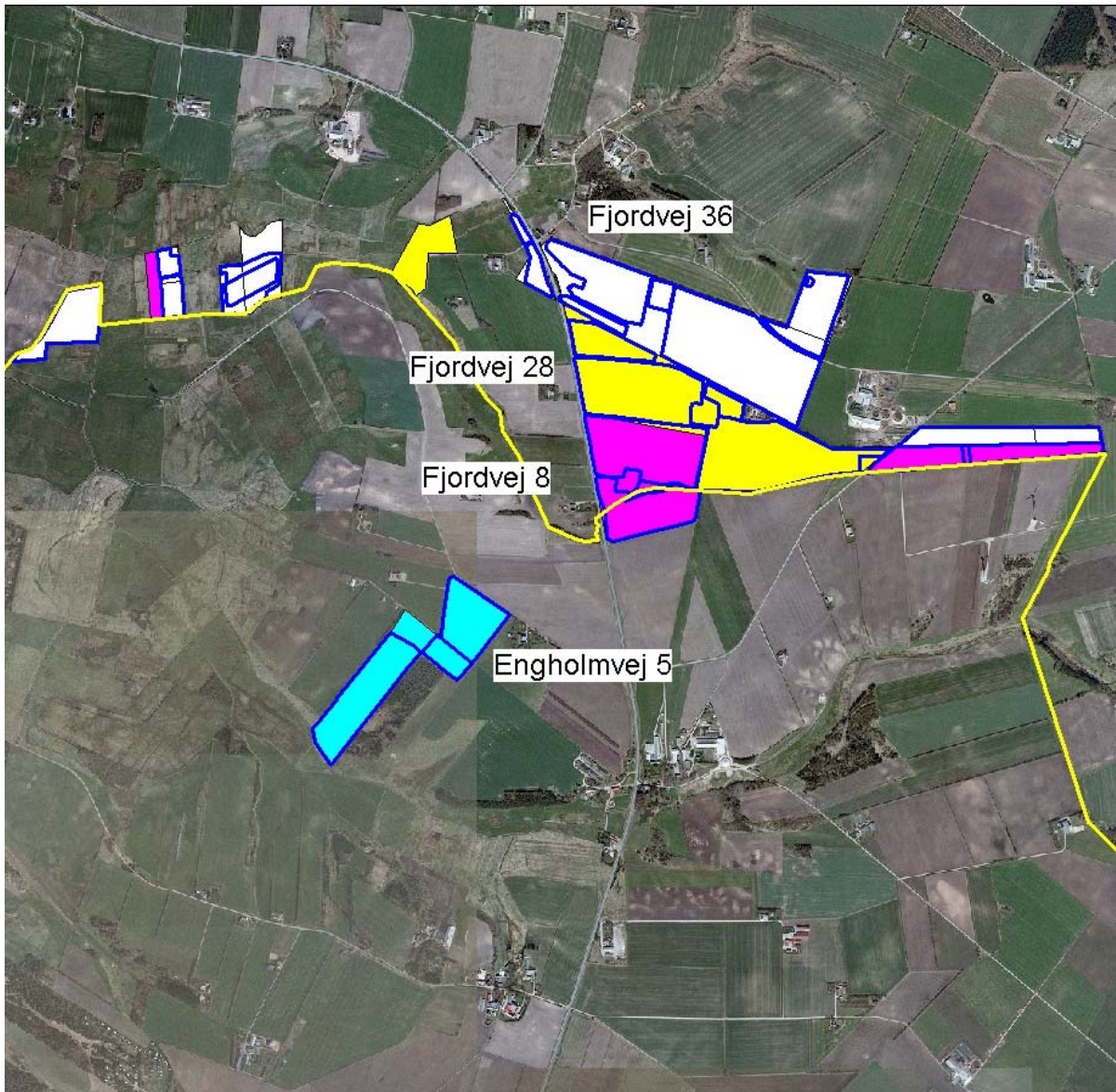
Bilag 7a: Nordøstlige aftalearealer. Udsnit af bilag 7. Gul udfyldning viser ejendommen Sognevejen 115. Hvid udfyldning viser ejendommen Sognevejen 32. Blå streg viser aftalearealer, hvortil der overføres husdyrgødning fra Bystrupvænget 50.

Bilag 7b

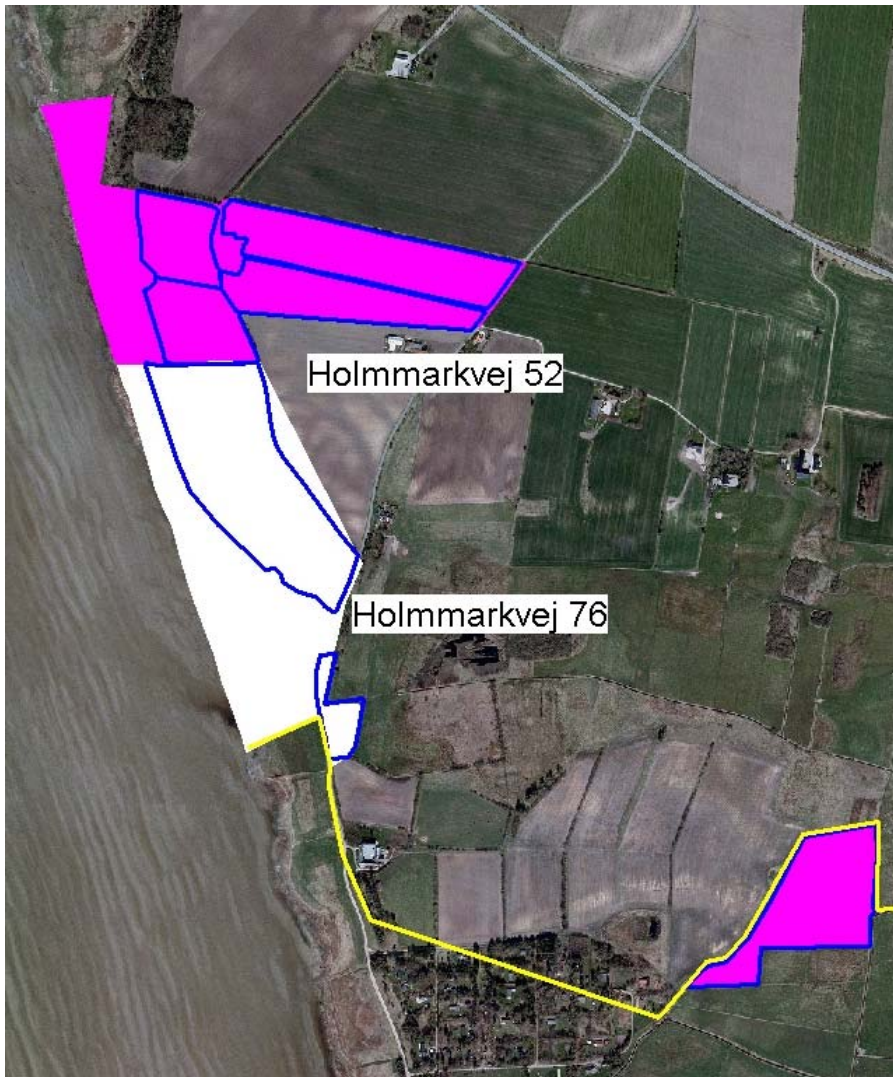
Bilag 7b: Østlige aftalearealer. Udsnit af bilag 7. Pink udfyldning viser ejendommen Kastanievej 28. Gul udfyldning viser ejendommen Ettrupvej 21. Hvid udfyldning viser ejendommen Knabervej 148. Blå streg viser aftalearealer, hvortil der overføres husdyrgødning fra Bystrupvænget 50. Bemærk, at Knabervej 148 forpagtes ind under Ettrupvej 21.

Bilag 7c

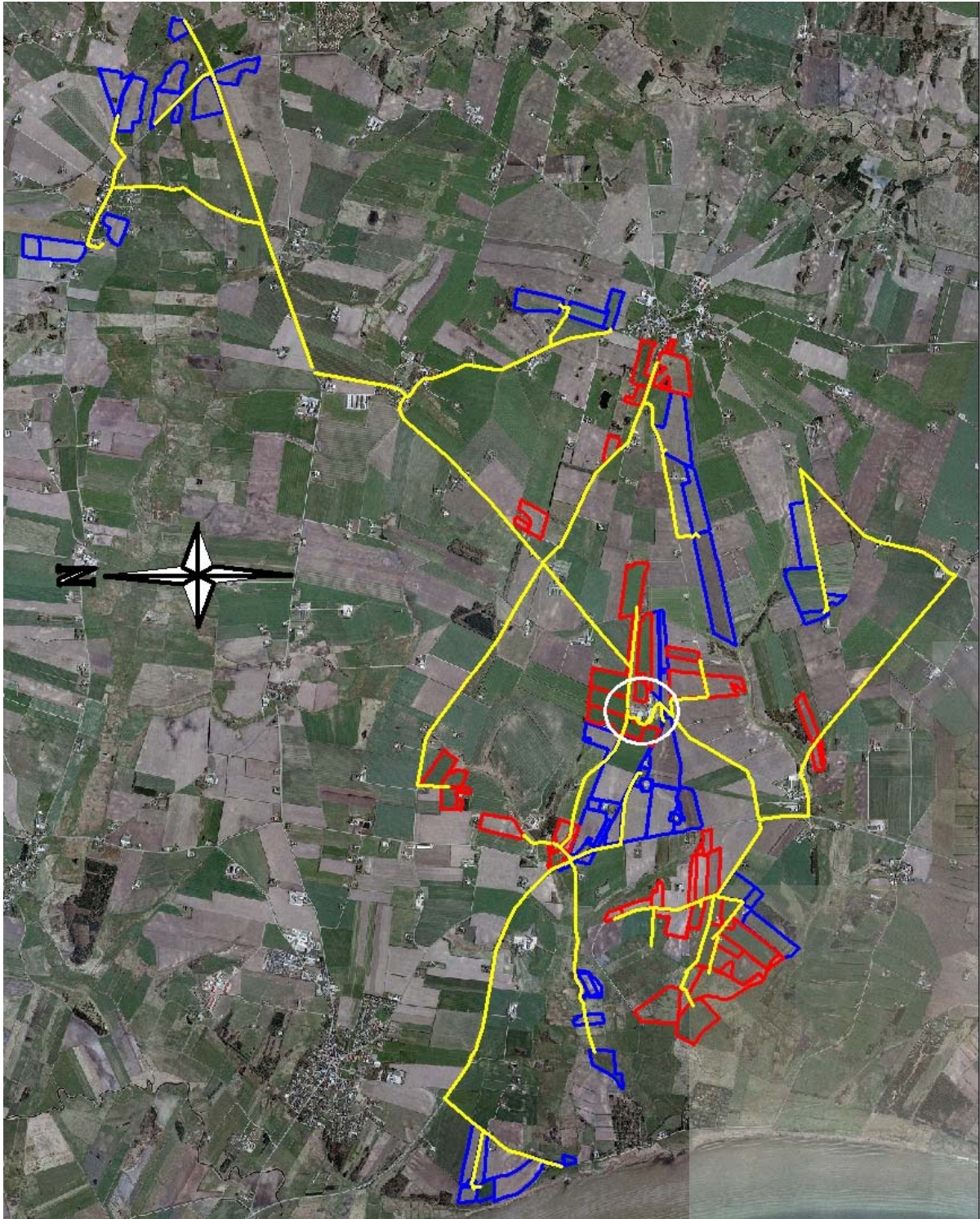
Bilag 7c: Aftalearealer i området ved Gørup og Bystrup. Udsnit af bilag 7. Gul udfyldning viser ejendommen Fjordvej 28. Hvid udfyldning viser ejendommen Fjordvej 36. Pink udfyldning viser ejendommen Fjordvej 8. Turkis udfyldning viser ejendommen Engholmvej 5. Blå streg viser aftalearealer, hvortil der overføres husdyrgødning fra Bystrupvænget 50. Gul streg viser kommunegrænsen.

Bilag 7d

Bilag 7d: Vestligste aftalearealer. Udsnit af bilag 7. Hvid udfyldning viser ejendommen Holmmarkvej 76. Pink udfyldning viser ejendommen Holmmarkvej 52. Blå streg viser aftalearealer, hvortil der overføres husdyrgødning fra Bystrupvænget 50. Gul streg viser kommunegrænsen.

Bilag 8

Bilag 8: Transportruter (vist med gul streg) til udbringningsarealer og aftalearealer

Bilag 9

Bilag 9: Beregning af ammoniak-fordampning ved anvendelse af BAT

Kommunen er ifølge husdyrlovens¹ §19 forpligtet til at sikre sig, at der anvendes den bedste, tilgængelige teknologi (BAT) i den ansøgte drift. I dette bilag redegøres for kommunens beregning af, hvor stor udledningen af ammoniak vil være, hvis der anvendes BAT i den ansøgte drift. Den samlede vurderingen af, om den ansøgte drift lever op til BAT-kravet, fremgår af kapitel 5.

Vesthimmerlands Kommune har valgt at vurdere BAT ud fra Miljøstyrelsens vejledning⁷.

A. Nye stalde (1.1.4, 1.1.5 og 1.1.6), herunder også opbevaringsanlæg:

I de 3 nye staldafsnit er der i alt 172 DE i malkekøer. I Miljøstyrelsens dokument fremgår det, at BAT-emissionsgrænseværdien for malkekøer i gylleproducerende staldsystemer i intervallet 75-250 DE er 8,0 kg ammoniak pr årsko. Det fremgår også, at beregningen af emissionsgrænseværdien for kvier er 2,34 kg pr årsdyr, og at korrektion for afvigende alder skal foregå ud fra følgende formel:

$$\frac{((\text{indgangsalder} + \text{udgangsalder}) \times 0,0562) + 1,48}{3,39} \times 2,34$$

Ved indsættelse af de to aldergrupper af kvier i de nye stalde i denne ligning fås:

$$\frac{((10,5 + 13) \times 0,0562) + 1,48}{3,39} \times 2,34 = 1,93 \text{ kg pr dyr}$$

$$\frac{((22 + 24) \times 0,0562) + 1,48}{3,39} \times 2,34 = 2,81 \text{ kg pr dyr}$$

Dermed kan bidraget til BAT fra de nye stalde beregnes som følger (i kg ammoniak pr år):

Stald	Dyregruppe	Antal dyr	Staldsystem	Emiss.grænseværdi, standard-vilkårene	For-dampning	I alt
1.1.4	Køer	71	Gylle	8,00		568
	Kvier, 22-24 mdr.	39	Gylle	2,81		109
1.1.5	Køer	58	40 % gylle	8,00		186
			60 % dybstrøelse		26,2	912
	Kvier, 22-24 mdr.	12	40 % gylle	2,81		14
			60 % dybstrøelse		9,51	69
1.1.6	Kvier, 10½-13 mdr.	63	40 % gylle	1,93		49
			60 % dybstrøelse		6,91	261
Bidrag til samlet BAT-emissionsgrænseværdi fra nye stalde, kg pr år						2.167

Emissionsgrænseværdierne i femte kolonne er hentet fra Miljøstyrelsens vejledende standardvilkår for BAT⁷: Som det ses, er fordampningen ved anvendelse af BAT i afsnit med dybstrøelse i sjette kolonne sat til, hvad fordampningen er fra en dybstrøelsesstald uden tiltag. Dette afspejler, at der ikke findes teknologier, som i dybstrøelsesstalde kan betegnes som BAT. Tallene er hentet fra husdyrgodkendelse.dk fra staldsystemet ”Dybstrøelse (hele arealet)” ved indtastning af de pågældende dyrehold med den tilsvarende alderskorrektion.

I stald 1.1.5 og 1.1.6 anvendes staldsystemer med dybstrøelse, hvor der er ædeplads med gyllesystem (hhv. spalter og fast gulv). Fordelingen af kvælstof til hhv. gylle og dybstrøelse følger den 40-60 % fordeling, som anvendes i husdyrgodkendelse.dk. Derved bliver de 40 % af kvælstoffet, som findes i gyllen, underlagt standardvilkårene i femte kolonne, mens de 60 % i dybstrøelsen underlægges beregningerne i sjette kolonne.

B. Gamle stalde (stald 1.1.1, 1.1.2 og 1.1.3), herunder også opbevaringsanlæg:

De gamle kostalde er bygget med spaltegulv med ringkanal. Ifølge Miljøstyrelsens vejledning er emissionskravet for eksisterende kostalde af denne type 10,64 kg ammoniak pr årsko.

Alle andre dyregrupper i de eksisterende stalde (kalve, kvier og tyrekalve) går på dybstrøelse, og da der ikke er defineret teknologier, som kan opfattes som BAT på dybstrøelse, anvendes den reelle fordampning fra disse stalde uden videre som udgangspunkt for fastsættelse af BAT-kravet. Tallene i nedenstående tabel for disse dyregrupper er kopieret direkte fra regnearket i ansøgningen på www.husdyrgodkendelse.dk (fanebladet 'N og P' i cellerne CU67:75 og DD67:75).

Dyregruppe	Antal årsdyr	Emiss.grænseværdi, standardvilkår	Fordampning, kg		
			Fra stald, kg	Fra lager, kg	I alt, kg
Køer	477	10,64			5.075
Småkalve, 0-3 mdr.	76		112	84	196
Småkalve, 3-6 mdr.	76		134	100	234
Kvier, 6-10½ mdr.	114		190	177	367
Tyrekalve, 40-55 kg	72		3	6	9
Bidrag til samlet BAT-emissionsgrænseværdi fra gamle stalde, kg pr år					5.881

C. Samlet krav til BAT

Summen af bidragene fra nye og gamle dele af anlægget er 2.167 kg + 5.881 kg = 8.048 kg. Kravet om anvendelse af bedste, tilgængelige teknologi (BAT) medfører altså, at der højst må fordampe 8.048 kg ammoniak fra anlægget pr år.

Bilag 10

Bilag 10: Bemærkninger til udkastet til miljøgodkendelse indsendt af ansøgers konsulent

Til Lars Kildested

På vegne af ansøger, Antonius Pauwels, sender jeg her vores kommentarer til kommunens udkast til miljøgodkendelse af kvægbruget på Bystrupvænget 50:

- 1) Ifølge vilkår 6 skal skraberne være forsynet med en logfunktion. Vi er ikke bekendte med, at det er muligt at installere en logfunktion. Med henvisning til teknologibladene^{1[1]} ønsker vi vilkåret ændret til, at skraberne skal være forsynet med en timer. Dette er foreslået i hhv. vilkår 4 og 6 i teknologibladene.
- 2) Vilkår 10: Ifølge dette vilkår skal husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 2 læses sådan, at der på denne bedrift skal være 82,5 % med græs, græsefterafgrøder eller roer. Med denne formulering afskæres Antonius Pauwels fra at benytte sig andre typer efterafgrøder, der også kan anvendes til opfyldelsen af kravet om pligtige efterafgrøder^{2[2]}. Der står desuden i MST's vejledning, at kravet om ekstra efterafgrøder ved 2,3 DE/ha kan opfyldes med græs, roer og efterafgrøder^{3[3]}.
  - a) Vi ønsker derfor i overensstemmelse med MST's vejledning, at vilkåret formuleres således, at andre typer end græsefterafgrøder kan anvendes. Omformuleringen bør også ske andre steder, hvor der henvises til efterafgrødekravet, bl.a. på side 17 og 21.
- 3) Vilkår 14: Der stilles krav om skrabning 12 timer i døgnet. Ifølge teknologibladet, der henvises til, skal der skrubes 12 *gange* i døgnet.
- 4) Vilkår 20: "*.... Underlaget skal være vandret, så evt. spild ikke kan løbe fra underlaget til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.*"
  - a) Underlaget kunne også indrettes med fx fald mod midten. Hovedsagen er vel, at det spildte holdes på den støbte plads. Formuleringen kunne fx ændres til "*.... Underlaget skal være indrettet, så evt. spild ikke kan løbe fra underlaget til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.*"
- 5) Side 25: Merdepositionerne på hhv. 0,32 og 0,005 kg N/ha/år til § 3-områder konkluderes ikke at have en væsentlig, negativ virkning. I andre sammenhænge har jeg set en sådan vurdering begrundet i et notat fra MST, der konkluderer, at merdepositioner under 1 kg N/ha/år ikke vil kunne registreres. Man kunne med fordel referere til dette notat for at yderligere at understøtte konklusionen.
- 6) Der er pr. 22. september 2010 meddelt § 16-arealmiljøgodkendelse for Fjordvej 36.

Med venlig hilsen

Rune Hjortbak
Miljøkonsulent, cand. agro.

---

^{1[1]} <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/AEED9CC9-30B7-41A8-AE44-61F5A977ADB6/0/Skraberepågangaeralealderistaldetilmalkekvægredigeretaflonkhandeligudgave.pdf>,
http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/B3B76709-8A29-4C08-BFD7-110121C33AD6/0/Fastedrænedegulve_senesteversion_Redigeretaflonkh.pdf

^{2[2]} <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=132531#K6>

^{3[3]} http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Markoplysninger.ashx#Husdyrvejledning.Markoplysninger+-+Ans_c3_b8gning_Forhojjet_harmonital_til_CD_for_visse_kvægbedrifter_6

Bilag 11

Bilag 11: Bemærkninger til udkastet til miljøgodkendelse indsendt af Det Økologiske Råd

Vesthimmerlands Kommune
Natur- og Miljøafdelingen
Frederik d. IX's Plads 1
9640 Farsø

27. september 2010.

Reviderede bemærkninger til udkast til tillæg til miljøgodkendelse af kvægbrug på Bystrupvænget 50, 9631 Gedsted.

Det Økologiske Råd har modtaget et udkast til tillæg til miljøgodkendelse af kvægbrug på Bystrupvænget 50, 9631 Gedsted.

Det fremgår af udkastet, at produktionen udvides fra 405 køer, 106 kviekalve (0-6 mdr.) og 203 tyrekalve (40-55 kg) til 606 malkekøer, 51 kvier (22-24 mdr.), 63 kvier (10,5-13 mdr.), 114 kvier (6-10 mdr.), 152 småkalve (0-6 mdr.) og 72 tyrekalve (40-55 kg).

Det svarer til en udvidelse af produktionen fra 571,15 dyreenheder (DE) til 949,21 DE.

Det fremgår, at ammoniaktabet i ansøgt drift er på 7.879 kg N svarende til 8,3 kg N/DE, og at det i udvidelsen er på 3.252 kg N svarende til 8,6 kg N/DE.

Det Økologiske Råd finder, at udvidelsen skal opfylde de vejledende emissionsgrænseværdier for malkekøer, som er på 6,9 kg N pr. årsko.

Det Økologiske Råd har beregnet ammoniaktabet for køerne til følgende ud fra indtastningen i ansøgningskemaet:

405 køer i nudrift á 10,64 kg N	=	4.309 kg N
143 køer i udvidelsen á 8 kg N	=	1.144 kg N
58 køer i dybstrøelse, lang ædeplads med spalter(kanal, linespil) á 12,4 kg N	=	719 kg N
41,17 DE kvier (6-10,5 mdr.) på dybstrøelse á 8,58 kg N	=	353 kg N
26,46 DE kvier (10,5-13 mdr.) dybstr., lang ædeplads m. fast gulv á 8,48 kg N	=	224 kg N
18,17 DE kvier (22-24 mdr.) i BAT-stald á 4,64 kg N	=	84 kg N
5,59 DE kvier (22-24 mdr.) i dybstrøelse med kanal, linespil á 7,2 kg N	=	40 kg N
152 småkalve (0-6 mdr.) á 2,83 kg N	=	430 kg N
<u>72 tyrekalve (40-55 kg) 0,71 DE á 10,3 kg N</u>	=	<u>7 kg N</u>
I alt	=	7.310 kg N

BAT-kravet er derfor ikke opfyldt i miljøgodkendelsen.

Med venlig hilsen

Hans Nielsen

Bilag 12

Bilag 12: Ansøgers projektbeskrivelse

**Projektbeskrivelse
og
oplysninger til IT-ansøgning
for**

Bystrup Hedegaard

**Antonius Pauwels
Bystrupvænget 50
9631 Gedsted**

1. september 2010

RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Antonius Pauwels, Bystrup Hedegaard, Bystrupvænget 50, 9631 Gedsted, ansøger hermed om i henhold til lov nr. 1572 af 20. december 2006 om at få miljøgodkendt husdyrbruget på adressen Bystrup Hedegaard, Bystrupvænget 50, 9631 Gedsted med de til bedriften tilhørende arealer.

1.2 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Antonius Pauwels driver og ejer kvægproduktionen på Bystrup Hedegaard, Bystrupvænget 50, 9631 Gedsted, i Vesthimmerlands Kommune. Den nuværende produktion er i 2008 miljøgodkendt til 571,15 DE, fordelt på 405 malkekøer (stor race), 106 små kviekalve (0-6 mdr.) og 203 tyrekalve (40-55 kg).

Der ønskes en udvidelse til i alt 949,2 DE fordelt på 808,8 DE årskøer (stor race), 67,6 DE i årskvier (6-13 mdr.), 31,1 DE i årskvier (22-24 mdr.), 41,0 DE i årskalve (0-6 mdr.) samt 0,7 DE i producerede tyrekalve.

Udvidelsen omfatter at der opføres en ny stald, en kombineret stald og foderlade samt to støbte pladser til opbevaring af hhv. ensilage og dybstrøelse. Den befæstede plads til kalvehytter forlænges.

Der er valgt fast drænet gulv med spalte i midten i den ene nye stald for at opfylde krav om BAT og reduceret ammoniakforøgning fra anlægget.

Der er foretaget projektilpasninger i form af efterafgrøder eller alternativt reduceret N-norm for at sikre, at der ikke sker en øget udvaskning af kvælstof til overfladevand.

Det har ikke været nødvendigt at foretage projektilpasninger i form af lugtreducerende tiltag, for at mindske generne for omkringboende.

Beregninger foretaget på baggrund af ovenstående projektilpasninger gennem www.husdyrgodkendelse.dk resulterer i, at der ikke sker en u hensigtsmæssig merbelastning af omkringliggende natur og miljø. Beregninger viser ligeledes at lugtgenerne fra den ansøgte produktion ikke vurderes at påvirke omkringboende væsentlig.

Den ansøgte udvidelse opfylder således de krav, der er fastlagt i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug .

2 GENERELLE FORHOLD

2.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Ansøgningen om godkendelse omfatter de landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Bystrup Hedegaard, Bystrupvænget 50, 9631 Gedsted. Antonius Pauwels ønsker at udvide den nuværende besætning på 571,15 DE, fordelt på 405 malkekøer (stor race), 106 små kviekalve (0-6 mdr.) og 203 tyrekalve (40-55 kg). I fremtiden ønsker han at have 606 malkekøer (stor race), 152 små kviekalve (0-6 mdr.), 177 årskvier (6-13 mdr.), 51 årskvier (22-24 mdr.) og producere 72 tyrekalve (40-55 kg) svarende til i alt 949,2 DE (præcisering af husdyrholdets størrelse og afvigelser ses af fremgår af afsnit 4.1).

2.2 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Ansøger er bekendt med, at udskiftning af arealer kræver, at kommunen underrettes.

2.3 GYLDIGHED

Antonius Pauwels ønsker at have fem år til at udnytte miljøgodkendelsen efter, at kommunens endelige godkendelse er givet. Det skyldes bl.a. følgende forhold:

1) Hvis den endelige miljøgodkendelse og byggetilladelse foreligger sidst på året, vil man formodentlig ikke kunne få bygget før foråret.

- 2) Der er en vis sandsynlighed for, at byggeriet ikke kan påbegyndes straks efter den endelige godkendelse er givet. Det er således forventeligt, at håndværkerne har andre byggeprojekter, der først skal færdiggøres eller passes ind i planlægningen af det ønskede byggeri.
- 3) Byggeriet i sig selv tager mellem tre og ni måneder
- 4) Udvidelse af besætningen kan ikke lade sig gøre, hvis der først er plads til flere dyr, når den nye stald står klar.
- 5) Fra en kalv bliver født går der op mod 24 mdr., før den får sin første kalv. Derfor er den normale udnyttelsesfrist på to år for lidt, når man ønsker at udvide besætningen med egen produktion af opdræt i stedet for at indkøbe alle nye dyr.

Antonius Pauwels forventer, at udvidelsen i hovedtræk kommer til at forløbe således:

År 1: Opførelsen af stalden påbegyndes og kælvningsboksene etableres som det første af hensyn til salmonellakrav. Den kombinerede foderlade/stald opføres.

År 2: Den øvrige del af staldindretningen etableres. Betonplads etableres.

År 3: Staldindretning og foderlade færdiggøres.

År 4: Evt. hængepartier færdiggøres.

År 5: Husdyrholdet er fuldt etableret. Omforandring af dybstrøelse med fast ædeplads i ny hal til sengebåse med skrabadræn forventes færdiggjort.

3 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.1 BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV.

Husdyrbruget er placeret i landzone, med ca. 205 meter til nærmeste beboelse, der ligger øst for den nye staldbygning. Nærmeste område, som er udlagt til boligområde (samlet bebyggelse) er Fjelsø, der er beliggende ca. 2,9 km øst for Bystrup Hedegaard. Der er ca. 3 km til nærmeste byzone, Gedsted, i nordvestlig retning.

Det er Antonius Pauwels' plan af der skal opføres en ny løsdriftsstald syd for den nyeste af de eksisterende stalde. Denne nye bygning forventes at blive ca. 93,5 x 32,4 m, i alt 3.029 m².

Derudover skal der etableres yderligere støbt areal til opbevaring af ensilage i forlængelse af den eksisterende ensilageplads. Pladsen forlænges med ca. 34 m i østlig retning, så afstandskravet på 30 m til skel netop overholdes. Bredden bliver også på ca. 34 m, så det samlede ekstra befæstede areal bliver på ca. 1.150 m². Op ad de eksisterende køresiloer har Antonius Pauwels opført en foderlade (30 x 40 m) på en del af den eksisterende ensilageplads. Denne bygning (1.1.6) ønsker han nu at indrettes en del af til kvier. I forbindelse med den gældende miljøgodkendelse fik Antonius Pauwels tilladelse til at støbe en plads til at placere kalvehytter på. Kalvehytterne er placeret på en 21 x 35 m stor plads, i alt 735 m². Den eksisterende befæstede plads til kalvehytter ansøges forlænget til 70 m, dvs. i alt 1.470 m². I øvrigt skal der i henhold til lovens § 8 redegøres for en række afstande, som vist i tabellerne nedenfor.

Tillæg til miljøgodkendelse for Bystrupvænget 50, 9631 Gedsted

Ny løsdriftsstad	Afstandskrav (m)	Aktuel afstand (m)
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	Min. 25	Hhv. 97 og 114 m
Almene vandforsyningsanlæg	Min. 50	3.500 m (Gedsted)
Vandløb, herunder dræn og søer	Min. 15	Min. 200 m
Offentlig vej og privat fællesvej	Min. 15	30
Levnedsmiddelvirksomhed	Min. 25	Min. 500
Beboelse på samme ejendom	Min. 15	77
Naboskel	Min. 30	36

Tabel 0.1 Afstandskrav og faktiske afstande i forhold til det planlagte byggeri.

Forlængelse af støbt plads til ensilage	Afstandskrav (m)	Aktuel afstand (m)
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	Min. 25	Hhv. 40 og 80
Almene vandforsyningsanlæg	Min. 50	3.500 (Gedsted)
Vandløb, herunder dræn og søer	Min. 15	Min. 200
Offentlig vej og privat fællesvej	Min. 15	27
Levnedsmiddelvirksomhed	Min. 25	Min. 500
Beboelse på samme ejendom	Min. 15	91
Naboskel	Min. 30	30

Tabel 0.2 Afstandskrav og faktiske afstande i forhold til det planlagte byggeri.

Forlængelse af befæstet plads til kalvehytter	Afstandskrav (m)	Aktuel afstand (m)
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	Min. 25	Hhv. 29 og 70
Almene vandforsyningsanlæg	Min. 50	3.500 (Gedsted)
Vandløb, herunder dræn og søer	Min. 15	Min. 200
Offentlig vej og privat fællesvej	Min. 15	102
Levnedsmiddelvirksomhed	Min. 25	Min. 500
Beboelse på samme ejendom	Min. 15	65
Naboskel	Min. 30	80

Tabel 0.3 Afstandskrav og faktiske afstande i forhold til det planlagte byggeri.

Ny møddingsplads	Afstandskrav (m)	Aktuel afstand (m)
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	Min. 25	Hhv. 125 og 150
Almene vandforsyningsanlæg	Min. 50	3.500 (Gedsted)
Vandløb, herunder dræn og søer	Min. 15	Min. 200
Offentlig vej og privat fællesvej	Min. 15	16
Levnedsmiddelvirksomhed	Min. 25	Min. 500
Beboelse på samme ejendom	Min. 15	140
Naboskel	Min. 30	15

Tabel 0.4 Afstandskrav og faktiske afstande i forhold til det planlagte byggeri.

Afstandskravet til naboskel er ikke overholdt for den nye møddingsplads og der søges derfor om dispensation fra kravet om 30 m. Møddingspladsen ønskes placeret 13 m fra skellet. Baggrunden for dette ønske er at fremtidssikre udvidelsesmulighederne. Møddingspladsen kunne alternativt lægges 30 m fra skellet i vestlig retning, men den ville da komme tættere på en eksisterende stald. Hvis Antonius Pauwels på et senere tidspunkt måtte ønske at forlænge denne bygning, kunne forlængelsen vise sig at være begrænset af møddingspladsen. Denne begrænsning er mere udtalt, når det også fortsat skal være muligt at færdes med traktor mellem stald og møddingsplads. Det bør også i overvejelserne om dispensation komme Antonius Pauwels til gode, at der ikke er tale om placering langt fra det eksisterende anlæg. Antonius Pauwels har tidligere fået dispensation for afstandene til matrikel 1g, Bystrup By, Gedsted. Denne matrikel rummer en transformatorstation og der er derfor ikke de menneskelige hensyn at tage, som hvis der havde været tale om en beboelse. Afstandskravet på 30 m til skel på den modsatte side af Korsvejen er ikke relevant, da afstandskravet til vej ophæver kravet til naboskel. Det er afgjort i en retssag mod Aalborg Kommune.

Det ansøgte anlægs placering inklusiv det projekterede byggeri er vurderet i forhold til en række bygge- og beskyttelseslinjer, hvilket der er redegjort for i Bilag 8 vedr. arealinforkonflikt. Flg. udpegninger kunne ikke vurderes automatisk, så evt. overlap er undersøgt manuelt:

- Lokalplan, forslag: Intet overlap
- Lokalplan, vedtager: Intet overlap
- Kommuneplanramme, forslag: Intet overlap
- Kommuneplanramme, vedtaget: Intet overlap
- Terrænhældning: 0-6 grader

Desuden skal følgende overlap vist i Bilag 8 skal her kommenteres:

- Beskyttet sten- og jorddige: Ligger i øst-vestlig retning uden for bygningsparcellen på Bystrup Hedegaard. Overlappet er imidlertid fundet, da der er taget lidt ekstra omkring parcellen med for en sikkerheds skyld.
- Beskyttede naturtyper med ammoniakbufferzoner: Er omtalt og behandlet i afsnit 6.1

3.2 PLACERING I LANDSKABET

Der er tale om en eksisterende og allerede i dag miljøgodkendt bedrift, som er beliggende i det åbne land i et område med spredt bebyggelse. Terrænet umiddelbart omkring ejendommen er relativt fladt. Lige op ad Bystrup Hedegaard ligger der et 2.300 m² stort transformatoranlæg. Ejendommens nærmiljø er således teknisk præget. Området omkring ejendommen i øvrigt er præget af dyrkede marker med spredte småbiotoper. Limfjorden ligger 3,6 km i vestlig retning.

4 HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

4.1 HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

Den nuværende produktion er miljøgodkendt til 571,15 DE, fordelt på 405 malkekøer (stor race), 106 små kviekalve (0-6 mdr.) og 203 tyrekalve (40-55 kg). Der ønskes en udvidelse til 606 malkekøer (stor race), 152 små kviekalve (0-6 mdr.), 72 tyrekalve (40-55 kg), 177 årskvier (6-13 mdr.) og 51 årskvier (22-24 mdr.) svarende til i alt 949,2 DE. Fra 13 måneders alderen sendes hundyrodrættet på kviehotel. Der skal i fremtiden benyttes kønssorteret sæd, så antallet af tyrekalve reduceres væsentligt.

<i>Dyrehold og staldtype for ansøgt drift</i>	Staldafsnit nr.	Vægt-/aldersgrænser	Antal årsdyr el. prod.	Stipladser	DE
Årskoer, sengestald m. spalter, ringkanal	1.1.1	-	477	477	636,6
Små kviekalve, dybstrøelse, hele arealet	1.1.1	0-3 mdr.	16	16	3,92
Små kviekalve, dybstrøelse, hele arealet	1.1.1	3-6 mdr.	27	27	7,96
Små kviekalve, dybstrøelse, hele arealet	1.1.1	3-6 mdr.	49	49	14,45
Kvier, dybstrøelse, hele arealet	1.1.1	6-10,5 mdr.	40	40	14,44
Kvier, dybstrøelse, hele arealet	1.1.1	6-10,5 mdr.	24	24	8,67
Kvier, dybstrøelse, hele arealet	1.1.2	6-10,5 mdr.	50	50	18,06
Små tyrekalve, dybstrøelse, hele arealet	1.1.3	40-55 kg	72	3	0,71
Små kviekalve, dybstrøelse, hele arealet	1.1.3	0-3 mdr.	60	60	14,70
Årskoer, sengestald, fast gulv m. kanal som dræn	1.1.4	-	71	71	94,76
Kvier, sengestald, fast gulv m. kanal som dræn	1.1.4	22-24 mdr.	39	39	23,76
Kvier, dybstrøelse, lang ædeplads m. , fast gulv m. kanal som dræn	1.1.5	22-24 mdr.	12	12	7,31
Årskoer, dybstrøelse, lang ædeplads m. , fast gulv m. kanal som dræn	1.1.5	-	58	58	77,41
Kvier, dybstrøelse, fast gulv ved ædeplads	1.1.6	10,5-13 mdr.	63	63	26,46
Dyreenheder i alt					949,21

Tabel 4.1 Husdyrholdets størrelse efter udvidelsen, fordelt på stalde, stipladser og staldsystemer. Numrene på staldafsnittene refererer til IT-ansøgningssystemet. Numrene i Tabel 4.1 refererer til IT-ansøgningsskemaet. Byggetegning er vedlagt, se Bilag 6.

BAT

I den del af den nye stald, hvor dyrene skal gå på rent gyllesystem, har Antonius Pauwels valgt et fast gulv forsynet med en smal spalte i midten. Miljøstyrelsen har udarbejdet et teknologiblads for denne gulvtype, der derfor kan regnes BAT.

Antonius Pauwels har valgt et dybstrøelsessystem til sine kviekalve ud fra et synspunkt om bedre dyrevelfærd. Dybstrøelse kan være BAT, hvis strøelsen anvendes sammen med god praksis. Det er bl.a. at have tilstrækkeligt med strøelse, hyppige skift samt passende udformning af gulvet. Til fravænnede grise fremhæves i BREF-dokumentet (side xv), at ”en naturligt ventileret sti med et gulv med fuld strøelse” er BAT. Det er i landmandens interesse at sikre sig, at hans dyr har tilstrækkeligt med strøelse, så lejet holdes tørt. Den passende udformning af gulvet sikres med beton, der er uigennemtrængelig for væsker. Derved sker der ikke tab af næringsstoffer til jord og grundvand.

Det er desuden nævnt i BREF-dokumentets resume (side ix), at ”Brugen af strøelse resulterer i fast gødning, der forøger det organiske stof i jorden. I nogle tilfælde er denne type gødning gavnlige for jordkvaliteten; dette er en meget positiv virkning på tværs af medierne.”

Ansøger vil i øvrigt henlede opmærksomheden på flg. forhold:

- Bedriftens ansvarlige har konstant fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelig i relation til miljø og dermed ammoniak til omgivelserne.
- Der følges løbende op på udviklingen på staldsystemer der giver den mindst mulige miljøbelastning.
- Ansøgningen og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter, og der vil løbende blive indhentet opdateret viden, med henblik på forbedringer der lever op til nutidens miljøkrav.
- Sigtet med anlægget er at der ud fra et proportionalitetssynspunkt konstant vil blive indhentet ny og bedste viden, der gør anlægget til en fremtidssikret virksomhed.
- Med naturlig ventilation er der sikret et stort luftskifte, hvilket betyder at staldgulvene primært er forholdsvis tørre, men det store lugtskifte betyder ligeledes en lavere koncentration af ammoniak og lugt.

Fravalg af BAT

Drænet fast gulv

Præfabrikeret, drænet gulv er fravalgt i den nye stald (1.1.4). Ved at vælge et fast gulv med en smal spalteaåbning i midten frem for den traditionelle drærende opnår Antonius Pauwels den samme lave ammoniakfordampning samtidig med, at han undgår de problemer, der er med præfabrikeret drænet gulv. Der har således efter en længere tids drift af stalde med drænedede gulve vist sig en række problemstillinger, som ikke viste sig i den relative korte periode, som FARM test kvæg nr. 21 blev gennemført over. FARM test kvæg nr. 21 er den FARM test der danner baggrund for BAT byggebladet for præfabrikerede drænedede gulve .

Det har blandt andet vist sig, at sygdomsfrekvensen for klovlidelsen Digital Dermatitis, der er en smitsometbetændelse i huden omkring klovene, synes at være større i stalde med faste gulve hvor gødningen skræbes over store afstande, idet den store mængde gødning foran skraberens forurenere klovnene

Gulvene bliver glatte i tørre perioder, hvilket betyder, at køerne risikerer udskridning med skader til følge. Det største problem er dog klovenes sundhed. Digital Dermatitis er i dag et stort problem, og 90 % af alle besætninger er ramt i et omfang der svarer til, at 20 % af alle køerne konstant går med en grad af sygdommen. I dag findes der ikke den perfekte løsning til at komme problemet til livs. Faste gulve, der skræbes er ofte skyld i en forværring af problemet, idet store mængder gødning foran skraberens forurenere klovene med bakterier fra gødningen. At have gode ben er en betingelse for, at en ko fungerer godt i moderne løsdriftstalde. Der er også store økonomiske tab forbundet med klov- og lemmelidelser. Beregninger viser, at omkostninger til dyrlæge, medicin etc. og mistede indtægter, der er forbundet med en behandling af de smitsomme klovlidelser ud fra standard- og gennemsnitstal af de produktions- og biologiske niveauer samt økonomiske niveauer af priser for mælk, kød og dyr, etc. beløber sig til 2.100,- kr. pr. behandling .

I den del af den nye stald (1.1.5), hvor dyrenes lejeareal er dybstrøelse, er fast, drænet gulv fravalgt ved ædepladsen. Det samme er tilfældet med skræbning oven på spalterne. Stalden er indrettet efter et princip om, at dyrene kører rundt med urets retning i de enkelte afsnit efter de er kommet ind via drivgangen mod nord. Dette giver mindst mulig håndtering og optimerer den interne logistik i produktionen. De højdrægtige køer og kvier kan således komme direkte ind i kælvningsboksene fra før kælvningsafsnittet. Fra kælvningsboksene ledes dyrene videre ind i nykælverafsnittet. Dette system umuliggør imidlertid, at der kan etableres wiretrukne spalteskrabere på ædepladserne, da kælvningsboksene ligger i vejen. Rent praktisk ville der skulle etableres to skraberstationer på hver sin side af kælvningsboksene, hvilket ikke er proportionalt (se Bilag 9). En robot-skraber er ved små besætningsstørrelser, som der er tale om i den nye

stald, dyrere end wiretrukne skraber. I øvrigt vil spalteskraberne kun reducere ammoniakfordampningen med 49 kg/år.

I den nye hal (1.1.6), der også skal bruges til foderopbevaring, har Antonius Pauwels valgt at ansøge om muligheden for at have plads til kvier. Dette er ud fra et ønske om at have mulighed for at kunne opstalde en del af sine egne kvier i en periode, hvis det af forskellige årsager ikke er muligt at sende dem på hotel. Af hensyn til økonomi og praktiske forhold skal der her i første omgang være dybstrøelse i lejearealet og fast gulv ved foderbordet. Drænrende og alternativt spalter er fravalgt ud fra et princip om at holde det konstruktionsmæssigt så simpelt som muligt. Den lidt højere ammoniakfordampning som dette giver anledning til, må Antonius Pauwels hente andre steder (Bilag 9). Det er dog Antonius Pauwels' mål at etablere et rent gyllesystem i denne bygning også, når økonomien tillader det. Planen er derfor at foretage en trinvis ændret anvendelse af denne bygning, der også skal fungere som foderlade. Hurtigst muligt etableres der plads til kvierne med dybstrøelse i lejearealet og fast gulv ved foderbordet. I de kommende år, når finansieringsmulighederne er bedret, vil Antonius Pauwels etablere sengebåse med skrabadræn i gangarealerne senest fem år efter miljøgodkendelse er meddelt. Dette sidste trin, skrabadræn, i de trinvis ændringer giver anledning til en lavere ammoniakfordampning end første trin, dybstrøelse med fast ædeplads. Opfyldelsen af BAT-niveauet er beregnet ud fra, at der i første omgang etableres dybstrøelse med fast ædeplads (Bilag 9). Det betyder, at opfyldelsen er regnet som worst case.

4.2 VENTILATION

BAT

De fleste dyr på Bystrup Hedegaard går i stalde med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette. Den planlagte tilbygning etableres med naturlig ventilation.

BAT er at reducere energiforbruget ved at gøre alt det følgende:

- anvendelse af naturlig ventilation hvor dette er muligt; dette kræver korrekt udformning af bygningen og af stierne (dvs. mikroklima i stierne) samt fysisk planlægning med hensyn til fremherskende vindretninger for at fremme luftstrømmen; dette gælder kun for nye stalde
- for mekanisk ventilerede stalde: optimering af udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren.
- for mekanisk ventilerede stalde: undgåelse af modstand i ventilationssystemer gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans

4.3 FODRING

Det er forureningsforebyggende at gennemføre effektiv fodring til reduktion af udskillelsen af kvælstof og fosfor, ved at sikre, at foderets indhold af næringsstoffer modsvarer dyrenes behov, og at næringsstofferne er letoptagelige.

Antonius Pauwels har desuden i sommeren 2010 ansøgt FødevarerErhvervs støttepulje til investering i miljøteknologi. Han ønsker at investere i teknologi til reduktion af næringsstoffer i forbindelse med fodring. Han har i øjeblikket en stationær fuldfoderblander, som anvendes til alle dyr i besætningen. Besætningens størrelse begrænser muligheden for forskellige blandinger til forskellige dyregrupper. Projektet går derfor ud på at supplere med yderligere to fuldfoderblandere, for dermed at kunne udnytte muligheden for foderoptimering og tilpasse næringsstofkravet til den enkelte dyregruppe. Fuldfoderblanderen er udstyret med vejeceller således, at foderoptimeringen kan foregå med stor præcision. Selve udfodringen til dyregrupperne foregår med en foderrobot, der kører i en fast bane rundt i stalden og lægger den nøjagtige mængde af til de enkelte dyregrupper. Staldsystemet er indrettet således, at man

kan gruppeopdele dyrene så de går sammen i passende gruppestørrelser og i samme fodringsfase. I malkekarrusellen tildeles kraftfoder, som kan individuelt tilpasses den enkelte ko og dermed udnytte næringsstoffer optimalt.

Fravalg af BAT

Det er valgt ikke at lægge sig fast på et bestemt niveau for udskillelsen af fosfor i husdyrgødningen. Til gengæld fokuseres der på optimal ernæring og derigennem dyrevelfærd ved at udarbejde foderplanen i samarbejde med en kvægkonsulent, som kan bidrage med den nyeste viden inden for kvægfodring. Til det formål tages der analyser af alt grovfoder, så foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet. Foderplanlægningen optimeres ved at foretage en-dagsfoderkontroller (EFK) med henblik på at optimere fodringen og foderens sammensætning. Med investeringen i yderligere to fuldfoderblandere vil næringsstofoverskuddet kunne reduceres uden i øvrigt at være bundet af et fast niveau. Fodringstiltaget er ikke anvendt med hensyn til ammoniakemissionen, der kan reduceres ved at nedsætte foderets indhold af fordøjeligt råprotein. Tiltaget harmonerer ikke med den fodring, der praktiseres på Bystrup Hedegaard med en stor andel af græs i grovfoderet. I øvrigt advarer kvægbrugskonsulenter mod nedsættelse af råproteinindholdet, da det kan få konsekvenser for dyrenes sundhed. Der er således en betragtelig risiko forbundet med en relativt lille virkning på ammoniakfordampningen.

Bedriftens udspretningsarealer ligger uden for områder, hvor der stilles specielle krav til fosforoverskuddet. Derfor vurderes det, at der ikke er proportionalitet i at skulle binde sig til en bestemt fodringsstrategi eller forpligte sig til indkøb af tilsætningsstoffer. Specielt med de høje korn- og foderpriser er det vigtigt for Antonius Pauwels ikke at være bundet af en bestemt fodring.

Ejendommen ligger ikke i nærheden af ammoniakfølsomme naturområder, der skal særligt beskyttes ifølge § 7 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Derfor mener Antonius Pauwels ikke, at der er proportionalitet i at skulle lægge sig fast på en bestemt fodringsstrategi med henblik på at nedbringe udskillelsen af kvælstof og derved reducere ammoniakfordampningen. De valgte løsninger mht. staldteknologi i Antonius Pauwels' projekt lever således op til beskyttelsesniveauerne i bekendtgørelse om tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. Målet med den generelle reduktion af ammoniakfordampningen uanset, om der er langt til nærmeste følsomme naturområde, har været at nedbringe baggrundsbelastningen med ammoniak. I den politiske aftale hedder det bl.a. "Sigtet med at stille nye krav til ammoniakreduktionen er at sikre, at der både generelt og specielt i forhold til særligt sårbare naturområder sker en forstærket fortsat reduktion af ammoniakbelastningen af Danmarks natur." Effekten af den generelle ammoniakreduktion slår bl.a. igennem ved, at Miljøministeriet forventer, at 90 % af alle dyreenheder vil stå i miljøgodkendte stalde i 2015. Derved er Antonius Pauwels' projekt i overensstemmelse med de retningslinjer, som udstikker målene for sikre en mindre ammoniakpåvirkning af følsomme naturarealer.

4.4 ENSILAGE

Der bliver maksimalt opbevaret 3,5 mio. FE ensilage pr år. Ensilagen opbevares i eksisterende køresilo på ca. 918 m² samt i den nye ensilageplads på ca. 34 x 34 m, dvs. ca. 1.156 m². Fremover vil der sandsynligvis ikke blive opbevaret ensilagen i markstakke, med mindre grovfoderhøsten et år bliver usædvanligt stor.

Ensilage opbevares i dag både i markstakke og i plansilo med afløb til beholder, hvorfra det kan pumpes op eller ind i gyllekanalerne under spalterne. Kraftfoder, mineraler og korn ønskes i fremtiden opbevaret i den foderlade, der planlægges opført nord for bygningskomplekset ud

mod Bystrupvænget. Der opbevares maksimalt 100 t kraftfoder ad gangen både før og efter udvidelsen. Kraftfoderet skal opbevares i den planlagte foderlade, der fremgår af Bilag 3.

4.5 ENERGI- OG VANDFORBRUG

Elektricitet anvendes til malkning, hegning, nedkøling af mælk, ventilation, gyllepumpning samt belysning. Bedriftens årlige elforbrug til gårdens drift forventes at stige fra 190.350 kWh til 284.820 kWh efter udvidelsen, hvilket svarer til en forøgelse på 50 %. Fyringsolie anvendes kun til privat brug.

En stigning i elforbruget skyldes, at der i fremtiden skal malkes flere køer, belyses flere kvadratmeter stald samt trækkes spalteskrabere flere meter. I nudriften anvendes der 10.400 l diesel på bedriften. Efter udvidelsen forventes der at blive anvendt 10 % mere, dvs. 11.440 l. Dieselolieforbruget ventes ikke at stige mere, da maskinstationen udfører det meste markarbejde.

Der sker ingen egenproduktion af energi ved vindmølle, biogas eller andet på ejendommen.

Energi

(Faktisk/beregnet)	Nudrift	Efter udvidelse	Opbevaring
Dieselolie til traktorer mv.	10.400 l	11.440 l	Tank i maskinhus
Fyringsolie	4.140 l	4.140 l	Tank i brandsikret fyrrum i garage
Halm – til halmfyr	0 tons	0 tons	Anvendes ikke på ejendommen
Biobrændsel	0 tons	0 tons	Anvendes ikke på ejendommen
Elforbrug til lys / opvarmning / maskiner	190.350 kWh	284.820 kWh	-

Tabel 4.2 Råvare- og energiforbrug (tons, m³, kg, l)

Vand

Vandforbruget er beregnet ud fra normværdier. Inden udvidelsen anvendes der omkring 15.220 m³ og efter udvidelsen vil der blive brugt omkring 23.331 m³ vand. Normtal for det private vandforbrug er 170 m³. Stalden forsynes af vand fra egne borerer (se Bilag 3). Maskinstation udfører det meste af markarbejdet, derfor begrænsede mængder vaskevand til maskiner.

	Nudrift, m ³	Ansøgt, m ³
Drikkevand	14.000	21.566
Vask malkeanlæg	1000	1.545
Vask maskiner	50	50
Husholdning	170	170
Vand i alt	15220	23331

Tabel 4.3 Beregningerne er foretaget pba. normtal angivet i Håndbog i kvæghold 2006.

Energibesparende foranstaltninger - el:

På ejendommen minimeres elforbruget ved:

- Energisparepærer/lysstofrør
- Der anvendes en automatisk fodermaskine, der har erstattet en stor traktor til at trække en stor fodervogn. Der skal således kun anvendes en mindre traktor til at fylde foder i den stationære foderblander.

- Automatisk styret belysning/natbelysning/ lys- og/eller bevægelsessensor
- De fleste af staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.
- Udendørs belysning er dagslysstyret eller med bevægelsessensorer

Energibesparende foranstaltninger - vand:

- Vandet der anvendes til vask af malkeanlægget bliver genbrugt til at spule malkestalden.
- Genanvendelse af vand fra malkekøling ~ varmt vand i stalden, opvarmning stuehus/kontor. Drikkevand til dyrene samt vaskevand

På ejendommen minimeres vandforbruget ved:

- Til aktiviteter, hvor der bruges vand, er det BAT at reducere vandforbruget ved at udføre alt det følgende:
  - o Rengøring af stald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller batch. Spulevand løber typisk ned i gyllesystemet, og det er derfor vigtigt at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt.
  - o udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild
  - o registrering af vandforbrug gennem måling af forbrug
  - o detektering og reparation af lækager
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnlige med henblik på at undgå spild.
- Vaskevandet fra rengøring af mælketank og malkeanlæg genanvendes til vask af malkestalden, et såkaldt CIP-anlæg (cleaning in place).
- Vandforbruget tjekkes løbende.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Ingen nedgravede rør til markkar til græssende dyr.

4.6 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

Spildevand fra produktionen udgøres af malkeumsvand, vand fra rengøring af stalde og vand fra vaskepladsen, i alt ca. 1.545 m³ (Tabel 4.3) før nedbørsbidraget er lagt til. Rengøringsvand fra stalde ledes til gyllesystem. Spildevandet samt overfladevand fra ensilageplads, hvor der også er mulighed for vask af maskiner, ledes til en nedgravet beholder (se Bilag 3). Herfra er det muligt at pumpe vandet ind i gyllekanalerne og videre til gyllebeholder. Alternativt kan vandet fra den nedgravede beholder pumpes op og spredes ud på bevoksede arealer hele året rundt. Overfladevand fra øvrige befæstede arealer samt tage ledes til nedsivning i faskinen lige syd for malkecentret (Bilag 3). Alt tagvand føres til faskinen i lukkede ledninger.

Sanitært spildevand fra stalde ledes til septiktank og derfra til nedsivningsanlæg. Sanitært spildevand estimeres til 170 m³ årligt.

Maskinstationen står for al sprøjtning, så der sker ikke påfyldning eller vask af marksprøjte på Bystrup Hedegaard

4.7 AFFALD

Se vilkår 18-25 i miljøgodkendelse fra 2006.

DAKA

Døde dyr (EAK-kode 02 01 02)

Placering af døde dyr sker ved transformatorstationen ved vejen, dvs. Bystrupvænget, forbi ejendommen. Derved kommer DAKA-lastbilen ikke ind på bedriften, og dermed ikke i unødige kontakt med foder eller levende dyr. Døde dyr overdækkes med presenning/kadaverkappe og afhentes af destruktionsanstalt med dags varsel. For besætninger med mere end 500 DE gælder, at underlaget skal cementeres og indhegnes.

4.8 RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

Mængder og opbevaring af ensilage- og foderopbevaring er vist i afsnit 4.4.

Der anvendes omkring 300 stk. bigballe om året. Halm kan forårsage støvgener. Der forventes dog heller ikke i fremtiden at komme støvgener for naboer. Halmen er typisk blevet opbevaret i stakke i nærheden af bygningerne. Halmforbruget ventes ikke at stige på grund af gummigulv i den nye kælvningsafdeling.

Placeringen af råvarer og hjælpestoffer angivet i nedenstående tabel er (undtaget halm) vist på oversigten over ejendommen, jf. Bilag 3.

Råvare/hjælpestof	Mængde	Opbevaring (beholdertype samt sted)
Diesellole (tankkapacitet = 1.100 l)	11.440	Tank under tag i maskinhus/småkalvehus
Fyringsolie	4.140	Tank i gammelt fyrrum med branddør i garage
Pesticider	0	Ingen på ejendommen
Korn	0	-
Halm	300 bigballe á 500 kg	I stakke rundt om bygningerne

Tabel 4.4 Opbevaring og mængder af råvarer og hjælpestoffer.

4.9 DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

Type	Forebyggende foranstaltninger	Akut håndtering af uheld
Gylleudslip	Der er tilbageløb på gyllevognen fra maskinstationen Den gamle, faste pumpe på gyllebeholderen er frakoblet elnettet. De to nye er forsynet med timer og installeret efter de nye regler i september 2008. Gyllebeholdere tilses jævnlige og bliver kontrolleret hver 10. år.	Begrænse skaderne ved inddæmme udslippet Alarmcentralen samt teknisk forvaltning vil straks blive underrettet.
Olieudslip	Dieseltanke står på fast grund uden afløb i maskinhus	Opsamling af evt. spild Alarmcentralen samt teknisk forvaltning vil straks blive underrettet.
Kemikalieudslip	Maskinstationen står for al sprøjtning, derfor ingen sprøjtemidler på ejendommen	-

Tabel 4.5 Type og håndtering af driftsforstyrrelser på ejendommen.

Sker der uheld der kan medføre alvorlige påvirkninger af natur om miljø vil alarmcentralen straks blive kontaktet. Ligeledes vil kommunens Tekniske Forvaltning efterfølgende blive underrettet. Der er udarbejdet en beredskabsplan for driftsuheld. Medarbejder, ejer og andre med fast adgang til bedriften er vejledt i beredskabsplanen.

5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNTERING

5.1 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

Bedriftens produktion samt evt. modtagelse og afsætning af husdyrgødning fordelt på typer med oplysninger om indhold af N og P fremgår af IT-ansøgningskemaet. Se desuden afsnit 7.1, hvor de enkelte gylleaftaler er listet.

5.2 FLYDENDE HUSDYRGØDNING

BEHOLDER	Beholder nr.	Kapacitet (m ³)	Dimension, m (højde over og under jorden)	Byggeår	Kontrolår	Overdækning	Pumpe-system fra beholder til gyllevogn
Gyllebeholder	1.1.7	3.500	5 m, heraf 2 m over jorden	2006		Flydelag	Ingen fast pumpe på beholder
Gyllebeholder	1.1.8	1.019	4 m, heraf 2 m over jorden	1999	2010	Flydelag	Ingen fast pumpe på beholder
Gyllebeholder	1.1.9	700	4 m, heraf 2 m over jorden	1987	2007	Flydelag	Ingen fast pumpe på beholder
Gyllebeholder	1.1.10	4.685	4,5 m, heraf 2 m over jorden	2008		Flydelag	Ingen fast pumpe på beholder
Gyllebeholder, lejet, femårig kontrakt, Sognevejen 115, 9620 Aalestrup	1.1.13	800					-
Fortank		0				Betonlæg	-
Kanaler (nu-drift)		800	-		-	-	-
Kanaler (nybyggeri)		136	-		-	-	-
I alt		11640					

Tabel 5.1 Opbevaring af flydende husdyrgødning på ejendommen. Numrene på gyllebeholderne refererer til numrene i IT-ansøgningskemaet og Bilag 2.

Antonius Pauwels råder over opbevaringskapaciteten som vist i Tabel 5.1. Han overvejer at bortlede en del af spildevandet fra ejendommen ved hjælp af et pileanlæg. Dermed vil han kunne spare opbevaring i gyllebeholderne til en del af vaskevandet samt eventuelt vand fra befæstede arealer. Indtil videre foreligger der dog ikke en egentlig plan eller ansøgning om etablering af pileanlæg. For at kunne leve op til opbevaringskravet mht. gylle vil Antonius Pauwels leje ledig kapacitet i én eller flere gyllebeholdere, se desuden den vedlagte erklæring om tilstrækkelig opbevaringskapacitet (Bilag 5).

BAT

Godt landmandskab er en vigtig del af BAT herunder at planlægge gødning af markerne korrekt. Det er således også BAT at udforme lagringsfaciliteterne for svine- og fjerkrægødning med tilstrækkelig kapacitet, indtil yderligere behandling eller tilførsel på markerne kan udføres.

Antonius Pauwels har tilstrækkelig opbevaringskapacitet og lever derudover op til andre aspekter af BAT mht. opbevaring af flydende husdyrgødning. Det er således BAT:

- At den flydende husdyrgødning opbevares i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger
- At beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring
- At beholderen tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvist hvert år
- At der først sker omrøring af gyllebeholderen kort tid før beholderen skal tømmes f.eks. ved udspreddning.
- At beholderen dækkes ved at bruge et fast låg, tag eller en teltstruktur
- At beholderen dækkes ved at bruge et flydelag, såsom snittet halm, lærred, folie, tørv, ekspanderet ler (LECA), ekspanderet polystyren (EPS) eller naturlig udtørningskorpe (sidstnævnte bruges på Bystrup Hedegaard)

Antonius Pauwels mener, at hans praksis vedr. udbringning af flydende husdyrgødning lever op til BAT på nedenstående punkter. Det er således BAT:

- at minimere emissionerne fra gødning til jord og grundvandet ved at afbalancere mængden af gødningen med afgrødens forventede krav
- at tage hensyn til de pågældende markers karakteristika, når der tilføres gødning på dem; dette gælder i særdeleshed jordbundsforholdene, jordtypen og arealets hældning, klimatiske forhold, nedbør og kunstvanding, jordens anvendelse og dyrkningsmetoder, herunder vekseldrift. Det sker bl.a. ved udarbejdelse af mark- og gødningsplaner samt gennemgang af markerne med en planteavlskonsulent.
- at man afstemmer den producerede husdyrgødning med udspreddningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt kunstgødning og frigivelse af næringsstoffer fra jorden. Det kan bl.a. ske ved
  - o mark- og gødningsplanlægning
  - o jordbundsanalyser
  - o at analysere gyllen for indhold af kvælstof og fosfor
- at reducere forurening af vand ved navnlig at gøre alt det følgende:
  - o ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker
  - o ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet)
  - o at sprede gødning så tæt så muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted
  - o ikke at tilføre gødning til jorden, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket
- at ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes det at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold dvs. kølig, fugtig og vindstille eller ved direkte nedfældning.
- at nedfælde gylle på sort jord og i græsmarker
- at gyllen udbringes med slæbeslanger og nedharves indenfor 2 timer
- at håndtere spredningen af gødning således, at lugtgener mindskes på steder, hvor det er sandsynligt, at naboer kan berøres, ved navnlig at gøre alt det følgende:
  - o at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage
  - o at være opmærksom på vindretning i forhold til naboer

Fravalg af BAT

Der er ikke etableret fast overdækning på gylletankene. Med kvæggylle er det almindeligvis ikke problematisk at etablere et godt flydelag og der er derfor begrænset effekt ved etablering af fast overdækning.

Gyllen er konstant overdækket med et tæt og stabilt naturligt flydelag, der også er BAT.

Flydelaget kontrolleres jævnlige, hvilket sikrer at der altid er minimal emission af ammoniak.

Derfor er en fast overdækning fravalgt.

Ammoniakfordampningen fra gyllebeholdere kan med en fast overdækning på dem alle fire reduceres med 877 kg N/år (Bilag 9). Det vil imidlertid være forbundet med en investering på 794.000 kr. at overdække alle fire beholdere. Den årlige omkostning vil være 119.100 kr., svarende til 130 kr. pr. kg sparet fordampning inkl. værdien af N i marken. Det vurderes derfor, at der ikke er proportionalitet imellem den opnåede miljøeffekt og omkostningerne. Specielt ikke, når det tages i betragtning, at det naturlige flydelag også er BAT ifølge BREF-dokumentet samt, at der ikke er ammoniakfølsom § 7-naturområder i nærheden. De valgte løsninger mht. opbevaring, staldteknologi mv. i Antonius Pauwels' projekt lever således op til kravet om BAT og beskyttelsesniveauerne i bekendtgørelse om tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. Målet med den generelle reduktion af ammoniakfordampningen uanset, om der er langt til nærmeste følsomme naturområde, har været at nedbringe baggrundsbelastningen med ammoniak. I den politiske aftale hedder det bl.a. "Sigtet med at stille nye krav til ammoniakreduktionen er at sikre, at der både generelt og specielt i forhold til særligt sårbare naturområder sker en forstærket fortsat reduktion af ammoniakbelastningen af Danmarks natur." Effekten af den generelle ammoniakreduktion slår bl.a. igennem ved, at Miljøministeriet forventer, at 90 % af alle dyreenheder vil stå i miljøgodkendte stalde i 2015. Derved er Antonius Pauwels' projekt i overensstemmelse med de retningslinjer, som udstikker målene for sikre en mindre ammoniakpåvirkning af følsomme naturarealer.

5.3 GYLLEFORSURING

Fravalg af BAT

Der installeres ikke forsøringsanlæg, idet der delvist er tale om en eksisterende stald, hvor der ikke er sikkerhed for at betonen i gyllekanalerne har en god holdbarhed overfor syrepåvirkningen. Gylleforsøringsanlæg kan etableres i eksisterende stalde, men producenten anbefaler det ikke generelt. Ved uhensigtsmæssig rørføring kan der dannes luftlommer, hvorved forsuringen ikke virker optimal. Ydermere kan der være risiko for dannelse af giftig svovlbrinte. Med det aktuelle produktionsanlæg vurderes det ikke muligt at installere forsuring i alle staldafsnit.

Gylleforsuring er ydermere fravalgt på grund af risiko for lugtgener. Erfaringer med forsøringsanlæg fra andre ejendomme har vist at der er en risiko for forværring af lugtgener på ejendomme hvor der sker en opblanding af forsuret gylle med ikke-forsuret gylle. Idet ejendommen ikke er placeret i umiddelbar nærhed af sårbar natur og det generelle krav om ammoniakreduktion og BAT kan opfyldes på anden vis fravælges risikoen for forværrede lugtgener i forhold til nærliggende naboer.

5.4 GYLLESEPARERING

Fravalg af BAT

Antonius Pauwels har valgt ikke at investere i et gyllesepareringsanlæg men i stedet løses kravene til maksimal udvaskning af N og P på anden vis.

5.5 GYLLEKØLING

Fravalg af BAT

I svinestalde er det muligt at opnå en ammoniakreducerende effekt ved installering af gyllekøling. Tilsvarende dokumentation findes ikke for kvægstalde og der er på nuværende tidspunkt ikke udført forsøg i Danmark der viser en effekt af gyllekøling i kvægstalde.

5.6 FAST GØDNING INKL. DYBSTRØELSE

Bedriftens produktion samt evt. modtagelse og afsætning af husdyrgødning fordelt på typer med oplysninger om indhold af N og P fremgår af IT-ansøgningskemaet.

Praksis har hidtil været at lægge dybstrøelsen enten i markstak eller i tomme ensilagesiloer.

Dybstrøelsen kan desuden, specielt den fra de små kalve, som nærmere kan karakteriseres om halm, kan benyttes som ekstra flydelag i gylletankene. Eventuelt afløb fra ensilagesiloerne ledes til opsamlingsbrønd, hvorfra det kan pumpes til gyllesystemet. Det er nu planen at etablere en møddingsplads syd for den østligste gyllebeholder (Bilag 3). Møddingspladsen afskærms med beplantning. Dybstrøelsen overdækkes med mindre der er daglig tilførsel, jf. reglerne i husdyrbekendtgørelsen.

Når dybstrøelsen lægges i markstak, roterer placeringen hvert år. Markstakkene placeres typisk i de marker, hvor der skal være majs, da man med denne afgrødes lange vækstperiode får den største udnyttelse af kvælstoffet. Dybstrøelsen overdækkes med mindre der er daglig tilførsel, jf. reglerne i husdyrbekendtgørelsen.

På Bystrup Hedegaard er der være dybstrøelse fra de små kvie- og tyrekalve, hvor der muges ud hyppigt. Med udmugning hver anden uge vil mængden, der nedpløjes direkte i marken efter udmugning være yderst begrænset. Langt det meste af dette kommer således til at ligge på lager inde udbringning og nedpløjning i marken. Til gengæld er kvælstofindholdet heri meget begrænset. Fra de større kvier på dybstrøelse, 6-10,5 og 10,5-13 mdr., regner Antonius Pauwels med, at der skal muges ud hhv. hver anden og hver tredje måned. I den nye stald muges der hyppigt ud i før- og efter-kælvningsafsnittene. Jo mere dybstrøelse, der nedpløjes direkte, desto mindre er ejendommens ammoniaktab. Tabet fra dybstrøelsesmåtten i stalden før udmugning er således væsentligt lavere end det tab, der sker fra den iltede dybstrøelse, mens den ligger på mødding eller i markstak. Af hensyn til de små kalves sundhed og trivsel sker der hyppig udmugning for at mindske smittespredning. Dybstrøelseslageret bidrager kun med en mindre del af ejendommens samlede ammoniakfordampning, hvilket vil sige knapt 9 %.

BAT

Godt landmandskab er en vigtig del af BAT, herunder at planlægge gødning af markerne korrekt. Det er således også BAT, at udforme lagringsfaciliteterne for husdyrgødning med tilstrækkelig kapacitet, indtil yderligere behandling eller tilførsel på markerne kan udføres.

Antonius Pauwels har tilstrækkelig opbevaringskapacitet og lever derudover op til andre aspekter af BAT mht. opbevaring af fast husdyrgødning og dybstrøelse. Det er således BAT:

- At anvende et betongulv med et opsamlingsystem og en beholder til afstrømningsvæske for gødningsstakke, der altid anbringes samme sted, enten i anlægget eller på marken.
- At placere enhver nyopførelse af gødningslagerarealer hvor der er mindst mulig chance for, at de kan forårsage gener over for receptorer, der er følsomme over for lugt, idet der tages hensyn til afstanden til receptorerne og den fremherskende vindretning.
- At anbringe midlertidige gødningsstakke på marken væk fra følsomme receptorer, såsom naboer og vandløb (inkl. markdræn), som afstrømningsvæske kan løbe ned i.

Antonius Pauwels mener, at hans praksis vedr. udbringning af fast husdyrgødning og dybstrøelse lever op til BAT på nedenstående punkter. Det er således BAT:

- at minimere emissionerne fra gødning til jord og grundvandet ved at afbalancere mængden af gødningen med afgrødens forventede krav
- at tage hensyn til de pågældende markers karakteristika, når der tilføres gødning på dem; dette gælder i særdeleshed jordbundsforholdene, jordtypen og arealets hældning, klimatiske forhold, nedbør og kunstvanding, jordens anvendelse og dyrkningsmetoder, herunder

vekseldrift. Det sker bl.a. ved udarbejdelse af mark- og gødningsplaner samt gennemgang af markerne med en planteavlskonsulent.

- at man afstemmer den producerede husdyrgødning med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt kunstgødning og frigivelse af næringsstoffer fra jorden. Det kan bl.a. ske ved
  - o mark- og gødningsplanlægning
  - o jordbundsanalyser
- at reducere forurening af vand ved navnlig at gøre alt det følgende:
  - o ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker
  - o ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet)
  - o ikke at tilføre gødning til jorden, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket
- at ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes det at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold dvs. kølig, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.
- at nedfælde gylle på sort jord og i græsmarker
- at gyllen udbringes med slæbeslanger og nedharves indenfor 2 timer
- at håndtere spredningen af gødning således, at lugtgener mindskes på steder, hvor det er sandsynligt, at naboer kan berøres, ved navnlig at gøre alt det følgende:
  - at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage
  - at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene

5.7 ANDEN ORGANISK GØDNING

Der anvendes ikke anden organisk gødning, f.eks. spildevandsslam, kartoffelfrugtsaft, e.l.

6 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

6.1 AMMONIAK OG NATUR

Ved udvidelser eller nyetableringer af husdyrbrug over 75 DE stilles generelle krav om reduktion af ammoniakfordampningen fra staldanlægget. I 2007 er det 15 % reduktion, i 2008 skal det være 20 % - reduktion og i 2009 er udgangspunktet en minimumsreduktion på 25 %. Denne reduktion beregnes i forhold til et referencestaldsystem, der er et tidssvarende staldsystem beregnet med normtal for 2005/2006. Kravet om reduceret ammoniakemission gælder for udvidelser samt stalde, der renoves, men kan efterleves ved reduktion af ammoniaktabet for både de eksisterende og det nye anlæg.

Foruden det generelle ammoniakreduktionskrav er der særlige restriktioner for ejendommen inden for 1.000 meter fra særlige følsomme naturområder. Restriktionerne skelner mellem 0-300 meter fra anlægget (bufferzone 1) og 300-1.000 meter fra anlægget (bufferzone 2). Inden for bufferzone 1 må ammoniakfordampningen fra anlægget ikke forøges ved udvidelse af dyreholdet og inden for bufferzone 2 må ammoniakfordampningen forøges i forhold til, hvor mange andre ejendomme med dyrehold over 75 DE der påvirker naturområdet. Bystrup Hedegaards placering i forhold til § 7-natur og -bufferzoner fremgår af Bilag 3.

Ved de valgte løsninger lever Antonius Pauwels ønskede produktion op til det generelle ammoniakreduktionskrav.

Nærmeste § 7-naturområde ligger knapt 1.000 m mod sydøst i form af et overdrev. Pga. den store afstand er der ikke behov for yderligere projektilpasninger for at sikre, at ammoniakkravet i forhold til bufferzoner overholdes. IT-ansøgningssystemet på

www.husdyrgodkendelse.dk har beregnet merdepositionen af ammoniak til 0,09 kg N om året per ha.

De valgte løsninger mht. staldteknologi i Antonius Pauwels projekt lever således op til beskyttelsesniveauerne i bekendtgørelse om tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. Målet med en generel reduktion af ammoniakfordampningen uanset, om der er langt eller kort til nærmeste følsomme naturområde, har været at nedbringe baggrundsbelastningen med ammoniak. I den politiske aftale hedder det bl.a. ”Sigtet med at stille nye krav til ammoniakreduktionen er at sikre, at der både generelt og specielt i forhold til særligt sårbare naturområder sker en forstærket fortsat reduktion af ammoniakbelastningen af Danmarks natur.” Effekten af den generelle ammoniakreduktion slår bl.a. igennem ved, at Miljøministeriet forventer, at 90 % af alle dyrehold vil stå i miljøgodkendte stalde i 2015. Derved er Antonius Pauwels projekt i overensstemmelse med de retningslinjer, som udstikker målene for sikre en mindre ammoniakpåvirkning af følsomme naturarealer.

Endnu et af tiltagene i bekendtgørelse om tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug er, at krav til udbringningsmetode på bestemte arealer. Udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker inden for 1.000 m til de i § 7 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nævnte naturtyper skal således ske ved nedfældning ifølge § 22, stk. 2 i husdyrgødningsbekendtgørelsen. De ejede marker sydøst for Bystrup Hedegaard samt dele af gylleaftalearealerne på Ettrupvej 21 og Fjordvej 8 ligger helt eller delvist inden for 1.000 meter fra § 7-beskyttet natur.

6.2 LUGT

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse inden for hver type. Af Tabel 6.1 nedenfor ses bl.a. hvilke konkrete beboelser, det drejer sig om.

Områdetype	Lovens krav - minimum afstand (m) (geneafstanden)	Den vægtede gennemsnitsafstand ⁴ (m)	Bemærkning
Byzone / sommerhusområde	639	3.074	Gedsted
Samlet bebyggelse	449	2.858	Fjelsø
Enkelt bolig	132	299	Korsvejen 125

Tabel 6.1 Afstandskrav og faktiske afstande fra ejendommen.

Nærmeste samlede bebyggelse er Fjelsø mod øst. Definitionen på om en beboelsesejendom ligger i samlet bebyggelse er formuleret i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 4, st. 3, nr. 1: ”Ved en samlet bebyggelse forstås, at der inden for en afstand af 200 m fra beboelsesbygningen ligger mere end 6 andre beboelsesbygninger på hver sin samlede faste ejendom, jf. § 2 i lov om udstykning og anden registrering i matriklen. Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter landbrugslovens regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren, medregnes ikke.”

Lugtgeneafstandene er beregnet som for fuld besætning. Alle eksisterende og nye stalde indgår i beregningen.

Lugtsudbredelse i nærområde, afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen. I den samlede vurdering af lugtgenerne fra husdyrbruget skal påvirkningen fra eventuelle andre husdyrbrug større end 75 DE inddrages, hvis Antonius Pauwels staldanlæg er beliggende tættere end 300 meter fra byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse/visse lokalplaner i landzone eller tættere end 100

⁴ IT-systemet viste ikke værdier i tabellen med beregninger. Disse værdier er hentet fra lokalmiljøkortet.

meter fra en enkeltbolig. Der er imidlertid ikke andre husdyrbrug inden for hhv. 300 eller 100 m, så lugtgenegrænserne er ikke skærpede af denne årsag.

6.3 FLUER OG SKADEDYR

Fluegener

Der udføres fluebekæmpelse efter behov med kemiske midler ifølge Statens Skadedyrsbekæmpelse.

Rottebekæmpelse

Rotter bekæmpes ved udlægning af rottegift. Der er indgået aftale med privat firma om bekæmpelsen på ejendommen. Aftalen resulterer i fire faste årlige besøg.

6.4 TRANSPORT

Transport af dyr til og fra ejendommen sker ad Bystrupvænget via indkørsel her fra eller evt. i fremtiden, hvis Antonius Pauwels får etableret en ny indkørsel fra Korsvejen som omtalt i den gældende miljøgodkendelse. Der henvises i øvrigt til denne miljøgodkendelse mht. transport. I nedenstående tabel ses dog det nuværende antal transporter samt den forventede udvikling.

Transportveje til de enkelte udspretningsarealer er vist i Bilag 1.

Art	Antal transporter		Tidsrum for transport	
	Før	Efter	Før	Efter
Mælk	365	365	Hele døgnet	Hele døgnet
Levering af kraftfoder	45	55	Normal arbejdstid	Normal arbejdstid
Egen foderproduktion	500	800		
Levering af brændstof	4	4	Normal arbejdstid	Normal arbejdstid
Indlevering af dyr	12	12	Normal arbejdstid	Normal arbejdstid
Dyr til slagteri	24	24	Normal arbejdstid	Normal arbejdstid
Udbringning af gylle	663	710	Primært i dagtimerne	Primært i dagtimerne
Udbringning af dybstrøelse	10	15	Primært i dagtimerne	Primært i dagtimerne
Afsætning af gylle uden for sæson (til opbevaring på Sognevejen 115, 9620 Aalestrup)	32	32	Normal arbejdstid	Normal arbejdstid
Modtagelse af gylle uden for sæson (produceret på andre ejendomme)	-	-	-	-
Døde dyr	12	12	Normal arbejdstid	Normal arbejdstid

Tabel 6.2 Tabel over transporter til og fra ejendommen før og efter udvidelsen.

Hovedparten af transporterne sker indenfor normal arbejdstid. Ligeledes er hovedparten af arealerne placeret således at gyllekørsel sker på interne veje eller vejstrækninger hvor der kun er få beboelser.

Transport til lejet gylleopbevaringskapacitet sker typisk i vinterhalvåret med traktor og gyllevogn på hverdage inden for normal arbejdstid. Dette reducerer antal transporter med gyllevogne i udbringningssæsonen.

6.5 STØJ FRA ANLÆGGET OG MASKINER

Beskrivelse af støjkloder

Ejendommens støjkloder er hovedsageligt, fuldfodervogn, malkeanlæg, gyllepumpe, kompressor samt den daglige brug af traktor og transporter til/fra ejendommen.

De væsentlige støjkloder på bedriften er malkestalden og kompressor.

Driftsperiode for støjkloder

Brugen af traktor vil normalt begrænses til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt arbejde (eksempelvis ensilering og efterårsarbejde i marken) der går udover dagtimerne.

Malkeanlægget anvendes dagligt i tidsrummet 05.00-08.00 og 15.00-18.00. Kompressoren anvendes indimellem i tidsrummet 8.00-15.00.

Tiltag mod støjkloder

Malkestalden er i lydisolaret rum, således at støjen er reduceret mest muligt.

Det er vurderet, at der ikke er støjgener der kan erkendes udenfor ejendommen, derfor skønnes det ikke nødvendigt med tiltag mod støj. Ansøger er ikke bekendt med om ejendommens støj skulle have været påklaget på et tidligere tidspunkt.

Se desuden eksisterende miljøgodkendelse vedr. støj.

6.6 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

I forbindelse med levering af kraftfoder og mineraler kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Ved udvidelsen vil foderforbruget stige, men da blandingen i sig selv ikke forårsager væsentlige støvgener, vil der derfor ikke ske en forøgelse af eventuelle støvgener ved udvidelsen.

Ved beboelser langs grusveje er der ved transport med gylle og grovfoder megen opmærksomhed rettet mod disse. Der køres efter forholdene.

6.7 LYS

Det er vurderet at udendørsbelysningen ikke kan give anledning til lysgener for naboer eller trafik.

7 PÅVIRKNING FRA AREALERNE

7.1 UDBRINGNINGSAREALERNE

Antonius Pauwels råder over arealerne vist i nedenstående

Tabel 7.1 samt i Bilag 1. De ejede og forpagtede arealer ligger stort set alle inden for nitratklasse 3 og fosforfølsomt opland til Natura 2000-vandområde. Enkelte arealer ligger i lavbundsområde i okkerklasse 2 eller derover.

Gylleaftalerne ligger også alle inden for nitratklasse 3 og fosforfølsomt opland til Natura 2000-vandområde, og enkelte arealer ligger i lavbundsområde i okkerklasse 2 eller derover, hvorfor der skal udarbejdes en § 16-arealmiljøgodkendelse. Alle udspretningsarealer, ejede, forpagtede og aftalearealer, er vedlagt som GIS-filer.

Tillæg til miljøgodkendelse for Bystrupvænget 50, 9631 Gedsted

Type	Udspretnings-areal, ha	Harmoni, DE/ha	DE, i alt
Ejet, Bystrupvænget 50	54,35	2,3	125,01
Ejet, Engholmvej 3 S	26,72	2,3	61,46
Ejet, Engholmvej 11B	36,75	2,3	84,53
Forpagtet, Præstevejen 175	9,37	2,3	21,55
Forpagtet, Bystrupvej 7	6,12	2,3	14,08
Forpagtet, Knabervej 140	7,58	2,3	17,43
Forpagtet, Korsvejen 67, 9620 Aalestrup	6,03	2,3	13,87
Forpagtet, Bystrupvej 8, 9631 Gedsted	3,15	2,3	7,25
Forpagtet, Digevænget, 9620 Aalestrup (matr. 4a, Fjelsø By), Fjelsø Menighedsråd	5,39	2,3	12,40
Total, ejet og forpagtet	155,46	-	357,56
Gylleaftale, Etrupvej 21	51,08	2,3	117,48
Gylleaftale, Fjordvej 28	23,45	2,3	49,00
Gylleaftale, Fjordvej 36	37,17	2,3	83,89
Gylleaftale, Sognevejen 115	22,6	2,3	49,00
Gylleaftale, Fjordvej 8	18,86	2,3	43,38
Gylleaftale, Engholmvej 5, 8832 Skals	12,13	1,4	16,98
Gylleaftale, Holmmarkvej 76, 9631 Gedsted	7,84	1,4	10,98
Gylleaftale, Holmmarkvej 52, 9631 Gedsted	14,54	1,4	20,36
Gylleaftale, Kastanievej 28, 9620 Aalestrup	12,00	2,3	27,60
Gylleaftale, Sognevejen 32, 9620 Aalestrup	19,78	1,4	27,69
Gylleaftale, biogasanlæg			
Total, gylleaftaler	219,45	-	446,36
Total, ejet, forpagtet og gylleaftale	374,91	-	803,92

Tabel 7.1 Udspretningsarealer fordelt efter ejerforhold med tilhørende mulighed for afsætning af husdyrgødning.

Det fremgår af Tabel 7.1 at Antonius Pauwels har 374,91 ha til rådighed for udspretning af husdyrgødning, når gylleaftalerne medregnes. På de ejede og forpagtede arealer udbringes husdyrgødning i forholdet 2,3 DE/ha. Dette er også tilfældet for nogle af gylleaftalerne, da Antonius Pauwels har indgået aftaler om produktionsmæssig sammenhæng med nogle af gyllemotagerne. Det betyder, at der er jord til afsætning af 803,9 DE. Antonius Pauwels afsætter overskydende DE til biogasanlæg. Hvis evt. manglende § 16-godkendelser i en periode gør det nødvendigt med en større afsætning til biogasanlæg er Antonius Pauwels indstillet på at gøre dette. Derved kan det generelle harmonikrav på ejendommen efterkommes.

DE	Harmonikrav, ha
949,21	412,7

Tabel 7.2 Harmonikrav til det ansøgte husdyrhold ved 2,3 DE/ha.

Harmonikravet til det ansøgte husdyrhold er vist i Tabel 7.2 ovenfor.

7.2 PÅVIRKNINGER AF SØER OG VANDLØB

En del af ejendommens jorder ligger ved eller i nærheden af Gørup-Gedsted Å.

Udbringningsarealerne er i nogle tilfælde vandløbsnære, hvilket naturligvis skærper opmærksomheden på risikoen for overfladeafstrømning.

7.3 KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL FJORD & HAV

Fosfor

Bedriftens ejede og forpagtede udspretningsarealer ligger alle inden for fosforoverbelastede oplande til marine Natura 2000-områder. Inden for fosforoverbelastede oplande til marine Natura 2000-områder kan der stilles specielle krav til fosforoverskuddet, hvis arealerne desuden ligger i et udpeget lavbundsområde med okkerklasse 2 eller derover. Nogle af Antonius Pauwels' arealer ligger i større eller mindre omfang i udpeget lavbundsområde med okkerklasse 2 eller derover.

Det afgørende mht. fosforregulering er dog, om arealet er detailafvandet i form af dræn eller grøfter. Antonius Pauwels' arealer er ikke dræned, så udvidelsesplanerne giver ikke anledning til at stille krav til fosforoverskuddet. Da risikoen for udvaskning af fosfor til marine Natura 2000-områder derfor er meget lille, stilles der ikke specielle krav til fosforoverskuddet. Beregningen i www.husdyrgodkendelse.dk viser da også at kravet til fosforoverskud er overholdt.

Kvælstof

I bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug er de nitratfølsomme oplande i Danmark inddelt i tre nitratklasser, som bestemmer beskyttelsesniveauerne ud fra de generelle harmoniregler:

Nitratklasse 1: 85 % af de generelle harmoniregler

Nitratklasse 2: 65 % af de generelle harmoniregler

Nitratklasse 3: 50 % af de generelle harmoniregler

Eksempelvis må den maksimale udvaskning i nitratklasse 3 således svare til den udvaskning, som tilførsel af 50 % af harmonitrykket (dvs. 1,4; 1,7 eller 2,3 DE/ha) vil give anledning til. Kravet til maksimal udvaskning kan derfor uden yderligere tiltag efterleves ved at reducere husdyrtrykket til 50 % af fx 2,3 DE/ha, dvs. 1,15 DE/ha. Ønsker man at i stedet at øge husdyrtrykket fra 50 % af de generelle regler, skal man enten øge andelen af efterafgrøder, reducere i N-kvoten, vælge et andet og mere miljøvenligt sædskifte eller en kombination af disse tre muligheder.

Betingelsen for at øge husdyrtrykket er, at udvaskningen ikke bliver større end det, som 50 % af harmonitrykket ville give anledning til.

Bedriften har alle sine udspretningsarealer inden for nitratklasse 3, bortset fra 6 ha i nitratklasse 2. Derfor stilles der skærpede krav til kvælstofudvaskningen til marine Natura 2000-områder. Den maksimale udvaskning ved den ansøgte drift må derfor ifølge et vægtet gennemsnit svare til den udvaskning, som tilførsel af 50,54 % af harmonitrykket vil give anledning til. Ønsker Antonius Pauwels at øge husdyrtrykket fra 50,54 % af 2,3 DE/ha, dvs. 1,1624 DE/ha, skal han enten øge andelen af efterafgrøder, reducere i N-kvoten, vælge et andet sædskifte eller en kombination af disse. Betingelsen for at øge husdyrtrykket er, at udvaskningen ikke bliver større end det, som 50,54 % af harmonitrykket ville give anledning til. Husdyrtrykket i den ansøgte drift er på 2,3 DE/ha, og sædskifte K12 er valgt. Dette sædskifte er også referencesædskifte for udvaskningsberegningerne, hvorfor der ikke stilles krav til afgrødevalget i den ansøgte drift. Ved derudover at forpligte sig til ekstra 12,5 % efterafgrøder opfylder Antonius Pauwels kravene til kvælstofudvaskning til Limfjorden. Alternativt til de ekstra efterafgrøder kan han vælge at reducere kvælstofkvoten på bedriften, hvorved udvaskningskravet også kan overholdes. Kombineres de to metoder, og reduceres det faktiske husdyrtryk fra 2,3 DE/ha eventuelt også, er reduktionskravene mindre end de ovenfor oplyste 12,5 %. I udvaskningsberegningerne er det forudsat, at der beholdes 26,5 DE i dybstrøelse på ejendommens egne og forpagtede arealer.

7.4 PÅVIRKNING AF ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTelseskrav (BILAG IV ARTER)

Mht. bilag IV-arter henvises der til kommunens beskrivelse og vurdering.

7.5 KVÆLSTOF TIL GRUNDEVAND

Inden for nitratfølsomme områder, hvor der foretages vandindvinding til vandværker, må udvaskningen af nitrat ikke forøges i forhold til udvaskningen i nuddriften, hvis nitratudvaskningen overstiger 50 mg/l. En stigning kan således accepteres, hvis både nitratudvaskningen før og efter udvidelsen ligger under 50 mg/l.

Ingen af udspretningsarealerne ligger inden for nitratfølsomme indvindingsområder. Derfor kan arealerne dyrkes uden ekstra projektilpasninger mht. grundvand.

8 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

I forløbet frem mod denne konkrete ansøgning om udvidelse af dyreholdet, er der foretaget forskellige økonomiske og miljømæssige beregninger på udvidelsen af dyreholdet. Det endelige ansøgningsmateriale, beror på projektilpasninger der for nogens vedkommende er at betegne som BAT. I forløbet er der fravalgt nogle teknologier og projektilpasninger der ligeledes er BAT.

Antonius Pauwels mener, at hans drift lever op til BAT på bl.a. nedenstående seks punkter, der skal behandles i forbindelse med en ansøgning om § 12-miljøgodkendelse (jf. Miljøstyrelsens FAQ nr. 56):

- Management (ledelses- og kontrolrutiner): Godt landmandskab
- Foder: Foderplanen lægges i samarbejde med kvægkonsulent for at sikre bedst mulig trivsel og udnyttelse af foderets næringsstoffer
- Staldindretning: Gulvene i den nye stald er faste og forsynet med skræbedræn, der er valgt dybstrøelse til de små kalve
- Forbrug af vand og energi: CIP-anlæg
- Opbevaring/behandling: Gyllebeholdernes naturlige flydelag kontrolleres med henblik på at reducere ammoniakfordampningen
- Udbringning: Der nedfældes på en del arealer

9 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET

9.1 ALTERNATIVE LØSNINGER

Et alternativ til den valgte placering af den nye stald på Bystrup Hedegaard kunne være at placere den i forlængelse af den eksisterende stald lige nord for pladsen med kalvehytter. Her vil stalden imidlertid komme til at ligge oven på en vandboring, hvilket Vesthimmerlands Kommune ikke vil acceptere.

Konkret står Antonius Pauwels som alle andre mælkeproducenter over for, at faldende mælkepriser og stigende omkostninger udhuler økonomien i den nuværende produktion. Det betyder, at der tjenes mindre per ko og antallet må øges for at kunne holde et stabilt overskud. De strategiske overvejelser skal danne baggrund for driften i de kommende år og være ledetråden i Antonius Pauwels beslutninger i det daglige arbejde.

Økonomisk set vil flere køer skabe et større dækningsbidrag og give væsentlige stor-driftsfordele. Dette vil resultere i et solidt økonomisk fundament. Samtidig bliver der skabt rammer og mulighed for at investere i produktions- og miljøfremmen for hold, som kan give øget arbejdsglæde og dyrevelfærd.

Antonius Pauwels ser en udvidelse af produktionen på Bystrup Hedegaard som et vigtigt led i sin og bedriftens fremtid. Bystrup Hedegaard skal være blandt de få kvægbedrifter, der er tilbage om ti år. Landbruget skal være rationelt og bæredygtigt økonomisk. Dette kræver en fortsat udvikling af produktionen. Den fortsatte økonomiske og udviklingsmæssige fremgang skaber også en mere rationel bedrift, som har behov for og kan bære ekstra mandskab. Derved får Antonius Pauwels større frihed til familie og fritidsaktiviteter. Derved vurderer Antonius Pauwels, at nul-alternativet ikke er relevant for ham.

Et alternativ til udvidelse på Bystrup Hedegaard kunne være at opkøbe en anden produktionsejendom for at drive og eventuelt udvide denne. Antonius Pauwels kunne på den måde at udvikle bedriften og modvirke en faldende realløn. Det ville kræve en stor investering til opkøb og eventuel modernisering af en anden ejendom. Der er desuden klare fordele i at have besætningen samlet på samme sted frem for at skulle passe dyr flere steder. En samlet besætning giver bedre mulighed for at opnå en rationel produktion end ved at have to adskilte besætninger. Dertil kommer, at Bystrup Hedegaards beliggenhed er god i forhold til naboer, de fleste udspretningsarealer og ammoniakfølsom § 7-natur. Mulighederne for produktionsudvidelse på Bystrup Hedegaard vurderes derfor ikke at være udtømte med det nuværende dyreholds størrelse, som er udgangspunktet for dette projekt.

9.2 0-ALTERNATIV

0-alternativet er lig med den eksisterende produktion. En statisk tilstand er oftest ikke et udtryk for noget positivt, da der er ensbetydende med at hjulene er gået i stå. Dette er også tilfældet i landbruget. Det er derfor uundgåeligt, at landbruget hele tiden ændres i takt med omgivelserne. I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugerhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides.

Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige, samfundsmæssige og landskabelige konsekvenser, det giver. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagterierne, men også i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

10 HUSDYRBRUGETS OPHØR

I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand. Der vil således blive tilkaldt en slamsuger for at tømme gyllebeholderen samt gyllekummerne. Derudover vil der blive gennemført en rengøring af anlægget, således at der ikke forekommer forurening herfra.

11 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

Management

Bedriften bliver drevet efter de principper der er opstillet i begrebet ”godt landmandskab”. Begrebet ”godt landmandskab” indeholder en målsætning om inddragelse af principperne for integreret produktion. Hensynet til de mere bløde værdier bliver derved en integreret del af planlægningsprocessen. De bløde værdier er i denne sammenhæng defineret som etisk betingede hensyn, herunder hensyn til medarbejdere, naboerne til bedriften, forbrugerne samt til husdyrvelfærd, naturen, landskabet og miljøet. Ved anvendelse af denne helhedsorienterede managementform forventes kravene fra det omgivende samfund at blive efterlevet, sideløbende med de økonomiske krav.

Mælken leveres til mejeriselskabet ARLA a.m.b.a. Dermed følger ejendommen kvalitetskonceptet ARLA-gården, der på flere punkter er mere vidtgående end dansk lovgivning. Hyppig anvendelse af diverse videre- og efteruddannelses tilbud for ejer og ansatte.

Egenkontrol

I forbindelse med udvidelsen af bedriften er der udarbejdet et forslag til egenkontrol af driften. Kontrollen vil omfatte følgende punkter.

Rengøring:

- Udmugning i stalde for at minimere ammoniakfordampningen.
- Vask og fejning af gange for at sikre et højt hygiejneniveau og minimere støvgener.
- Periodevis rengøring af anlæg med dybstrøelse for at minimere gener fra fluer.

Vand:

- Tilsyn af drikkekar eller -ventiler m.m. for lækager.

Miljømæssige foranstaltninger:

- Kontrol af markstak, skal være forsvarligt overdækket
- Logbog over flydelag / teltoverdækken

Gene-/forureningsforanstaltninger:

- Generel vedligeholdelse og kontrol af tekniske systemer efter fabrikantens anvisning.

Registrering af:

- Elforbrug
- Foderforbrug (E-kontrol)
- Forbrug af fyringsolie, halm, træ m.m.
- Sprøjtejournal
- Medicinforbrug og type af medikamenter
- Opbevaring af indlægssedler på foder

12 BILAG

Bilag 1. Arealoversigt med transportveje, Bilag 2. Bygningsoversigt, Bilag 3. Anlægsoplysninger, Bilag 4. Afstandskort, Bilag 5. Kapacitetserklæring (a+b), Bilag 6. Tegning, ny stald, Bilag 7. GIS-filer, Bilag 8. Arealinfo-konflikt vedr. anlæg, Bilag 9. BAT-beregninger